

**WEB DESTEKLİ FELSEFE ÖĞRETİMİNDE LİSE ÖĞRENCİLERİNİN
KAZANIMLARI VE GÖRÜŞLERİ: EYLEM ARAŞTIRMASI**

Mine Münire SER

MAYIS 2016

**WEB DESTEKLİ FELSEFE ÖĞRETİMİNDE LİSE ÖĞRENCİLERİNİN
KAZANIMLARI VE GÖRÜŞLERİ: EYLEM ARAŞTIRMASI**

**BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

Mine Münire SER

**EĞİTİM TEKNOLOJİSİ DALINDA YÜKSEK LİSANS DERECESESİ İÇİN
GEREKLİ ÇALIŞMALAR YERİNE GETİRİLMİŞTİR**

MAYIS 2016

Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün Onayı

Yrd. Doç. Dr. Sinem VATANARTIRAN
Enstitü Müdürü

Bu tezin Yüksek Lisans derecesinde bir tez olarak gerekli çalışmaları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Yrd. Doç. Dr. Yavuz SAMUR
Koordinatör

Okuduğumuz bu tezin Yüksek Lisans derecesinde bir tez olarak onaylanması, düşünçemize göre, amaç ve kalite olarak tamamen uygundur.

Doç. Dr. şirin KARADENİZ
Tez Danışmanı

Komite Üyeleri

Doç. Dr. şirin KARADENİZ

Doç. Dr. Uğur EKREN

Yrd. Doç. Dr. Seda SARAÇ

Bu tezdeki tüm bilgilerin akademik kurallara ve etik ilkelere uygun olarak elde edildiğini ve sunulduğunu; ayrıca bu kuralların ve ilkelerin gerektirdiği şekilde, bu çalışmadan kaynaklanmayan bütün atıfları yaptığımı beyan ederim.

Ad, Soyad: Mine Münire SER

İmza:

ÖZ

WEB DESTEKLİ FELSEFE ÖĞRETİMİNDE LİSE ÖĞRENCİLERİNİN KAZANIMLARI VE GÖRÜŞLERİ: EYLEM ARAŞTIRMASI

Ser, Mine Münire

Eğitim Teknolojisi Yüksek Lisans Programı
Tez Danışmanı: Doç. Dr. Şirin KARADENİZ

Haziran 2016, 85 sayfa

Bu çalışma, Lise 11. sınıfta web destekli öğretim içeriği ile felsefe dersinin öğretilmesi konusunda yapılmış bir eylem araştırmasıdır. Araştırma, İstanbul ili Şişli ilçesi Şişli Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinin, Anadolu Teknik Bölümü 11/A bilişim sınıfının tüm öğrencileri (29 kişi) ile yapılmıştır. Öğrencilerin birbirleri ve öğretmenleriyle etkileşim kurabileceği, site üzerinden bilgi alışverişinde bulunabileceği, ders işleyişini, ölçme ve değerlendirme etkinliklerini gerçekleştireceği bir web sitesi hazırlanmıştır. Felsefe dersinin “Bilgi Felsefesi” ünitesiyle ilgili bir içerik hazırlanmış ve bu ünite web destekli olarak işlenmiştir.

Uygulama sonrasında öğrenci kazanımlarını belirlemek için öğrencilerin web sitesinde yer alan etkinliklere yaptığı yorumlar değerlendirilmiş, sınıf ortamında ise öğrencilere uygulama sonrası çoktan seçmeli sorulardan oluşan bir sınav uygulanmıştır. Bunun yanında web destekli öğretim hakkında uzman görüşlerine başvurularak görüşme ve anket soruları hazırlanmış ve öğrencilere uygulanmıştır. Site içeriğinde yer alan ‘Site Hakkında Öğrenci Önerileri’ bölümündeki öğrenci görüşleri de ayrıca değerlendirmeye alınmıştır. Araştırmanın sonuçları öğrenci kazanımlarına açısından değerlendirildiğinde öğrencilerin uygulanan sınav ve etkinlikler bölümünde başarı gösterdikleri görülmüştür.

Öğrenci görüşlerine göre araştırma sonuçları değerlendirildiğinde ise uygulamaya katılan öğrenciler web destekli dersin öğretiminde sitede yer alan öğrenme ortamlarının öğrenmeyi kolaylaştırdığını, soyut olan felsefe dersinin konularının daha çok somutlaştığını, görsel ve işitsel materyal kullanımıyla dersin zevkli işlendiğini, felsefe gibi diğer sözel derslerde de web desteği ile öğretimin yapılmasını istediklerini ve bu öğrenme ortamına olumlu yaklaştıklarını belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Web Destekli Öğretim, Felsefe Öğretimi, Eylem Araştırması, Lise Öğrencileri.

ABSTRACT

HIGH SCHOOL STUDENTS' ACHIEVEMENTS AND OPINIONS IN WEB-BASED PHILOSOPHY TEACHING: AN ACTION RESEARCH STUDY

Ser, Mine Münire

Master's Thesis, Master's Program in Educational Technology
Supervisor: Assoc. Prof. Şirin KARADENİZ

June 2016, 85 pages

This study was an action research on teaching philosophy to 11th grade students via web-based teaching content. The research was conducted with all the students of 11/A Information Technologies class (29 students) of Anatolian Technical Department in Şişli Vocational and Technical High School in Şişli district of Istanbul province. A website was created for students to interact with each other and their teachers, exchange information via the website and perform the course process, measurement and evaluation activities. A content was prepared related to the unit named "Philosophy of Knowledge" of Philosophy course and this unit was taught in web-based format. After the application, students' comments to activities on the website was evaluated and a multiple choice exam was applied to the students in classroom environment in order to determine students' achievements. In addition, discussion and questionnaire questions were prepared with reference to the expert opinion about the web based teaching and applied to the students. Student views were also taken into consideration in 'Student Advice About the Site' section in website content.

When the results of the study were evaluated according to students' achievements, they revealed that web based philosophy teaching had positive effects on students. When the results of the research was evaluated according to the students' achievement, it was seen that the students were successful in exam and activity sections which was applied.

When the research results were evaluated according to students' views, the students who got involved in the application stated that learning environment on the website made learning easier, the subjects of the abstract philosophy course became more concrete, the course was handled with the use of audio and visual materials tastefully, they wanted the other verbal lessons like philosophy to be taught them with web based teaching method, they leaned towards this learning approach.

Key Words: Web Based Teaching, Philosophy Teaching, Action Research, High School Students.

Anneme ve Babama

TEŞEKKÜR

Bu tez çalıŐmasının hazırlanma s¼recinde engin bilgi ve tecr¼beleriyle bana yol g¼steren, çalışmanın planlanma, araŐtırılma, geliŐtirilme ve y¼r¼t¼lme s¼recine ¼nemli bilimsel katkılarda bulunan ve benden desteğini esirgemeyen saygıdeğer hocam Doç. Dr. Şirin KARADENİZ'e; tez j¼risi olarak davetimizi kabul eden ve g¼r¼Őleriyle çalıŐmama katkıda bulunan değerli hocalarım Doç. Dr. Uğur EKREN'e ve Yrd. Doç. Dr Seda SARAÇ; tezim ile ilgili yardımlarımı ve manevi desteğini esirgemeyen değerli hocam Prof. Dr. Kadir ¼EN'e teŐekk¼r¼ bir borç bilirim.

Ayrıca, hayatımın her evresinde olduğu gibi bu s¼rete de bana destek olan babam Duran SER ve annem Saadet SER baŐta olmak üzere Ablam Fatma SER ve Hanife SER'e manevi yardımlarımı benden esirgemeyen ve s¼recin tamamında destekleriyle yanımda yer alıp beni motive eden canım ¼ęrencim Aykut SEYHAN ve değerli arkadaşlarıma teŐekk¼rlerimi sunuyorum.

İÇİNDEKİLER

İNTİHAL.....	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT.....	v
İTHAF.....	vi
TEŞEKKÜR.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar LİSTESİ.....	xi
ŞEKİL/RESİM LİSTESİ.....	xii
I. Bölüm: Giriş.....	1
1.1 Genel Bakış ve Teorik Çerçeve.....	1
1.2 Araştırmanın Tanımı.....	2
1.3 Amaç.....	3
1.4 Araştırmanın Sorunsalı.....	3
1.5 Araştırmanın Önemi.....	4
1.6 Terimlerin İşlevsel Tanımları TOC 250027	5
1.7 Araştırma Soruları.....	6
II. Bölüm: Alan Yazın Taraması.....	7
2.1 Eğitim ve Teknoloji.....	7
2.2 Öğrenme-Öğretme Sürecinde Eğitim Teknolojisi.....	8
2.3 Eğitimde Bilgisayar ve İnternetin Kullanılması.....	9
2.4 Uzaktan Eğitimin Tanımı ve Anlamı.....	12
2.5 Web Destekli Öğretim.....	13
2.5.1 Web Destekli Öğretimin Yararları.....	15
2.5.2 Web Destekli Öğretimin Sınırlılıkları.....	16
2.6 Web Destekli Öğretim Tasarımı.....	19
2.7 Web Destekli Öğretim Materyali Tasarımı.....	27
2.8 Felsefe ve Felsefe Öğretiminin Önemi.....	32
2.8.1 Öğretim ve Felsefe Öğretiminin Sorunları.....	33

2.8.2 Türkiye’de Felsefe Öğretimi Hakkında Yapılmış Çalışmalardan	
Örnekler	38
III. Bölüm: Yöntem.....	41
3.1 Felsefi Paradigma.....	41
3.2 Araştırmanın Modeli	41
3.3 Çalışma Grubu	43
3.4 Araştırmanın Süreci	43
3.4.1 İhtiyaç Analizi.....	43
3.4.2 Bağlam Analizi.....	47
3.4.3 Görev Analizi.....	48
3.4.4 Hedef Analizi	49
3.4.5 Öğretim Stratejileri	49
3.4.5.1 Uygulamanın Planlanması.....	50
3.4.5.2 Öğretim Materyali Olarak Web Sitesi	52
3.5 Veri Toplama Aracı.....	63
3.5.1 Öğrenci kazanımları: Sınav ve Etkinlikler	63
3.5.2 Görüşme.....	64
3.5.3 Anket.....	65
3.6 Verilerin Analizi	65
3.7 Araştırmanın Güvenirliği ve Geçerliliği.....	66
3.8 Araştırmanın Sınırlılıkları.....	67
IV. Bölüm: Bulgular	68
4.1 Öğrenci Kazanımlarına İlişkin Sınav ve Etkinlik Bulguları.....	68
4.2 Öğrenci Görüşlerine İlişkin Bulgular.....	70
4.2.1 Web Sitesi Hakkında Okulun Felsefe Öğretmenleri ile Yapılan	
Görüşme Bulguları	70
4.2.2 Web Sitesi İle İlgili Öğrenci Görüşmelerine İlişkin Bulgular	71
4.2.3 “Web Sitesi ile İlgili Önerileriniz” Bölümü Hakkında Öğrenci	
Görüşlerine İlişkin Bulgular.....	72

4.3 Web Sitesi Hakkında Uygulanan Ankete ilişkin Bulgular	73
V. Bölüm: Tartışma, Sonuç ve Öneriler	79
5.1 Tartışma ve Sonuçlar	79
5.2 Gelecek Araştırmalar için Öneriler	84
KAYNAKÇA	86
EKLER	93
A. Bilgi Felsefesinin Konu Testi	93
B. Görüşme Soruları	102
C. Anket	103
D. Özgeçmiş	105

TABLÖLAR LİSTESİ

TABLÖLAR

Tablo 1 Web Destekli Eğitim ile Geleneksel Sınıf Eğitimlerinin Karşılaştırmalı Avantajları	18
Tablo 2 Öğretim Stratejileri ve Dağıtım Sistemlerine İlişkin Örnekler	24
Tablo 3 Site Tasarımında Yer alan Menü Başlıkları	53
Tablo 4 Öğrenci Kazanımlarına Yönelik Ölçme ve Değerlendirme Tablosu.....	68
Tablo 5 Öğrencilerin İnternette ve Web Sitesinde Günde Ortalama Harcadıkları Zaman Tablosu.....	74
Tablo 6 Bilgi Ünitesini Öğrenmelerinde Web Sitesinde Belirtilen Kategorilerin Yararına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	75
Tablo 7 Felsefe Dersinin ve Diğer Derslerin Web Sitesi Üzerinden İşlenmesine Yönelik Öğrenci Görüşleri	78

ŞEKİL/RESİM LİSTESİ

ŞEKİLLER

Şekil 1 Web Tabanlı Öğretim Tasarım Modeli	20
--	----

RESİMLER

Resim 1 Web Tabanlı Öğretim Materyali Giriş Sayfası	53
Resim 2 Yönetim Paneli Sayfası	54
Resim 3 Site Tasarımında Yer Alan Menü Başlıkları	55
Resim 4 Bilgi Felsefesi Konu Anlatımları	55
Resim 5 Slayt ile Konu Anlatımı	56
Resim 6 Düz Metin Olarak Konu Anlatımı	56
Resim 7 Video ile Konu Anlatımı	57
Resim 8 Web Sitesinde Yer Alan Tartışma Konuları	58
Resim 9 Tartışma Konuları (Karikatür)	58
Resim 10 Tartışma Konuları (Karikatür) Hakkında Öğrenci Yorumları	59
Resim 11 Tartışma Konuları (Animasyon)	59
Resim 12 Tartışma Konuları (Felsefi İçerikli Söz) Hakkında Öğrenci Yorumları	60
Resim 13 Web Sitesinde Önerilen Kitap Hakkında Öğrenci Yorumları	60
Resim 14 Web Sitesinde Öğrencilerin İzlemesi Gereken Film (Baraka)	61
Resim 15 Sanat Felsefesi Açısından Dünyaca Ünlü Resimler	61
Resim 16 Web Sitesinde Yer Alan Konu Kavrama Testi ve YGS’de Çıkmış Sorular	62
Resim 17 Web Sitesi ile İlgili Öğrencilerin Görüş ve Önerileri Bölümü	62

Bölüm I

Giriş

1.1 Genel Bakış ve Teorik Çerçeve

Çağımızda bilimin ve teknolojinin hızla ilerlemesi, yaşanan ekonomik ve sosyal değişimler yaşam biçimimizi doğrudan etkilemiştir. Teknolojilerin hayatımızdaki varlığı ile bir bilgi patlaması yaşanmakta olup bilgi teknolojilerinin toplumsal ve ekonomik gelişmeye sunduğu olanaklar göz önüne alındığında, Toffler'in "üçüncü dalga" olarak açıkladığı aşamanın "bilgi çağı", bu dönemin öngördüğü toplumlara da "bilgi toplumu" denmektedir. (Özden, 2002; Akt. Balay, 2004).

Bilgi toplumu; bilginin üretiminin ve iletiminin yaygın olduğu, bilginin alınıp satıldığı ve önemli bir güç olduğu, öğrenmenin yaşamın parçası haline geldiği, toplumsal bir yaşam tarzıdır (Fındıkçı, 1996, s. 26).

Tor ve Erden (2004) bilgi toplumunda bir bireyin başarılı olması için gereken becerileri şu şekilde ele alır:

1. Toplumun her ferdi teknolojinin ürettiği araçları rahatlıkla kullanabilmeli.
2. Veri toplayabilmeli, bunları yorumlayıp kullanabilmeli.
3. Kendine uygun bilgi teknolojileri kaynaklarını kullanabilmeli ve bu kaynaklarla çalışmalar yapabilmeli.

Teknolojinin hızla ilerlemesi tüm toplumları dünyada bilginin merkez olduğu bir hayata doğru yönlendirmekte ve bunun bir sonucu olarak da eğitim için hazırlanan programlar bu yönde şekillenmekte, yatırımlar artmakta ve eğitim politikaları yeniden düzenlenmektedir (Balay, 2004).

Eğitim alanındaki yenilikler ve yeni anlayışlar teknolojinin eğitim ve öğretimde kullanımını gerektirmiş, bununla bilgisayar destekli eğitim, e-öğrenme, çevrimiçi eğitim, web veya internet destekli eğitim gibi kavramlar ortaya çıkmıştır.

Şentürk (1999)'e göre web desteği ile yapılan öğretimde gerektiği yerde ve uygun kullanımı yapıldığında eğitim ve öğretim ortamını zenginleştirebilecek bir alternatif olarak görülmektedir. Günümüzde eğitimin devamlılığı, kalitesinin artması, maliyetinin düşürülmesi için bilişim teknolojilerinin bu anlamda eğitimde kullanılması uygundur.

Her çağda olduğu gibi günümüzde de her öğrencinin öğrenme biçimleri ve öğrenme hızları aynı değildir. Oysa geleneksel yolla yapılan eğitimde bütün öğrencilerin öğrenme biçimlerine aynı yaklaşılmaktadır. Web ile öğretimde ise görsel ve işitsel öğelerin kullanılması; video, ses kaydı yoluyla anlatımlar, resimler, animasyonlar ve film gibi öğelerle öğrencilere daha çok öğrenme seçeneği sunulmaktadır.

Yapılan literatür çalışmalarına bakacak olursak ülkemizde felsefe öğretiminin sorunlarına yönelik yapılan çalışmaların yetersizliği görülmektedir (Akdağ, 2003).

“Bilgelik sevgisi” anlamına gelen felsefenin günümüzde bilginin üretilmesinde, bilimin ve toplumsal hayatın ilerlemesi sürecinde önemi büyüktür. Felsefe dersi ile ilgili çıkan sorunları en aza düşürmek için ilk önce bu dersin öğretimine yönelik sorunların giderilmesi gerekir. Felsefe dersi için oluşturulan MEB’in hazırladığı etkinlikler bu dersin belirlenmiş hedef ve davranışları için yeterli değildir (Dombaycı, 2002).

MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının son yayınlanan 14.12.2009 tarihli 235 karar sayılı yazısında ortaöğretim felsefe dersi programının uygulanmasına yönelik olarak derslerde kullanılacak yöntem ve teknikler olarak anlatım, soru cevap, tartışma ve güncel örneklerin yanında çeşitli etkinliklerin hazırlanıp ve bunların uygulanmasında fıkra, hikâye, gazete, fabl, karikatür, fotoğraf, film, günlük yaşam deneyimleri vb. araçların kullanılabilmesi belirtilmiştir (MEB, 2016).

Yukarıdaki bilgiler dikkate alınarak yapılan bu çalışmada felsefe dersinin öğretimi konusunda eğitim teknolojisinin materyalleri kullanılarak dersin işlenişinde farklı bir yöntem ve teknik kullanılmıştır. Bunun için görsel ve işitsel materyaller yardımıyla bir web sitesi hazırlanmış, dersin amaçlarına uygun bir şekilde planlanarak öğretimin uygulaması gerçekleştirilmiş, uygulama sonrası öğrencilerin kazanımı ve bu öğrenme ortamına karşı görüşleri değerlendirilmiştir.

1.2 Araştırmanın Tanımı

Web destekli felsefe öğretiminde lise öğrencilerinin kazanımları ve görüşlerinin belirlenmesidir.

1.3 Amaç

Bu araştırmada felsefe dersinin bilgi ünitesinin web destekli öğretim içeriği ile öğretilmesine ilişkin Anadolu Teknik Lisesi 11/A sınıfı öğrenci kazanım ve görüşlerinin tespit edilerek değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

1.4 Araştırmanın Sorunsalı

Eğitimin amaçları arasında topluma gereksinimleri doğrultusunda faydalı bireyler kazandırma ve teknolojik gelişmelerden yararlanıp yenilikçi strateji ve sistematik dönüşümlerin benimsenmesi olduğu vurgulanmaktadır (Aydın, 2003). Bununla birlikte, gelişen ve değişen bilgi ve iletişim teknolojilerinin yaşamımızın her alanına girerek toplumsal, kültürel ve siyasi alanlarla ekonomi alanında insanları etkilemekte olduğu, ayrıca insanların iş ve eğitim faaliyetlerini yürütmesinde büyük önem taşıdığı belirtilmektedir (Çakır, 2011). Literatürde yapılan araştırmalara göre; geleneksel eğitim sisteminde bazı sınırlılıklarının olduğu ve ders içeriklerinin fazlalığından dolayı sınıf içi etkinliklerin yürütülmesinde ve uygulanmasında zaman sıkıntısının yaşanmakta olduğu ortaya çıkmaktadır (Özer ve Öcal, 2013; Külekçi, 2013).

Eğitim sistemleri için felsefe derslerinin de öneminin çok fazla olmasına rağmen ülkemizde bu ders kuramsal bilgiler yığını olarak okullarda yer almakta, soyut konularından dolayı ezberlenerek geçiştirilen bir ders gibi görülmektedir. Bundan dolayı dersin işlenme tarzı öğrencilerin düşünmesini sınırlamakta ve yaşam ile düşünce arasında onların bir bağ kurmasının önüne geçmektedir (Kefeli, 2011).

Günümüzde felsefe dersleri yaşanan toplumdan ve dünya sorunlarından uzak bir yöntemle yapılmaktadır. Bu durum dersin eğitim anlayışına uymamaktadır. Felsefenin ele aldığı sanat, edebiyat, bilim, yaşanan dünyaya ilişkin gelişmeler ve toplumsal olaylardan haberdar olunarak felsefenin insan, yaşam ve kültür ile arasındaki bağının kurulması gerekmektedir. Bundan dolayı felsefe dersini gerçekleştirecek olan yöntem ve tekniklerin farkında olmak önem taşımaktadır (Beydoğan, Cihan ve Taşdemir, 2006).

Felsefe dersinin sorunları ile ilgili yapılmış literatür çalışmalarına göre soyut konuları olan felsefe dersinin öğretim sorunları görülmüş, öğrenci görüşlerine göre bir değerlendirme yapılmış ve araştırmanın problemi buna göre belirlenmiştir. Lise 11. sınıfta felsefe dersinin web destekli öğretim içeriği ile öğretilmesine ilişkin daha

önce yapılmış bir çalışma bulunmamaktadır. Felsefe dersinin bilgi ünitesinin öğrencilere web desteği ile öğretilmesi uygulamasındaki öğrenci kazanımları ve görüşlerinin belirlenmesi araştırmanın problemi oluşturmaktadır.

1.5 Araştırmanın Önemi

Geleneksel yolla eğitimin yapıldığı öğretim sistemlerinde öğretmen aktif bir şekilde konuyu anlatır, öğrenci ise, öğretmenin anlatabildiği kadar konuyu algılayabilmektedir. Öğrencinin aynı konuyu daha sonra tekrar sınıf ortamında dinleme şansı yoktur. Her öğrencinin anlama hızı, anlama şekli birbirinden farklıdır. Bazen dersin işlenişinde soyutu somut hale dönüştürebilmek, kara tahta önünde ders anlatan öğretmen için zorlayıcı olabilmektedir.

Bunun yanında gittikçe kalabalıklaşan sınıflar, sınırlı ders saati, her öğrenciye sınıf ortamında söz verilememesi, bilgi miktarındaki artış ile sınırlı sürede bu bilginin verilemeyişi, öğretmen yetersizliği gibi faktörler düşünüldüğünde derslerin işlenişinde web destekli öğretimin yapılması önem kazanmaktadır.

Bu çalışmada web desteği ile felsefe öğretimine ilişkin öğrenci kazanımları ve görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu yöntemin seçilmesinin nedeni, dersinin birinci ünitesi olan 'Felsefeye Giriş' ünitesinin sınıf ortamında işlenmiş, bu ünite işlenirken öğrencilerin derse ilgisiz oluşlarından dolayı ders öğretmenin sınıf içinde öğrencilerle yapılan sözlü görüşmelerinde öğrencilerin, dersi sıkıcı bulduklarını, dersin soyut olduğunu söylemeleri, gündelik hayatla bağlantı kuramadıklarını belirtmelerinin yanında diğer felsefe öğretilerinin de dersin işlenmesine yönelik yaşadıkları benzer sorunlar yapılan görüşmelerde tespit edilmiş, bütün bunlar göz önüne alınarak dersin ikinci ünitesi olan 'Bilgi Felsefesi' bölümünün web desteği ile işlenmesine karar verilmiştir.

Bu uygulamayı ders öğretmenin seçmesindeki amaç, öğrencilerin web destekli öğretim yoluyla web sitesinden görsel ve işitsel öğelerle dersi öğrenebileceği, tekrar edebileceği, ünite ile ilgili sorular çözüp konuyla ilgili siteye girip yorumlar yapabileceği, filmler ve videolarla konuları daha keyifli öğrenebileceği, öğrencilerin derse katılımlarını web sitesi yoluyla takip edebileceği, yeni bilgileri öğrencilerin öğrenip öğrenmediğini web sitesindeki testlere verdiği cevaplarla ve web sitesindeki tartışma ortamlarına yaptığı yorumlarla öğretmenin öğrencilerin gelişimlerini takip edebileceği gibi nedenler düşünülerek bu öğretim ortamı tercih edilmiştir.

Bu araştırmanın önemi ülkemizde ilk kez web desteği ile felsefe dersi öğretim yapıldığı, uygulama sonrasında öğrenci kazanımlarının belirlendiği ve bu ortama ilişkin öğrenci görüşlerinin değerlendirildiği bir eylem araştırması olmasından kaynaklanmaktadır.

1.6 Terimlerin İşlevsel Tanımları

Eylem Araştırması:

Eğitim sözlüğüne göre eylem araştırması; 1- öğretmenlerin kendi öğretim yolları, öğrencilerin nasıl daha iyi öğrendiği ve ölçümlerin nasıl yapıldığı ile ilgili bilgi toplamak için kullandıkları sistemli araştırma, 2- okul ve sınıf temelli eğitimsel uygulamaları geliştirmeyi amaçlayan ve genellikle öğretmenler tarafından gerçekleştirilen araştırmalar (Demirel, 2005, s. 52).

Felsefe:

Felsefe kelimesi, Yunanca bir kelime olup, ilk olarak Arapça'ya daha sonra oradan dilimize geçerek 'Bilgelik Sevgisi' anlamında kullanılmaktadır. Sonsuz bir merakın sonucunda hemen her konuda yaşama dair sürekli bir arama faaliyetidir (Kale, 1994).

Web Tabanlı Öğretim:

Herhangi bir amaç için önceden planlanmış öğretim, öğrenme etkinliklerinin düzenlenmesinde web teknolojilerinden yararlanılarak bireylerin eğitiminin gerçekleştirilmesidir (Şendağ ve Gündüz, 2007, s. 138).

Web Destekli Öğretim

WWW, Web ya da W3 (World Wide Web) yazı, resim, ses, film, animasyon gibi pek çok farklı yapıdaki verilere kompakt ve -etkileşimli bir şekilde ulaşmayı sağlayan bir çoklu hiper ortam sistemidir. Hiper ortam, bir dokümandan başka bir dokümanın çağrılmasına, farklı bilgisayarlara bağlanılmasına olanak sağlar (Kaya, 2002, s. 223).

1.7 Araştırma Soruları

Araştırmanın konusunu lise 11. Sınıfta felsefe dersinin web destekli öğretim içeriği ile öğretilmesi uygulamasına ilişkin öğrenci kazanımları ve görüşlerinin belirlenmesi oluşturmaktadır.

Web destekli felsefe dersinin öğretimine ilişkin öğrenci kazanımları ve görüşlerinin tespit edilebilmesi için aşağıdaki sorular araştırılacaktır:

1. Web destekli işlenen felsefe dersinin öğretilmesine ilişkin öğrenci kazanımları nelerdir?

2. Bilgi ünitesini web sitesi desteği ile öğrenmeye ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?

Bölüm II

Alan Yazın Taraması

2.1 Eğitim ve Teknoloji

Teknoloji kullanımı, insanın gelişim ve öğrenmesinde en fazla eğitim sistemlerinde kendini göstermektedir. Değişen dünya ile uyumlu bir yapıda olan eğitim sistemlerinin olabilmesinde eğitim teknolojilerinin önemi büyük olduğundan gelecek bin yıl içerisinde eğitim teknolojisinin, sosyal, bilimsel ve siyasi değişimlerdeki uyuma etkisi kaçınılmaz görünmektedir. Bu durum, eğitim teknolojisinin en önemli konusunu teşkil etmektedir (Şahin, 2000, s. 145).

Eğitim hizmetleri bir toplumun kalkınması ve gelişmesinde önemli bir yere sahiptir. Sanayi toplumundan günümüz bilgi toplumlarına geçerken, daha çok bilimsel ve teknolojik desteğe ihtiyaç duyulmaktadır. Dünyadaki ülkeler eğitim sistemlerinden çok fazla destek beklemektedir. Çünkü bu ülkeler bilgi toplumuna ulaşmayı hedefleme, diğer ülkelere karşı güçlü olabilme ve üstün olabilmek için eğitim sistemlerine ihtiyaç duymaktadır (İmer, 2000, s. 2).

Eğitim sistemlerinde en temel amaç, sosyal, ekonomik ve teknolojik gelişmelerin ihtiyacı olan bireyleri yetiştirmektir. Böyle bireyler yetiştirmek için de okul sistemlerinde yer alan öğretim süreçlerinin etkin olması gerekmektedir. Eğitim ortamları, öğrenme ve öğretme süreçleri için en temel öğedir. Eğitim ortamlarının boyutları, yer, kullanılan araç-gereçler, donanım ve özel düzenlemelerdir. Eğitim süreçlerinde amaç zenginlik, etkililik ve verimlilik sağlamaktır (Köktaş, 2003, s. 178).

Bireylerin ilerleyen teknolojiyi kullanabilecek yeterliliğe sahip olabilmeleri için onlara sunulan eğitim hizmetinin en son teknolojik yenilikleri barındırması gerekir. Bireylerin yetenek ve yönelişlerinin teknolojinin ilerlediği yönde paralellik göstermesi için eğitim sistemlerine önemli görevler düşmektedir (Demirel, Seferoğlu ve Yağcı, 2001).

Bilgisayarların ve internetin varlığı, bilgi toplumunun oluşmasında çok önemli bir yere sahiptir. İnternet, hiçbir toplumsal süreçte görülmediği kadar etkileşimli özelliğiyle insanları katılıma teşvik etmekte ve onları geliştirici bir özellik taşımaktadır. İnternet yoluyla bilgiye kolay, ucuz ve güvenli ulaşılmaktadır. İnternet,

bilgiyi paylaşmanın en geçerli yollarından biridir (Kaptan ve Korkmaz, 2003). Uzaktan eğitim, bilgisayar destekli öğretim ve web destekli eğitim gibi yaklaşımlar internet ve bilgisayar teknolojilerindeki gelişim sayesinde gerçekleşmiştir. Bu yaklaşımlar eğitim, öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanılmaya vesile olmuştur (Çetin, 2010).

2.2 Öğrenme-Öğretme Sürecinde Eğitim Teknolojisi

Öğrencilerin yetişmesi, okulların varlık nedenidir. Bütün bunlar okullarda yapılan öğrenme ve öğretme süreciyle ilgilidir (Özden, 1999, s. 8). Eğitim hedeflerine ulaşabilmek için öğrenme ve öğretme süreçlerinin etkili olması gerekir (Fidan, 1996, s. 10). Öğrenme sürecinin planlanması için içeriğin düzenlenmesi, kaynaklar, araç-gereçler, öğrenme stratejileri ve yöntemler iyi ele alınmalıdır (Demirel vd., 2001, s. 8).

Bir dersin öğretilmesinde derse hazırlık amaçlı öğrencilere sunulan kaynaklar, öğrencilerin bunlardan yararlandığına ilişkin geri bildirimler önemlidir. Öğrencilere sunulan öğretim araçlarının etkili olup olmadığı öğrenmede çok önemlidir. Öğretim araçlarının seçiminde öğretim teknolojisinin payı büyüktür. Öğretim teknolojileri bu noktada eğitim ve öğretimde ön plana çıkar.

Eğitim teknolojisi genelde eğitimde öğrenme durumuna egemen olabilmek için ilgili bilgi ve becerilerin işe koşulması ile öğrenme-öğretim süreçlerinin işlevsel olarak yapılandırılmasıdır (Demirel vd., 2001, s. 11). Eğitim teknolojisinin, eğitim alanındaki teorik bilgiler ile eğitim uygulamaları arasındaki boşluğu doldurduğu söylenebilir (Alkan, 1997). Eğitim teknolojisi, öğrenme-öğretim süreçlerinin işlevselliğini arttırmak için insan kaynağı, tasarım, araç-gereç, süreç ve yöntemlerden oluşturulmuş sistemler bütünüdür (Koşar vd, 2003, s. 3).

Öğretim teknolojisi, eğitimin bir alt boyutu olarak belirlenmiş öğretim disiplinlerinin kendine has taraflarını ele alarak düzenlenmiş teknolojiye dayalı olan bir kavramdır. Öğretim teknolojisi, varolan disiplin alanlarına has farklı kaynakların kullanılması, öğrenme-öğretim süreçlerinin tasarımını yapma, uygulama, değerlendirme ve geliştirme aşamalarının tüm etkinliklerini kapsayan sistematik bir yaklaşımı ifade eder (Koşar vd, 2003, s. 3). Öğretim teknolojilerinin kapsam olarak televizyon, internet, bilgisayar, video, teyp, kitap gibi donanımlar ile öğretim araç ve gereçleri olarak ele alınabilir (Demirel vd., 2001, s. 12).

Öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanılan öğretim teknolojileri çağın gelişen bilgi ve teknolojilerinin sürekli gelişmesine paralel olarak kendini yenileyememesi konusu tartışma yaratmaktadır. Öğrenme ve öğretmeye dair yapılan etkinliklerin yeniden ele alınıp düzenlenmesi, teknolojik gelişmelerin bu süreçte kullanılmasının bilginin doğasıyla uyumlu yeni yaklaşımların benimsenip kullanılması ile mümkün olduğu belirtilmektedir. (Alkan, 1997). Çağımızda bilginin hızla artması, öğrencilerin bilgiyi kullanma, öğrenmeyi öğrenme, düşünmeyi öğrenme, problem çözebilme, bireysel çalışma gibi yeni anlayışları beraberinde getirmektedir (Özden, 1999, s. 9-10). Bütün bu gelişmeler eğitim ve öğretimde bilgisayar ve internetin kullanılmasını zorunlu hale getirmektedir.

2.3 Eğitimde Bilgisayar ve İnternetin Kullanılması

İnsan hayatına bilgisayarların girmesi ile toplumsal hayatın birçok alanında olduğu gibi eğitim alanında da kullanılması zorunlu bir hale gelmiştir. Bilgisayar destekli öğretim buna örnek olarak verilebilir (Hoşcan, 2000, s. 120).

Öğretim ve eğitim etkinliklerinde eğitimi zenginleştirip ve kalitesini yükseltmek için öğretmene yardımcı bir araç olarak bilgisayarlardan yararlanılmasına bilgisayar destekli öğretim denir (Demirel vd., 2001, s. 116). Bilgisayar destekli eğitim yapılırken bilgisayarların bir araç olarak çok çeşitli amaçlar için yararlanıldığı bilinmektedir. Öğretmenler derslerde bir araç olarak bilgisayarlar vasıtasıyla öğretimin ortamını zenginleştirmek, tekrar ve alıştırma, benzetim uygulamaları, birebir öğretim, problem çözüme, eğitsel oyunlar gibi amaçlar için faydalanmaktadır (Hoşcan, 2000, s. 117).

Öğrenciler açısından ise bilgisayar destekli öğretimin hedeflenen genel amaçları şöyle ele alınabilir (Demirel vd., 2001, s. 116):

1. Öğrencilerin motivasyonunu artırmak,
2. Öğrencinin bilimsel düşünme yeteneğini geliştirmek,
3. Grup çalışmalarını desteklemek,
4. Öğretme yöntemlerini genişletmek,
5. Öğrencinin kendi kendine öğrenme yeterliklerini geliştirmek,
6. Öğrencide ileri düzeyde düşünme becerisinin geliştirilmesini desteklemek,

7. Mantık yolu ile sorunlara çözüm bulmayı desteklemek,
8. Hipotez kurmaya cesaretlendirmek.

Bilgisayarların son yıllarda çok hızlı gelişme gösterdiği ve öğretime yeni boyutlar getirdiği bilinmektedir. Bilgisayar destekli öğretime olumlu bakanların yanında karşı çıkanlar da olmaktadır (Alyaz, 2003, s. 162).

Bilgisayarla öğretim ile ilgili araştırmaların yanında bilgisayarlı öğretimin iyi ve kötü yanları, öğretme sürecine etkisi üzerine birçok araştırmalar yapılmıştır (İpek, 2001, s. 23).

Bilgisayarların etkin ve yararlılığının yanında olumsuz yönlerinin de olduğu bir gerçektir. Öğretimi tek başına yeterli ve etkin kılmak için bilgisayarlar yoluyla yapılan öğretim, günümüz öğretim sistemlerinde yeterli olarak görülmemektedir (İpek, 2001, s. 25).

Bilgisayar destekli öğretimin sınırlılıkları ve yetersizlikleri çeşitli kaynaklardan derlenerek şu şekilde ele alınabilir (Almaz, 2003, s. 164-166; Bal, Keleş ve Erebil, 2002, s. 205-206; Demirel, Seferoğlu ve Yağcı, 2001, s.120; İpek, 2001, s. 25-26):

1. Bilgisayarlar ve bunlara ait programların eğitimde kullanılırken ortaya çıkardığı maliyetlerin ve yararının iyi düşünülmesi gerekir.
2. Bilgisayarlarda öğretim için hazırlanan materyallerin tasarımı uzman desteği ile olmaktadır. Bundan dolayı öğretim için hazırlanacak olan programların kalitesi artıkça pahalı olmaktadır.
3. Öğrenciler uzun süreli bilgisayar karşısında kalınca hem sosyal gelişimleri hem de insan ilişkileri bundan olumsuz etkilenmektedir. Eğitim programları ile uyumlu olmayan eğitim yazılımlarının bir değeri yoktur.
4. Türkçeye yanlış çevrilen, pedagojik ve sosyolojik açıdan uyumu olmayan bilgisayar programları gereksiz yere kaynak harcamalarına neden olmaktadır.
5. Öğretim programlarının dezavantajlarından biri de etkileşim iyi tasarlanmadığında öğrencilerin programı sadece izlemek zorunda kalışı ve önceden belli öğretim yolları içerdiği için öğretime dair süreç mekanik olmaktadır.

Bilgisayar destekli öğretim ile öğretmenlerin yerine bilgisayarların geçeceği en çok tartışılan konuların başında gelmektedir. Aksine öğretmenlerin sistemi

tamamlayan, onu güçlendirici yapan bir araç olarak bu öğretimin bir parçası olması gerekmektedir. Bilgisayar destekli öğretimi etkileyen değişkenler arasında öğrencinin motivasyonu, yenilik, etkileşimin düzeyi, bireysel öğrenmedeki farklılıklar, öğreticinin rolü, ders yazılımının türü, kapsamı ve niteliği ile öğretilecek konuyla ilgili materyalin ve yazılımların hazırlanması gibi başlıklar sayılabilir (Demirel vd., 2001, s. 121).

Bilgisayarlar ve buna bağlı olan teknolojiler eğitim ve öğretim için gerekli olup onun ayrılmaz birer parçasıdır. Böyle bir durum yeni uygulama ve modellerini gündeme taşımaktadır (Koşar, 2003, s. 183).

Geliştirilen yazılımlar ve bu yazılımların dillerindeki sınırlılıklar, bilgisayarların kullanım gücü eğitimcileri yeni yollar aramaya yöneltmiştir. 1900'lü yıllarda teknoloji ile öğrenme ve teknolojilerden öğrenme tartışmaları eğitim ve öğretimde internetin kullanılması sürecini ortaya çıkarmıştır (İpek, 2001, s. 308).

İnternet tüm dünyadaki ağların bağlantısı ile oluşmuş, farklı kurum ve kuruluşlar ile bireyler arasında dünya çapında iletişim olanağı sağlayan, uluslar arası bir bilgisayar ağıdır (Hoşcan, 2000, s. 138). İnternet için manyetik ortama aktarılmış bilgilerin kullanıldığı bir alan da denilebilir.

İnternet iletişim ağının içinde yer alan herhangi iki bilgisayar arasındaki en temel işlem çift yönlü bilgi aktarımıdır. İnternet insanlara farklı iletişim kuralları ile bilgilere erişim imkanı sunar. Sunulan bu imkanlar içerik bakımından çok çeşit arzeder (Demirel, vd., 2001, s. 142).

İnternet birçok bilgisayar sistemini TCP/IP protokolü ile birbiri bağlar. Bilgiye kolay, ucuz, hızlı ve güvenli ulaşmayı sağlayan internet bu bilgiyi paylaşmanın da günümüzdeki en geçerli yoludur (Özçağlayan, 1998, s. 133).

İnternet dünyadaki en büyük veri bankasıdır. Bu verilere ulaşmak maliyetsiz ve ucuzdur, bu internetin en olumlu yanıdır. Bilgi sağlamanın dışında internet haberleşme, birden fazla bilgisayarla mektuplaşabilme, sohbet edebilme, ortak bir konuda grup çalışması yapabilme gibi imkanlar sağlar (Bal, Keleş ve Erbil, 2002, s. 133).

Üniversitelerin, kamu kuruluşlarının, işletmelerin denetiminde bulunan her çeşit belge, bilgi, yazılım, metin, görüntü vb öğeleri, halka açık olarak sundukları arşivler; belirli bir anahtar kelime üzerinden bir veri bankasını tarama yoluyla taranan nesnelere; çok ortamlı veya hiper metinli belgeler ve ticari hizmetler olarak

internete erişilebilecek kaynakları sınıflamak mümkündür (Özçağlayan, 1998, s. 139-140).

İnternet üzerinden öğretimin öğrenenlere sağladığı yararlar hedef kitle bakımından farklılık arz etmektedir. Öğrenci, öğretmenler, eğitim teknolojileri, yönetici grubu, toplum, okul ve sınıf içinde internetin kullanımının sağladığı faydalar değişiktir (İpek, 2001, s. 319).

Genel olarak da ele alacak olursak internet, öğretim boyunca kullanılırken sınıf ortamlarında öğretmenin rehber olduğu, işbirlikçi ve bireyselleştirilmiş öğretim ilkelerini gerçekleştirdiği, demokratik öğrenme ortamlarının oluşabileceği durumlar ortaya çıkabilir (Hoşcan, 2000, s. 146).

İnternet, eğitim ortamlarında diğer kaynaklara göre daha çok web sitesi vasıtasıyla kullanılmaktadır. Web sitesinin büyük bir bilgi hazinesi olması, grafik destekli oluşu kullanımda kolaylık sağlaması, resim, müzik, animasyon, doküman ve video gibi öğelerle öğrenmeyi daha kolay ve çekici kılmasından dolayı web ile öğretim son yıllarda önem kazanmıştır (Hoşcan, 2000, s. 147).

Teknoloji destekli öğretim yollarından biri olan web destekli öğretim, uzaktan eğitim, bilgisayar destekli eğitim internet teknolojilerinin gelişmesiyle ortaya çıkmıştır (Semerci, 2003, s. 1).

2.4 Uzaktan Eğitimin Tanımı ve Anlam

1840 yılında İsaac Pitman tarafından uzaktan eğitim uygulaması başlamıştır. Uzaktan eğitimin “Mektupla uzaktan eğitim” yöntemiyle başladığı kabul edilmektedir. Tarihte ilk örgütlü uzaktan eğitim ile ilgili hizmet olarak 1856 yılında Almanya’da kurulan ve ‘Langenscheid’ ismiyle öğretim malzemeleri yayınlamış, böylece Langenscheid Dil Okulu tarihteki ilk uzaktan eğitim, ‘UE’ kavramının geçtiği ilk yer Wisconsin Üniversitesi’nin 1892 kataloğudur. Adının geçtiği ilk yazı aynı üniversitenin yöneticisi William Lighty tarafından 1906 da yazılmıştır (Adıyaman, 2002).

Uzaktan eğitim tanım olarak, aynı mekân ve zamanda, yüz yüze eğitim ortamı olan klasik sınıfın yerini alacak bir eğitim yaklaşımıdır (Volery ve Lord, 2000). Farklı ortamlarda öğretmen ve öğrencilerin öğrenme etkinliklerini posta yolu ve iletişim teknolojileri ile gerçekleştirdikleri bir eğitim sisteminin modeli olarak tanımlanabilir (İşman, 1998).

Uzaktan eğitim ile ilgili yapılan tanımlardan çıkarılan sonuç, öğretmen ve öğrencinin birbirinden uzakta olması, farklı zaman ve mekânlarda bulunabilmesi, bilgi ve iletişim teknolojileri yoluyla öğrenmenin gerçekleşmesidir.

Moore (1973)'a göre eğitimde iletişimin üç temel ögesi vardır: Öğrenen, öğretmen ve iletişim metodu. İletişim metodu, öğrenen ve öğretene arasındaki bağıdır. Bu bağ veya ortam teknolojinin herhangi bir biçimi ile olmaktadır. Bunlar, posta, tv yayını, bilgisayar ağı, radyo olabilir. Basılı materyal, ses, görüntü ve grafik uzaktan eğitim için kullanılan ürünlerdir.

Uzaktan Eğitim, fiziksel olarak aynı yerde olmayan öğrencilere eğitim ve öğretim hizmeti ulaştırmak amacıyla etkin olarak tasarlanmış eğitim sistemleri oluşturan bir eğitim alanıdır. Böylece öğretmenler ve öğrenciler asenkron (kendi seçtiği zamanlarda iletişimi sağlayan teknolojiler ile iletişim) veya senkron (eş zamanlı iletişimi sağlayan teknolojiler ile etkileşim) yöntemlerinden uygun ve mümkün olan yöntemi kullanarak eğitim çalışmalarını yürütebilirler (Işık ve Güler, 2008).

İlk resmi 'UE' merkezi 1939 yılında Fransa'da faaliyete geçmiştir. Bu ve buna benzer diğer kurumlar eğitim faaliyetlerini telekonferans yoluyla geliştirmiş, günümüzdeki bilgisayar teknolojileri destekli Web tabanlı UE başlamıştır (A., Işık,H., Işık ve Güler, 2008). Uzaktan Eğitim (UE), sonra bilgisayar destekli eğitim, daha sonra Web Tabanlı Öğretim (WTÖ), E-öğrenme, İnternet Destekli Eğitim, İnternet Tabanlı Uzaktan Eğitim (ITUE) gibi birtakım yeni modeller bilgi teknolojilerindeki ilerlemeler ve eğitimde internetin kullanılmasıyla ortaya çıkmıştır. Bunlar içindeki WTÖ, uzaktan eğitimin bir alt çeşidi olarak eğitim dünyasında önemli bir yeri bulunmaktadır. WTÖ standart eğitim ve öğretim anlayışını etkileyecek ve bu eğitimin niteliğini değiştirme gücüne sahip bir gelişme olarak yer almaktadır (Ünsal, 2002).

2.5 Web Destekli Öğretim

Web destekli öğretim ve sınıfta web sitesinin kullanımı konularındaki çalışmalar, eğitimde iletişim teknolojilerinin ve bilgisayarların kullanımı ile önem kazanmıştır (Çetin, 2010).

Web üzerinden eğitim geleneksel ortamda yapılan derslerdeki öğretimin internet olanaklarında kullanılıp zenginleştirilmesi şeklinde tanımlanan eğitime, internet yoluyla eğitim veya web üzerinden eğitim denmektedir (Kaya, 2002).

WWW, Web ya da W3 (Word İde Web) yazı, resim, ses, film, animasyon gibi çok sayıda farklı yapıdaki verilere kompakt ve etkileşimli bir şekilde ulaşmayı sağlayan çoklu bir hiper ortam sistemidir. Hiper ortam, bir dokümandan başka bir dokümanın çağrılmasına, farklı bilgisayarlara bağlanılmasına olanak sağlar (Kaya, 2002, s. 223).

İnternette web sitelerinde bir grafikten ve bir belgeden diğerine gidilebilmektedir. Bu imkânı mümkün kılmakta olan Hiper metin teknolojisi sistemin temel oluşumunu sağlamaktadır. Bahsi geçen bu teknoloji, HyperText Transfer Protocol (http) adı verilen ağların birbirlerine Hypertext alıp vermesini imkanı hale getiren protokole dayanmaktadır (Demirel VD., 2001, s. 149). Bu tür Web imkânlarının öğrenme-öğretme ile ilgili süreçte kullanılması ile günümüzdeki Web Destekli Öğretim kavramı ortaya çıkmıştır.

Web destekli öğretim bir öğretim yaklaşımı ve bir öğretim aracı olarak düşünülebilir (İpek, 2001, s. 314).

Web sitesi yoluyla öğretim, elektronik ortamda bilginin sunulması olarak açıklanabilir ve elektronik öğretici diye isimlendiği, buna bağlı olarak Web kaynaklarının ve imkânlarının kullanılarak gerçekleştirildiği bu öğretime de “web destekli öğretim” denir (Yiğit, Yıldırım, 1999 ve Özden, 1999, s. 35).

Web destekli öğretim, internete dayalı, web sitesine dayalı, dağınık ve gelişmiş dağınık, çevrimiçi gibi öğretim biçimlerinin yanında, e-öğrenme gibi kavramlar ile de günümüzde kullanılmaktadır (Kabakçı ve Karamaya, 2003, s. 23).

Web yoluyla öğretim öğrencinin zaman ve mekândan bağımsız internet ve web üzerinden bilgiye erişmesi ile yapılan eğitimle olanaklı hale gelmiştir. Bu uygulamalar ile eğitimde yer ve zamana ilişkin sınırlılıklar ortadan kaldırılmıştır (Yiğit, Yıldırım ve Özden, 2000).

İnternetin sağladığı ortamlarda eğitim ve öğretim için web sayfaları geliştirilmekte ve bu sayfaları zenginleştirmek ve etkileşimli duruma getirmek için metin, animasyon, grafik ve ses gibi öğeler kullanılmaktadır (Akçakaya ve Tanrısever, 2007).

Seal ve Przasyski (2001)’e göre, web destekli öğretim modelinin ortaya çıkmasını sağlayan şey, sınıf içerisinde bilgisayar kullanımının artması ile daha geniş kitlelere eğitim verilmesi, bilgiye daha kolay ve rahat ulaşılabilmesi olmuştur. Skolnik (1998)’e göre, yirmi birinci yüzyılda öğrenme paradigması değişim göstermektedir. Öğrenme paradigmasında öğrenciler, bilgilerini yapılandırabilen,

keşfetme özelliği taşıyan, öğrenme ortamına bizzat aktif olarak katılan bireylerdir (akt. Cabı, 2002).

2.5.1 Web destekli öğretimin yararları. Web destekli öğretim, bilgilerin daha çok kullanılmasına imkan vermesi, yeniliklerden haberdar etmesi, öğretimi hızlı ve daha geniş bir çevre için mümkün kılması, isteğe bağlı ve öğrenciyi merkeze alan eğitim ve öğretimi sunması gibi nedenler ile öğretim ortamlarında tercih sebebi olmaktadır (İpek, 2001, s. 315; Kabakçı ve Karakaya, 2003, s. 23).

Web destekli öğretim, öğrenme maliyetinin düşük olmasının yanında bilgiye ulaşmada kontrolü öğrenciye vermesi, diğer kaynaklardan yararlanmasına imkân sağlaması, öğrencilerin başka öğrencilerle bilgi paylaşımı ve iletişim kurması veya veri tabanına bilgi yüklemesi gibi imkânları sunması gibi olumlu özellikleri içermektedir. Birden fazla öğrencinin aynı ders materyaline ulaşmasını sağlamanın yanında, öğrenci katılımlarına imkân vermesi ve öğrenmenin gerçekleşip transferine olanak sağlamaktadır (Noe, 1999, s. 230).

Geleneksel sınıf ortamlarında zaman ve yer bellidir, oysa web destekli öğretimde öğreten tek kaynak olmaktan çıkar. Senkron (eşzamanlı) olarak derslere katılması öğretime kolaylık sağlar. Böylece öğrenen daha özgür olur (Semerci, 2002).

Web destekli öğretimle dersin tekrarlanması öğrencinin isteğine bağlı olup dersi kaçıran öğrenci tekrar öğrenme şansına sahiptir. Kağıt kullanımı azalır. Öğretmen o konuyu tekrar anlatmak zorunda kalmaz. Web destekli öğretim ile aynı yerde bulunmayan öğrenciler, değişik yerlerdeki uzman ve ders konularına ulaşabilmektedir. Öğretimden kaynaklı seyahat masrafları ve seyahat süresince oluşan üretim kaybı sorunları olmayacaktır. Aynı bölgede bulunmayan öğrenciler için eğitim olanaklı hale gelmiş olacaktır. Web destekli öğretim bir takım çalışmasını da ortaya koyar. Öğrenciler arasında yardımlaşma imkânı verir. Öğrenciyi aktif kılar. Web destekli yapılan öğretim programları yardımıyla, olabildiğince çok kişinin eğitim alması mümkün olmaktadır. Bundan dolayı kamu kuruluşları, özel sektörler ve üniversitelerde çalışan elemanların bilgisayar desteği ile yapılan tasarım ve planlama konusunda eğitilmesi ile eğitim açığının kapatılması olası hale gelebilecektir (Şentürk, 1999).

Web destekli öğretim ile eğitim süreci boyunca öğrenci eğitim almak istediği zamana, kendisi karar verir. Öğrenci derslere değişik zamanlarda katılsa bile kaldığı yerden eğitimine devam edebilme fırsatını bulmaktadır (Altun, 2000).

Web destekli öğretimin eğitim ve öğretim ortamını zenginleştirebilecek bir alternatif olarak görülebilmesi için gerektiği yerde ve uygun ortamda kullanılması gerekir. Günümüzde eğitimin devamlılığı sağlamak ve yaygınlaştırılması için, mevcut kalitenin yükseltilmesi ve daha uygun bir maliyette olması için bilişim teknolojilerinin kullanılması gerekir (Şentürk, 1999).

Fikirlerin öğrenilmesi, eğitimin temel hedeflerinden birisidir. Fikirlerin paylaşımı ise internetin temel hedefidir. Bundan dolayı internetin eğitime girdi olarak katkısının büyük olduğu düşünülürse bu ortamda insanların etkileşim yoluyla birbirlerinden öğrenme becerilerini geliştireceği düşünülebilir (Altun, 2000).

Web destekli öğretim için tasarlanan sitelerde etkin olarak web forumları, tartışma panoları veya internet söyleşi odaları ile öğrenme ve fikirlerin paylaşımı yapılabilmektedir. Söyleşi odaları öğrencilerin ve öğretim görevlilerinin arasında resmi olmayan karşılıklı yorum alışverişi yapmalarına, öğrenciler arasında plan ve görev dağılımı paylaşımı yapmalarına ve her türlü hızlı görüş alışverişi için uygundur. Tartışma panoları, eşzamanlı olmayan iletişimi sağlarlar; yani kullanıcı diğerlerinin hatta olup olmadığına bağlı olmaksızın istediği zaman ileti yollayabilir ve gelen iletileri alabilirler (Bento, 2000). Tartışma odalarında belirlenen konular eşzamanlı ses, sesli görüntü veya metin tabanlı olarak eşzamanlı veya eşzamansız olarak düzenlenebilir (Altun, 2000).

2.5.2 Web destekli öğretimin sınırlılıkları. Web destekli öğretimin olumlu yanlarına rağmen olumsuz yönleri de bulunmaktadır. Bunlardan bazıları aşağıda verilmiştir (Kaptan ve Buldu, 2001: 203-204):

1. Bir ders programının hazırlanması uzun zaman almaktadır.
2. Öğrencilerin konularla ilgili dönüt vermesi uzun zaman almaktadır.
3. Kendi kendine çalışmak istemeyen aşırı sosyal öğrenciler için sıkıcı olmaktadır.
4. Sürekli gelişen bilgisayar ve programlara ulaşmak ve web sitesindeki bilgileri kendi bilgisayarlarına aktarmak öğrenciler için zor olabilir.

Torum (2003, s. 21), Web destekli öğretimin olumsuz yönleri olarak üç ana unsur ortaya koymaktadır. Buna göre;

1. Web sitesine dayalı öğretimde alt yapı sistemine ihtiyaç vardır. İnternet bağlantısı bile bazen sorun olabilmektedir.

2. Beceri ve davranış içeren eğitimlerde sınırlılıklar bulunmaktadır. Her türlü eğitim için uygulanması zordur.

3. Alt yapı, bilgisayarlar, yazılım, donanım, teknik çalışanlar belli bir masraf gerektirmektedir. Az sayıda öğrenci kullanacaksa maliyetler pahalı olmaktadır.

Eğitim kurumlarında web siteleri bilgi vermek, öğretim ortamını ve eğitim ortamını desteklemek amacı ile üç temel ele alınıp geliştirilmektedir. Bilgi verme amaçlı web siteleri, okullar hakkında ziyaretçilere tanıtım yapmak için hazırlanmıştır. Öğretim ortamını destekleme amaçlı hazırlanan web siteleri, her zümrenin kendi web sayfalarını oluşturmaları ile öğrencilerin öğrenim boyunca dersle ilgili konuda bilgi alabilecekleri bir yer olarak tasarlanmaktadır. Eğitim ortamını desteklemek amacı ile hazırlanan web siteleri ise veli-okul-öğrenci arasında ilişki sağlamaktadır. Web destekli eğitim ile geleneksel sınıf eğitimlerin karşılaştırmalı avantaj ve dezavantajları tablo 1’de özetlenmiştir (Beşiroğlu, 2001):

Tablo 1

Web Destekli Eğitim ile Geleneksel Sınıf Eğitimlerinin Karşılaştırmalı Avantajları

Web Destekli Eğitimler	Geleneksel Sınıf Eğitimleri
Bireysel düzeyde eğitime olanak tanır	Grup bazında eğitime olanak tanır.
Herhangi bir zamanda veya mekanda kullanmak üzere tasarlanabilir.	Belli bir zamanda ve mekanda kullanmak üzere tasarlanıp, programlanabilir.
Kullanıcılar ve kaynaklar arasındaki ilişkiyi en üst boyuta çıkarır.	O anda bulunan fiziksel mekandaki kaynaklarla sınırlıdır.
Bireylerin öğrenme tarzlarına uygun ve eğitilen tarafından yönlendirilebilecek şekillerde, öğrenci odaklı olarak tasarlanabilir.	Tamamen gruba odaklıdır.
Zaman uygun olduğu sürece, eğitilenin işyerinde de kullanıma açıktır.	Eğitilenin düzenli çalışma mekânından farklı bir yerde eğitim alabilmesi için, seyahat etmesi ve zaman harcaması gerekmektedir.
Çevrimiçi arama kanalları sayesinde, istendiği anda, çok çeşitli kaynağa erişim daha hızlı ve kolaydır.	İçerik sınıf düzenine veya daha önceden belirlenip hazırlanmış materyale bağlıdır.
Eğitim mekânında bulunması gereken eğitim personeline	Eğitimi sunacak personele yüklü bir yatırım yapılmasını gerektirir.
Ek bir fiziksel alan gerektirmez.	Fiziksel alan gerektirimi söz konusudur.
Çok farklı mekânlarda eğitilenler arasında bağlantı sağlar.	Sadece aynı fiziksel mekânda katılım söz konusudur.
Güncel bilginin ve yeni öğrenme modellerinin anında uygulanabilmesine olanak tanır.	Anlık krizler sonucunda, eğitim uygulamalarının önemi göz ardı edilebilir.
Eğitim ve performans desteği arasında görünmez bir bağlantıyı	Eğitim ve performans desteği tamamen farklı fonksiyonlar gibi algılanır.

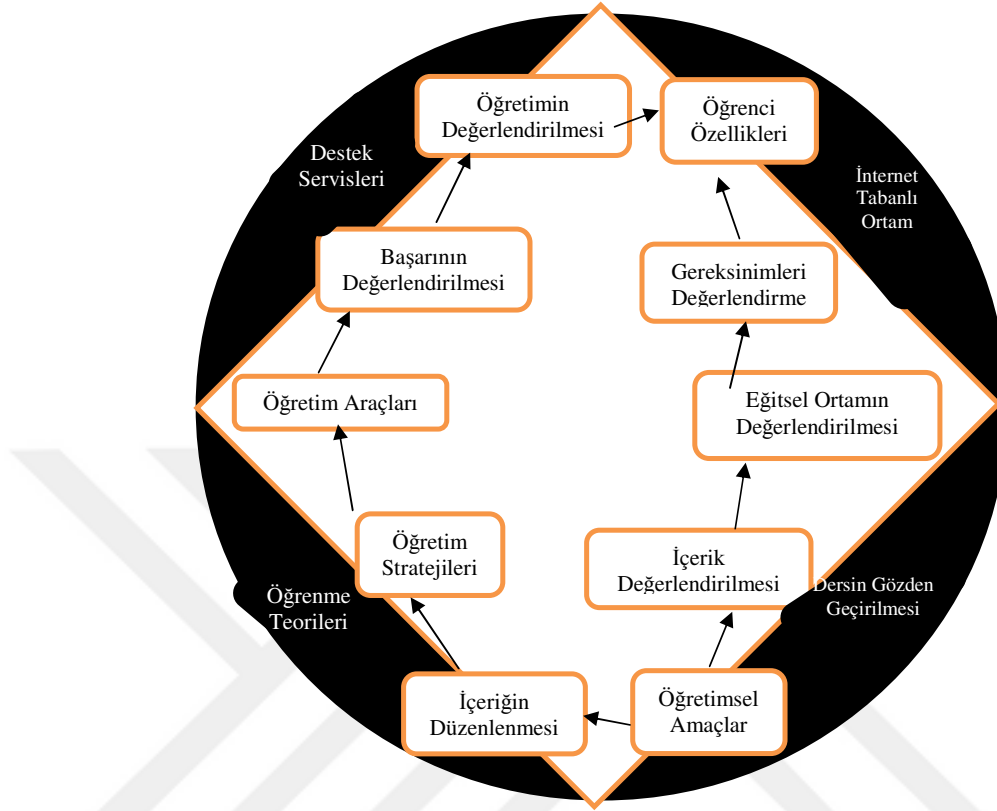
Web destekli öğretimin olumsuz yönlerine rağmen gittikçe önemi fazlalaşmakta ve çok sayıda insanın bilgiye bu yolla ulaşmaları sağlanmaktadır. İlk önceleri sadece kitap bilgileri web sayfalarına aktarılırken son yıllarda daha fazla duyuya hitap eden görsel, işitsel bilgiler web sitelerinde yerini almaktadır. Diğer bir açıdan da web tasarımcılarının konu uzmanları ve eğitimciler ile birlikte çalışarak yeni programlı teknikler de web ortamlarında yer almaktadır. Gelişmekte olan dünyada web bir öğrenme-öğretme ortamı olarak bireylere yeni nitelikler kazandırmaktadır (Semerci, 2002).

2.6 Web Destekli Öğretim Tasarımı

Web destekli öğretimin tasarlanması; planlama, geliştirme, değerlendirme ile öğrenme ve öğretme prensiplerine dayalı öğretim ile ilgili kesitlerin yönetimini içermektedir. Söz konusu yapı genel itibarıyla “neyin, ne şekilde öğretileceği” ile ilgilidir. Bu doğrultuda geliştirilecek web tabanlı öğretim gereçleri;

1. Öğretim ihtiyaçları,
2. Öğretim amaçları,
3. Öğretim stratejileri ve
4. Öğretimi değerlendirme, olmak üzere dört ana unsurdan oluşmalıdır (Doolittle, 2001).

Yukarıda bahsi geçen öğretimle ilgili tasarım unsurları web destekli öğretim tasarımına ilişkin bugüne değin ortaya atılan birçok modele temel teşkil etmektedir. Bu modeller, eğitime ilişkin herhangi bir konunun web destekli öğretim kavramı içerisinde uygulanabilmesi için geliştirilmiştir (Kabakçı ve Karakaya, 2003, s. 25). Web tabanlı öğretim konusunda birçok farklı model geliştirilmesine karşın, bu modeller temel aşamaları anlamında birbirleriyle büyük benzerlikler göstermektedirler. Şekil 1’de sunulan tasarım modeli, bu alanda üretilen çeşitli modellerin bir bileşimi niteliğindedir.

Şekil 1. Web Tabanlı Öğretim Tasarım Modeli (Doolittle, 2001'den uyarlanmıştır.)

Eğitim teknolojilerinin ve buna bağlı olarak gelişen öğretim tasarımının temel amacı öğretime tabi kişilerin öğrenmesinde etkinliği ve aktifliği daha farklı biçimlerde ortaya çıkmasını sağlamaktır. Web destekli öğretim tasarımının etki alanı genişledikçe tasarım projeleri de bireysel çalışma alanından disiplinler arası bir takım çalışması alanına doğru gelişim gösterecektir. Çünkü eğitim teknolojisi çalışmalarında öğrenmeyi en iyi biçimde gerçekleştirecek sistem, yöntem, teknik ve modeller geliştirilirken etkileşime etki eden ve onunla ilişkili bulunan bütün diğer yaklaşımların birlikte düşünülerek sistem yaklaşımının benimsenmesini zorunlu kılar (Fidan, 1996, s. 182). Şekil 1'de yer alan web destekli öğretim tasarımının, disiplinler arası işbirliğinin önemine bakılmaksızın göz ardı edilemez faktörleri mevcuttur. Bahsedilen konu ile ilgili faktörler Doolittle'ın (2001) Şekil 1'de sunduğu tasarım modeli çerçevesinde açıklanacaktır.

Gereksinimlerin Değerlendirilmesi: Öğretimde ihtiyaçların belirlenmesi genel itibariyle tüm öğretim faaliyetleri için geçerli olan bir süreçtir. İhtiyaçların değerlendirilmesi, öğretim faaliyetinin amaçlarını açık bir şekilde göstermekle beraber; mevcut durum (ne?) ile olması arzu edilen durum (ne olmalı?) arasındaki ayrımları ve bu ayrımlar arasındaki önceliklerin tanımlanması sürecidir (Demirel, 1997, s. 95). Sürecin sonunda “ne ile ne olmalı” arasındaki farklar öğretimle ilgili tasarıma mutlaka yansıtılmalıdır (Doolittle, 2001).

İhtiyaçların değerlendirilmesi; muhtemel ihtiyaçları belirleme, veri toplama, farklılıkları tanımlama, performans analizi yapma, öğrenci özelliklerini tanımlama ve öğretim amaçlarını tanımlama safhalarından oluşur. Bu süreçte ilk olarak çeşitli mukayeseler ve gözlemler yapılarak öğrencilerin muhtemel ihtiyaçları belirlenmelidir. İkinci safhada öğrencilerin yeterlilikleri, sorumlulukları ve özellikleri gibi hususlarla ilgili, bireysel ve toplu görüşmeler, anket, gözlem, belge incelemesi, performans analizi ve benzeri yöntemlerle veri toplanmalıdır. Bir sonraki safhada ise toplanan veriye dayalı olarak mevcut durum ile beklenen durum arasındaki farklar belirlenir ve bunlar performans analizi sürecine yansıtılır. Performans analizi, öğrencinin bir davranışı ya da öğrenmeyi gerçekleştirme için ortaya koyması beklenen davranışa yönelik amaç ve görev ifadelerini içermektedir (Doolittle, 2001).

Beşinci safhada, öğretimle ilgili amaçlar, öğrencilerin öğrenme seviyeleri, yaş, gelişim özellikleri, çevreyle etkileşim, kültürel özellikleri, sosyo-ekonomik geçmiş ve tutum değişkenleri açısından tanımlanır (Akpınar, 1999, s. 190). Öğretimle ilgili farklılıklar belirlendikten sonra öğrenciler için açık, kesin ve öğrenme sonuçlarına yönelik öğrenci performansına dayalı amaçlar belirlenmelidir.

Öğrenci Özellikleri: Öğretimle ilgili tasarımda ihtiyaçların belirlenmesi yanı sıra göz önüne alınması gerekli bir diğer faktör de tasarımın öğrenciye uygunluğudur (Demirel, 2000, s. 72).

Öğrenci özellikleri, öğretimle ilgili tasarım sürecinde göz önüne alınması gereken, öğrencilerin bireysel, sosyal ve akademik ve mesleki özelliklerini içermektedir. Bunun dışında öğrenci özellikleri, öğrencilerin yeterlilikleri, ilgileri ve ihtiyaçları gibi alanları da kapsamaktadır (Doolittle, 2001). Bu özelliklerin belirlenmesi, öğretimin amaçlarını, konseptin belirlenmesini, öğretim stratejilerini ve

kullanılan teknolojiyi, belirlenen içeriğin düzeyini ve değerlendirme yöntemini etkiler.

Eğitsel Çevrenin Değerlendirilmesi: Doolittle (2001)'e göre eğitsel çevre değerlendirmesi, öğretimsel ve öğrenme çevrelerinin değerlendirilmesinden oluşmaktadır. Öğretimsel ortam denilince, öğrenciler, öğretim aracı (yüz yüze, Web destekli, video, konferans), öğretimsel özel donanım, materyaller ve öğretim için gerekli fiziksel mekânı içerir.

Öğretimsel ortamı değerlendirmek için aşağıdaki sorular yardımcı olabilir:

1. Öğretim için var olan materyalleri kullanacak öğretmen ile öğrencilerin vasıfları nelerdir?
2. Öğretimde öğretmen ile öğrenciler hangi tür medya kullanmayı düşünmektedirler?
3. Öğretmen ve öğrenciler hangi tür medya imkanlarına sahiptir ya da olabilirler?
4. Öğretimle uyum içinde olan eğitim programının temel nitelikleri nelerdir?
5. Öğretimin yapılacağı ortamın nitelikleri nelerdir?
6. Öğretimin gerçekleştirileceği çevre koşulları, o çevrede yaşayan insanların değer yargıları nelerdir?
7. Öğretimin gereksinimleri ile kullanılan materyaller uyumlu mudur?
8. Öğrenme çerçevesi öğretim ve çeşitli gruplar için yeteri kadar esnek midir?

Web sitesine dayalı öğrenme ortamlarındaki kullanılan programın tasarımı öğretmen ve öğrencilerin rollerine etki eder. Eğitsel ortamın değerlendirmesinin yapılması, öğretmenin performansını ve öğrenme ortamının dikkatlice ele alınmasının zorunlu kılar. Tüm öğrenmenin daha etkili ve kolay kılınması için ortam olarak Web sitesinin gözden geçirilip ele alınması gerekir (Kabakçı ve Karakaya, 2003, s. 37-43).

İçerik Değerlendirme: Öğrencilere hangi beceri ve davranışlar kazandırılacağı ile ilgili içeriğin tasarlanma aşamasıdır.

İçerik seçimi “Bir ders programı, bir öğretim ünitesi ya da bir eğitim etkinliğine yönelik olarak, hangi düşünce ve konuların temel alınacağını, hangi düzeylerde ne tür bilgiye yer verileceğini, böyle bir seçim için hangi ölçütlerin

kullanılarak içeriğin nasıl düzenleneceğini ortaya koyan bir çalışmadır." (Sözer, 1998, s. 66). İçerik değerlendirilirken ana bileşenler ve bunlara bağlı alt bileşenlerden oluşan bir tür iş analizi tekniği kullanılarak yapılır. İçerik değerlendirmesini konunun analizi, sürecin analizi ve kritik olay analizi olmak üzere üç ana yöntem ile gerçekleştirilebilir (Doolittle, 2001).

Öğretimsel Amaçlar: Öğretimsel amaçlar öğrencilerin belirlenmiş bir bilgi ve beceriyi öğrenip öğrenmediğini anlamak için öğrencilerin ortaya koymak zorunda oldukları öğrenme çıktıklarını ifade oluşturur. Öğretim için uygun stratejiler, öğretim için yapılan değerlendirme ve öğrenci beklentilerinin tamamı öğretimsel amaçları oluşturur (İpek, 2001, s. 170).

Amaçlar ortaya konurken üç önemli bileşene sahip olmak gerekir. Bunun için davranış, spesifik öğrenen tarafından sergilenebilir ve gözlenebilir olmalı ve koşullar öğrenci tarafından sergilenebilir olmalıdır. Performansı ortaya koyan ölçüt hedefi büyük ölçüde karşılamalıdır (Doolittle, 2001).

İçeriğin Düzenlenmesi: İçeriğin düzenlenmesinde somuttan soyuta basitten karmaşığa, kolaydan zor olana, yakın çevre ve zamandan uzağa doğru sıralanması ilkeleri dikkate alınmalıdır (Demirel, 2002, s. 35). İçerik aşamalı olarak ve birbirinin önkoşulu şeklinde sıralanmalıdır. İçerik esnek olmalı ve öğrenci kendi öğrenme şemasını oluşturabilmelidir.

Öğretim Stratejileri: Öğretim ile ilgili stratejiler, öğretim etkinlikleri boyunca kullanılan öğretim teknikleri üstüne odaklıdır. Eğitimsel yöntemler, yaklaşımlar ve stratejiler web sitesine dayalı eğitimde öğrenmeyi kolaylaştırmalı ve öğrenciler için belirlenen amaçlara ve istenilen davranışlara ulaşmada kaynak olmalıdır (Kabakçı ve Karakaya, 2003, s. 28).

Öğretim stratejileri, öğrenmeyle ilgili etkinliklerdeki materyal, yöntem, içerik ve süreçleri kapsar (Doolittle, 2001). Öğretim stratejilerinden farklı olarak dağıtım sistemleri öğretimin gerçekleşmesi biçimini oluşturur. Örneğin işbirliğine dayalı öğrenme bir öğretim stratejisi iken dağıtım sistemi, web destekli öğretimin kullanılması süreci ve bu stratejinin uygulanmasıdır. Aşağıdaki tabloda

Tablo 2

Öğretim stratejileri ve dağıtım sistemlerine ilişkin örnekler (Doolittle, 2001)

Öğretimsel Strateji	Dağıtım Sistemi
Kavram Geliştirme	Animasyon
İşbirlikçi Öğrenme	Sesli Konferans
Problem Çözmeye Dayalı Öğretim	Telnet
Buluş Yoluyla Öğrenme	Chat Odaları
Soru-Yanıt Yöntemi	Elektronik Kitaplar
Rol Oynama	Beyaz tahta
Programlı Öğretim	E-mail
Kritik Olay Yöntemi	HTML/DHTML/XML
Grup Çalışması	Hyper Medya
	Tele Konferans
	TV/Kablo TV/ Radyo/Uydu
	Sanal Gerçeklik
	Web Sayfaları

Web destekli öğretim yapılırken sosyal etkileşimin daha çok yaşanmasında öğretim stratejilerinin seçimi çok önemlidir. Çünkü bu seçim ait olma duygusu geliştirir ve anlamlı eğitimsel yaşantılara neden olur. Bu etkileşimde öğrenci-içerik, öğrenci-öğretmen, öğrenci-öğrenci ve öğrenci-medya gibi başlıklar olarak belirtilebilir.

Öğretim Araçları: Öğretimdeki tüm materyal ve fiziksel araçlardır. Öğrencilerin amaçlarına ulaşmalarına yardımcı olur. Öğretimin yürütülmesi için öğretmen tarafından kullanılır. Bu araçların, kara tahta, tepegöz, tebeşir, kağıt ve kalemler gibi geleneksel materyaller ile bilgisayarlar, DVD'ler, CD-ROM'lar, İnternet, çift yönlü video konferans ve etkileşimli video konferans sistemlerini içeren daha yeni materyalleri içerir (Doolittle, 2001).

Öğretim araçları seçilirken kullanım kolaylığı, öğrencinin özelliklerine uygunluğu, öğretimi amacına ve stratejisine, dersin daha etkili ve verimli öğretilmesine, maliyet, zaman ve elde edilebilirliği gibi ölçütler dikkate alınır (Uşun, 2000, s. 3).

Özellikle daha önce kullanılan materyallerin amaca uygun geliştirilebilir olmasına, maliyetine ve öğretmen açısından sağladığı faydaya da bakmak gerekir.

Başarının Değerlendirilmesi: Öğretimin geliştirilmesine uygun olarak eğitimle ilgili kararların alınması için kullanılan verilerin sistemli olarak toplanması ve yorumlanması manasında ele alınabilir. Her değerlendirme, yöntem, eğitimle ilgili amaçlar, stratejiler, içerik, yapı ve öğrenci vasıfları ile uyumlu olarak farklılık taşır. Web sitesine bağlı eğitim programı içine farklı değerlendirme araçları konulmalıdır. Bireysel testler, katılım düzeyleri, portföy gelişimi öğrencileri değerlendirmek için kullanılabilir (Kabakçı ve Karakaya, 2003, s. 28).

Etkili bir değerlendirme süreci için (Doolittle, 2001):

1. Amaç olarak belirlenmiş tüm öğrenme çıktılarının açık bir tanımının yapılmasını gerektirir.
2. Birbirinden farklılık arz eden değerlendirme uygulamalarının kullanılmasını gerektirir.
3. Uygulamaların öğretimsel yapı ile uyumlu olmasını gerektirir.
4. Öğrenci performansını yansıtan bir örneklemini gerektirir.
5. Uygulamaların herkese eşit uygulanmasını gerektirir.
6. Başarılı performansı ortaya koymak için ölçütlerin oluşturulmasını gerektirir.
7. Öğrencilerin öğrenme performanslarının güçlü ve zayıf yanlarına ilişkin dönüt sağlamayı gerektirir.
8. Ayrıntılı bir sınıflandırma ve raporlandırma sistemi ile desteklenmelidir.

Öğretimin Değerlendirilmesi: Öğretimsel sürecin etkililiği ve uygulanabilirliği Demirel'e (2002, s. 248-249) göre; tanılayıcı (diagnostic), biçimlendirici (formative) ve düzey belirleyici (summative) değerlendirmeyi kapsamaktadır. Tanılayıcı değerlendirme, öğrenciyi varolan bilişsel, duyuşsal ve devinişsel davranışlar

açısından tanımak ve bu niteliklere uygun olacak programa yerleştirilmesi; biçimlendirici değerlendirme, süreç içinde, içeriğin, hedeflerin, stratejilerin, kullanılan öğretim materyallerinin değerlendirilmesidir. Düzey belirleyici değerlendirme, öğretim sürecinin tamamlanmasından sonra yapılan ve öğrencilerin kazanılmış davranış, özellik ve becerilerini ölçmeye yarayan değerlendirme türüdür. Biçimlendirici olan değerlendirmede, öğretimsel tasarımın her aşamasında uygulanır. Tek kullanıcıdır ve küçük gruplarla değerlendirme ve alan testi ile gerçekleşir. Tek kullanıcı olan değerlendirmede, tasarımcı öğretim süreci içinde bir kullanıcı ile çalışır. Bu ortamda tasarımcı öğrencinin öğretimle ilgili fikirlerini araştırabilir, öğrenciden öğretimin farklı boyutlarını değerlendirmesini, öğretimi geliştirmek için öneriler isteyebilir. Küçük gruplarla yapılan değerlendirmede, tek kullanıcı değerlendirilmeleri ele alarak bu fikirler çevresinde bir değerlendirme yapılır. Öğretim sürecinde eş zamanlı olarak yer alan birden fazla öğrencinin görüşüne başvurulur. Bu değerlendirilmede bireysel farklılıklar ve grup sürecine ait zorluklar ortaya konur. Alan testi olarak öğretim gerçekleşmeden bu testin yapılması zorunludur. Hedef kitlenin bir örneğine uygulanır. Bu öğretimin uygulanabilirliğini ortaya koyar. Gerçekçi tasarlanmalıdır. Çünkü bu yolla da öğretimin başarılı olacağı anlaşılır. Düzey belirleyici değerlendirmede öğretime dair amaçların karşılanması ve başarılması ile ilgili tüm öğretimsel etkinliklerin değerlendirilmesine dayalıdır. Öğrenmedeki etkililik, maliyet, öğretime yönelik tutum, uygulanan programın faydaları veya etkileri üzerine kuruludur.

Düzey belirleyici değerlendirmede, uygulanan öğretim programının bir daha uygulamasının yapılıp yapılmayacağı ya da yeni bir tasarımın gereği üzerine karar verilir.

Bu kararların verilmesinde iki yol vardır: Uzman karar aşaması ve alan karar aşaması. Uzman karar aşamasında planladığımız öğretimin potansiyel etkili oluşu değerlendirilmeye alınır. Alan karar aşamasında ise, öğretim belirlenmiş olan kitleye uygulanır ve etkili olup olmadığı değerlendirilmeye alınır (Demirel, 2000, s. 239-242; Doolittle, 2001).

Web destekli öğretimde sosyal etkileşime olanak sağlayan öğretim stratejilerin seçimi bireyler arasında ait olma duygusu geliştirir ve anlamlı eğitimsel yaşantılar geçirilmesine destek oluşturur. Bu etkileşimler, öğrenci-içerik, öğrenci-öğretmen, öğrenci-öğrenci ve öğrenci-medya etkileşimi olmak üzere dört başlık altında

toplanmaktadır.

2.7 Web Destekli Öğretim Materyali Tasarımı

Web destekli eğitim materyali tasarımının iki türü olduğu bilinmektedir: ilki, öğretim dizaynı, ikincisi ise öğrencinin eğitimde reel olarak karşılaştığı web sayfasının dizaynıdır (Karataş, 2003, s. 140). Bu bağlamda web destekli eğitimin iki boyutuna dair ana özellikler anlatılacaktır.

Öğretimsel Tasarım İlkeleri: Öğrenme ve öğretme zamanlamasının en önemli yanı, öğretim malzemesinin şekillendirilmesidir. Web destekli öğretim sürecine başlamak için, öncelikle tasarım sürecine ait ilkeler dikkate alınmalıdır. Bu malzemelerin oluşturulmasında ve tüm öğretim malzemelerinin geliştirilmesinde mühim olan ana ilkeler bulunmaktadır. Öğretim unsurlarının dizaynında dikkate alınacak ilkeler aşağıda sıralanmıştır (Uşun, 2000, s. 5):

1. Öğretimi yapılacak unsurlar kolay anlaşılabilir ve uygulanabilir olmalıdır.
2. Öğretilecek ders unsurları amaca uygun üretilmiş olmalıdır.
3. Tüm unsurlar dersle ilişkili olan bilgilerle değil, önemli ve öğretici bilgiler içermelidir.
4. Ders içeriğini anlatmak için kullanılacak objeler anlatılan konunun öne çıkan taraflarını vurgulamak amacıyla kullanılarak, aşırıktan kaçınılmalıdır.
5. Öğretim malzemelerinde kullanılan basılı metinler ve görsel, duyumsal unsurlar vardır.
6. Öğrencinin psiko-sosyal gelişim ve yaşam tarzına uygun olmalı ve öğrencinin gerçek hayatına uygun olmalıdır.
7. Öğretim malzemeleri öğrenciye kolaylıkla uygulama imkânı sağlamalıdır.
8. Hem öğretici kolaylığı hem öğrencinin kolay kavrayıp öğrenmesi açısından malzemeler basit kullanım özelliklerine sahip olmalıdır.
9. Malzemeler öğretici ve öğrencinin kolaylıkla güncelleştirme

ve geliştirmesine imkân verecek düzeyde olmalıdır.

Öğretimsel tasarımlar öncelikle süreci hedefleyerek eğitim ve değerlendirme arasında uyumluluğu sağlamayı amaç edinir. Öğretimsel tasarım sürecinin temelinde olan altı temel ilke yer almaktadır (Mathew ve Doherty-Poirier, 2000, s. 7):

1. Amaçlar ile öğretim ve değerlendirme entegre edilmelidir.
2. İçerik birbiriyle bağlantılı olmalıdır.
3. Bu süreç, belli bir sisteme oturtulmuş olmalı ve olumlu değişimlere ve yeni gelişmelere açık olacak seviyede esnek olmalıdır.
4. Öğretim tasarımları araştırma ve geliştirme tabanlı olmalıdır.
5. Denenme ve gelişme yönü açık olmalıdır.
6. Web destekli öğretim malzemelerinin final hali bir benzeriyle ve aynı amaçla kullanılan başka bir materyal ile örtüşmelidir.

Eğitim Amaçlı Web Sayfası Düzenlemede Temel Öğeler: Web destekli öğrenme internet intranet veya extranet üzerinden öğretim içeriğinin ve programının ders ile alakalı türlü duyuruların ve umumi bilgilerin öğrencilere sunulması olarak tanımlanabilir. Ortam içerisine çeşitli ortam elemanları ses video animasyon metin ve grafikler uygulanabilir, bu noktada dizayn boyutu önem kazanır (Karataş, 2003, s. 140).

Web sayfaları hazırlanırken birtakım öğelerin öne çıkarılması gerekir. Bu öğeleri umumi olarak strateji, sayfa/rek düzeni, navigasyon (tur çubukları), resim, çizgi/grafik, vurgu, denge ve bütünlük başlıkları altında ayrılmaktadır (Varol, 2003):

Strateji: Web sayfaları düzenlenirken hedeflenen kitlenin özellikleri dikkate alınmalı ve amaçlar düzleminde hareket edilmelidir, bu düzlemde öğretim amaçlı web sayfalarının düzenlenmesi araştırma ve bilgilere dayalı olarak planlı şekilde uygulanmalıdır. Yapılan planın içeriğinde sayfanın kullanım amacı, hangi yaş ve iş grubuna yönelik olması ve hangi tür beklentilere cevap vereceğine ilişkin stratejiler geliştirmelidir (Kaptan ve Çamurcu, 2002).

Sayfa ve Renk Dizaynı: Web sayfalarının düzenlenmesinde önemli unsurlardan biri olan 'renk' ihmal edilen ve önemsenmeyen boyutların başında gelir. Renk "bir

sitenin başarısını tanımlamada içerik ve navigasyon kadar önem arz eder. Ve dizaynın en önemli elemanlarından dır.

Renk düzeni sitelere sadece görsellik katmaz, hedef kitleye verdiği mesajlarla da önemlidir (Karataş, 2003). Bu sebeple renk seçimi ve kullanımı dikkatle yapılmalıdır, renk kullanımına dair kurallar aşağıda izah edilmiştir:

1. Saf, parlak ve çok bariz renkler az kullanılmalı veya pastel tonları tercih edilmelidir.
2. Daha çok dingin soft, mat ve sönük doğal renkler kullanılırsa daha küçük fakat önem arz eden parlak alanlar daha bariz göze çarpabilir.
3. Geniş alanlar karmaşık renklerle doldurulmamalıdır.
4. Sayfaların başlık, metin ve açıklama yazılarında ki renkleri her sahifede aynı olmalıdır.
5. Web sayfalarında kullanılmakta olan renkler tarayıcılarda yorumlanıp işlendiği için, mevcut tüm tarayıcıların tanımlayabilmesi ve gösterebilmesi için renk dizaynına önem verilmelidir, bu renkler “Web Safa Color” olarak adlandırılmaktadır.

Navigasyon (Dolaşım araçları): Web sayfası dizaynındaki önemli unsurlardan biri olan dolaşım araçları kullanıcının sayfa içinde kaybolmadan devam edebilmesini sağlayan bir unsurdur (Skaalid, 1999).

Bununla ilgili öneriler aşağıdaki gibidir (Yılmaz, 2003):

1. Temel unsur olarak sayfalarda iki dolaşma araçları olmalı, ilki sayfa başında, diğeri ise sayfanın alt kısmında konuşlandırılmalı, genel olarak kullanıcılar bu duruma adaptedir.
2. Resimli olan dolaşma araçlarına etiket vermeden denenmesi gerekir. Şayet kullanıcılar simgelerin gideceği yerleri tahmin ediyorsa, simgeleriniz başarılı demektir.
3. Dolaşım araçları sayfaların her yerine dağıtılmamalı, mümkün olduğunca birbirlerine yakın tutulmalıdır.
4. Sağ taraf, dolaşma araçları için alışık olunmamasına karşın, kullanıcıların farklı beklentileri (yazıcıda içeriğin tamamen yazılabilmesi, sayfanın tam olarak yüklenmesi ile içeriğe adapte olunması vs.) dolaşma aracının sağ tarafta olmasını öngörmektedir.

Fotoğraf ve Resim: Web sayfaları kullanıcıya iletilecek bilgilerin resim ya da fotoğraflar ile takviye edilmesine izin vermektedir. Bu unsurların yanlış ve fazla kullanılması verilecek mesajın anlaşılmasını zorlaştırır, kullanılan materyallerin boyut büyüklüğü veya yanlış formatta olmaları sayfaların geç açılmasına açılmamasına sebep olacağından kullanıcı sayfadan uzaklaşır (Yılmaz, 2003).

Animasyon ve Grafik: Web ortamında animasyon, yazı, resim öğelerine verilen hareketli sesleme durumudur (Altan 2000, s. 26). Animasyonlar ile reel hayatta gözle görülmeyecek olaylar, tehlikeli deneyler veya maliyet gerektiren laboratuvar uygulamaları web sayfalarında gösterilebilmektedir. Animasyonlar web sayfalarını ilgi çekici hale getirebilmekle beraber, gereğinden fazla kullanımı kullanımı amacından saptırmaktadır (Kaptan ve Çamurcu, 2002).

Metin: Web ortamında düzensiz olarak uygulanan yazı ve görüntü unsurları, algılama ve iletişimi zorlaştırarak yanlış anlaşılmalara sebep olabilmektedir. Yazı ve görüntüler arası görsel dengeleme mutlaka iyi yapılmalıdır, renkler biçimle ve çizim ile iyi yapılmalıdır, ilgi çekmeli, kullanıcıyı yormayacak derecede akıcı olmalıdır, web sayfaları metin kullanımı hakkında birkaç tavsiye aşağıda verilmiştir (Pektaş, 2001, s. 73):

1. Ekranaya yönelik çalışmalarda farklı font çeşitlerinden gelen ikiden fazla harf türünün kullanılması, algılamada zorluklar meydana getirir, bunun yerine aynı fontun, kalın italik, ince gibi örnekleri kullanılabilir.
2. Yazıların puntosunun çok büyük olması her bakışta görülecek sözcük sayısını azaltırken, küçük olmaları da harflerin seçilmesinde güçlük oluşturabilir, 30-35 emlik bir okuma uzaklığı ideal yazı boyutu 9-11 punto olarak önerilir.
3. Koyu renkli tabanlar üzerinde açık renkli yazılar tercih edilmelidir, daha ışıklı olması sebebiyle koyu zemin üzerindeki yazılar, özellikle de şeritsizler daha iyi görünürler, okunurluk bakımından harf ve zemin arasında en az %70 ton farkı gereklidir, taban değeri 100 ise, harf değeri 30'dan fazla olmamalıdır, tersi için de geçerlidir.
4. Web sayfalarında en önemli sıkıntılardan biri yazı satır uzunluğudur. Basılı yayınlarda olduğu gibi satır aralarında düzenleme yapılamaz. Fakat satır uzunluğu istenildiği şekilde düzenlenir, tek sütunlu metin

gruplarında 8-12 sözcüğü birden fazla sütunlu metinlerde 6-7 sözcüğü geçmemelidir.

5. Satırlar çok kısa ise göz teması ve hareketi kısa sık sık kesilir, çok uzun olunca da gözün alt satır başına geçmesi ve doğru tarama yapması zorlaşır, satır atlar veya aynı satırı tekrar okur, 70 harf ve boşluktan sonra bir satır okumadaki devamlılığı engeller.
6. Rahat okuma için bir satırda harf ve boşluk sayısı 40 harf olmalıdır. Bu 6 sözcüğe tekabül etmektedir, satırlar arasındaki beyaz boşluk, sözcükler arasındaki boşluktan daha fazla olmalıdır, satırlar arası boşluğun daha fazla olması metnin leke etkisini, kontrastlığını azaltır ve daha kolay kullanım sağlar.
7. Bunlara ilave olarak sitede mevcut olan metinlerin hizalanmasında sola, sağa, ortaya hizalama veya iki tarafa hizalama gibi seçenekler bulunmaktadır (Dursun, 2004, s. 54).
8. Gerek web ortamında mevcut olan metinlerde gerekse basılı malzemelerde kolay okuma yapılabilmesi için sol tarafa hizalama yapılması önerilir.

Bütünlük: Görsel bütünlük, dizaynda kullanılan öğelerin birbirlerine kıyasla olan konumlarının etkili şekilde kullanımıyla oluşturulur, renk düzeni sayfada metin kullanımı animasyon ve grafiklerin yerleşimi tamamlayıcı bütünlük için belirleyicidir (Altan 2000, s. 26).

Denge: Görsel denge sayfaların üstünde altında sağ ve solunda bulunan unsurların bütünlüğünü sağlamak üzere birbirleriyle oluşturdukları ilişkilerdir (Dursun, 2004, s. 54).

Ekrandaki içerikler dikey ve yatay eksen dikkate alınarak eşit olarak dağıtılsa izleyicilerde denge ve eşitlik hissi uyanır. Tasarım iki alanda da tekrar edildiğinde denge simetrik olacaktır, birçok durumda gözün bilgiyi yakalayabilmesi için asimetrik tasarımlar kullanılmaktadır.

Vurgu: Vurgu web sayfalarında, sayfa ziyaretçilerini öncelikli olarak önemli görülen unsurlara yönlendirme tekniğidir, amaç ziyaretçinin dikkatini vurgulanmak istenen hedefe yöneltmektir (Dursun, 2004, s. 54).

Hizalama ve Yakınlık: Düzenli bilgiler her zaman daha kolay hatırlanır ve

öğrenilir olduğundan, dikey veya yatay form kullanılabilir. Ekranda bakıldığında birbirine yakın öğeler birbiriyle ilişkili görünür, uzak öğeler ise ilişkisiz algılanır (Altan 2000, s. 26).

2.8 Felsefe ve Felsefe Öğretiminin Önemi

Felsefe kelimesi, Yunanca bir kelime olup, ilk olarak Arapça'ya daha sonra oradan dilimize geçerek 'Bilgelik Sevgisi' anlamında kullanılmaktadır. Sonsuz bir merakın sonucunda hemen her konuda yaşama dair sürekli bir arama faaliyetidir (Kale, 1994).

Felsefe insanın kültürü yaşamaya başlamasıyla ortaya çıkmış, insanın kendisini, evreni ve içinde yaşadığı çevreyi sorgulayarak anlamak için başvurduğu bir düşünme biçimidir (Diemer, 1997, s. 11).

Felsefe varlık, bilgi ve değer gibi başlıklar çerçevesinde her çeşit kavram üzerinde sorgulama ve özümseme yaparak insanın evrene ve kendine yönelik her türlü bilgisini genişletmeyi amaçlar (Ergün ve Yapıcı, 2007).

Bilgi üzerine sorgulama yaparak var olan problemler üzerinde analiz, sentez, tümevarım ve tümdengelim tarzı akli yürütmeler yoluyla bireylerin kendine has bir dünya görüşünün kazanılmasına yardım eder. Bu süreçte en temel araç düşüncedir (Kale, 1994).

Felsefenin sağladığı özgür ortam sayesinde toplumsal anlamda hem teorik hem de uygulamalı anlamda bir ilerleme sağlanabilir (Ergün ve Yapıcı, 2007). Bilimin ilerlemesi felsefenin bilimi de bir inceleme konusu yapmasından kaynaklanır. Böylece felsefe sayesinde yeni bilgiler üretilir. Eğitim ile felsefe özgür bir düşünme yetisi olarak da var olabilir. Özgür bir düşünme ortamını ancak eğitim ile olanaklı hale getirebiliriz (Kale, 1994).

Hayata atılacak insanın eğitilmesinde, felsefe ile eğitimin ortak olarak hareket etmesiyle insanın bilgiyi sevmesi, bilginin sorumluluğunu taşıması, sadece onun tüketen birer nesne olmaktan insanı kurtarabilir (İyi, 2011).

Özellikle günümüz toplumsal yaşamında bilginin değişim sürecinin artmış olmasıyla bilginin tüketimi çok hızlanmış, bilgiye sadece tüketilen bir 'şey' olarak yaklaşmıştır. Bilgiye dair üretimin gerçekleşmesi için, felsefeye ihtiyaç vardır. Eğitim ile felsefe kişinin kendini gerçekleştirebilme, farklı görüşler üzerine yorumlar yapabilme, bağlantılar kurabilme, daha önce söylenmiş görüşlere dogmatik

yaklaşmama, yorum yapabilme, analiz ve sentez gibi bilişsel ve duyuşsal yönden de eğitim sistemleri için vazgeçilmez bir alandır (Çüçen, 2006).

İnsan ilişkilerinde hoşgörü sahibi olma, aşırılıklardan kaçınıp orta yolu bulma, insan haklarına saygılı ve eşitlikçi düşünen, özgürlükçü, çok sesli ve demokratik bilinci olan bireylerin yetiştirilmesinde felsefe öğretiminin katkıları çok fazla olduğundan eğitimin en temel odağı haline gelmesi gerekir (Akdağ, 2011).

2.8.1 Öğretim ve felsefe öğretimi sorunları. Öğretim yöntemi öğrenciyi amaca ulaştırmak için takip edilen yol olduğundan öğrenmede öğrencilerin dersi hangi yolla öğrenecekleri bu yüzden çok önemlidir (Fidan,1996, s. 168). Öğretim, öğrencilerin özellikleri, ders araç-gereçleri ve tüm öğrenme durumları göz önüne alınarak belirlenen ve izlenen mantıklı yoldur (Oğuzkan, 1985, s. 72). Bir başka tanıma göre öğretim, bir dersin amacını ve görevini emin bir şekilde en iyi yolla yerine getirmek için düzenlenmiş hareket biçimidir (Hesapçioğlu,1992, s. 134).

Descartes'e göre öğretim yönteminin bütün sırrı kolaydan başlayarak yavaş yavaş ve basamak basamak en karmaşığa değin ilerlemektir (Descartes, 1989, s. 4-5). Felsefe öğretimi tek bir yöntem ile değil, değişik bir çok yöntem kullanılarak yapılan bir öğretim faaliyetidir. Çünkü, felsefe insanın durmadan ileriye atılması, verileri eleştirmesi. yeni çözüm yolları aramasına ilişkin çabasının bir ürünü olarak ortaya çıkar (Öner, 1995, s. 12).

Öğretmenler derslerinde birçok yöntem kullanırlar. Bu bağlamda felsefe öğretiminde de öğretmenin ders içerik ve amacına uygun yöntemler kullanması kaçınılmazdır (Çüçen, 1996, s. 26).

İnsanın eğitilmesinde felsefe derslerinin önemi çok fazla olmasına rağmen ülkemizde bu ders kuramsal bilgiler yığını olarak okullarda öğretilirken ezberlenerek geçirilen bir ders gibi görülmektedir. Bundan dolayı bu dersin işleme tarzı öğrencilerin düşünmesini sınırlamakta ve yaşam ile teorik arasında onların bir bağ kurmasını engellemektedir (Kefeli, 2011).

Bunun yanında dersin tarihsel süreçte filozofların görüşlerinin bilinmesi olarak da gösterilmesi, günlük yaşama aktarılmadan anlatılması öğrencilerde yaşamda uygulaması olmayan bir ders gibi görülmesine neden olmuştur (Ergün ve Yapıcı, 2007).

Felsefe eğitiminde belirlenen amaçların hayata geçirilmesine yönelik öğretim faaliyetlerinin artmış olmasına rağmen istenilen nitelikte özgür ve sistematik

düşünüp sorgulayan, çok yönlü bakabilen, tartışma kültürü gelişmiş olan bireylerin yetişmemesi, bu alanda bazı yeni arayışlar ortaya çıkarılmıştır (Günay, 2011).

Son yıllarda yapılandırmacı yaklaşıma göre, bir çok eğitim programları düzenlenmiş olup burada öğrencinin bilgiyi ezberlemesi değil, bilgiyi temelden kurması, transfer etmesi, öğrencinin öğrenmede merkez olarak görülüp öğretmenin de bilgiye ulaşmada öğrenciye rehberlik etmesi amaçlanmıştır (Dombaycı, 2008). Böylece öğrencilerin dersi öğrenmede aktif olmaları, araştırıp sorgulamaları, problem çözme becerileri kazanmaları, yeni yaklaşım ve çözümler üretmeleri ve bunu uygulayabilmeleri, sınıf içinde tartışabilmeleri gibi ortamların oluşması yeni ve etkili bir hedef olmaktadır (MEB, 2009).

Öğretmenlerin yapılandırmacı yaklaşımda yer alan yöntemleri kullanma konusundaki yetersizliklerinden dolayı bu yaklaşıma sadece teorikte geçilmiştir. Bunun yanında yapılan araştırmalarda alınan öğrenci ve öğretmen görüşlerinde felsefe dersinin öğretiminde düz anlatım yönteminin oldukça yaygın olduğu belirlenmiş ve öğrencilerin felsefe dersinin soyut ve güncellikten uzak olduğunu düşündükleri belirlenmiştir (Yılmaz, Cihan ve Şahin, 2005; Ergün ve Yapıcı, 2007; Dombaycı, 2008).

Felsefe dersinin amaçlarına yönelik temel becerilerin öğrencilere tam olarak verilemeyişinin önemli olan iki nedeni şu şekilde belirtilebilir. Birincisi, üniversitelerde lisansa yerleşirken bölümler arası farklı puanlama şekli bu derse olan ilginin azalmasına neden olmaktadır (Akdağ, 2002). Puan getirmeyen bir ders olmasından dolayı derse ilgiyi öğrenciler daha az göstermektedir. Dombaycı (2008)'nin yaptığı çalışmanın sonucunda farklı okul türlerinde okuyan öğrencilerin bu derse karşı algı ve tutumlarının farklı olduğunu ortaya koymuş olması bu bulguyu desteklemektedir. İkincisi ise genel olarak sosyo-kültürel etkenlerdir (Akdağ, 2002).

Felsefe ile uğraşan kişilerin yaşadığı sıkıntılar arasında maddi gelirinin düşük olması, statüsünün düşük olmasında da derse olan ilgisizliğin nedeni olduğu söylenebilir. Bunun yanında bu alanla uğraşan kişilerin ülkemizde dini ve siyasi gibi yönlerden olumsuz gösterildiği de belirtilebilir (Kefeli, 2011).

Felsefe dersi ile ilgili çıkan sorunları en aza düşürmek için ilk önce bu dersin öğretimine yönelik sorunların giderilmesi gerekir. MEB'in hazırladığı Felsefe dersi için oluşturulan etkinlikler bu dersin belirlenmiş hedef ve davranışları için yeterli değildir (Dombaycı, 2002).

MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının son yayınlanan 14.12.2009 tarihli 235 karar sayılı yazısında da ortaöğretim felsefe dersi programının uygulanmasına yönelik olarak derslerde kullanılacak yöntem ve teknikler anlatım, soru cevap, tartışma ve güncel örneklerin yanında çeşitli etkinliklerin hazırlanıp ve bunların uygulanmasında fıkra, hikâye, gazete, fabl, karikatür, fotoğraf, film, günlük yaşam deneyimleri vb. araçların kullanılabilceği belirtilmiştir. Örneğin MEB'in dersin öğretilmesinde bilgi ünitesinin bir konusunun işlenmesine yönelik oluşturduğu bir etkinlik örneği aşağıda belirtilmiştir:

EK-1 deki metin okutulur.

Metin üzerinden aşağıdaki sorular yöneltilerek grup etkileşimi başlatılır.

1. Bilgi ne demektir?
2. Bilgi edinme ne demektir?
3. Bilgi türleri nelerdir?
4. İnsan niçin bilgi sahibi olur?

Öğrencilerin cevapları dinlendikten sonra, bilgi türlerinden olan gündelik, dinsel, teknik ve bilimsel bilgi ile sanat ve felsefe bilgisi karşılaştırmalı olarak açıklanarak etkinlik sonlandırılır (MEB,2016). Belirlenmiş programda uygulanması gereken etkinliklerde teknolojik (bilgisayar, web destekli vb.) öğretim materyallerine yer verilmemiştir.

Felsefe dersinin işlenişinde kullanılan yöntem ve tekniklere ilişkin yapılan “Türkiye’de Ortaöğretimde Felsefe Öğretiminin Değerlendirilmesi” adlı araştırmada öğrencilere göre öğretmenler en çok birinci olarak anlatım yöntemi, ikinci soru-cevap yöntemi ve üçüncü olarak da tartışma yöntemi kullanmaktadır. Öğretmenlere göre ise en çok kullanılan birinci öğretim yöntemi, soru-cevap, ikinci anlatım üçüncü ise tartışma yöntemidir. Bunun yanında öğrenciler drama ve benzetişim yöntemlerinin de derslerde kullanıldığını belirtmişlerdir. Fakat öğretmenler benzetişimin üst sıralarda olduğunu dramının sonlarda yer aldığını belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre öğrenci ile öğretmenlerin görüşlerinde bazı paralellikler varolmasına karşın önemli farklılıklarda yer almıştır (Yılmaz, Cihan ve Şahin, 2005).

Felsefe dersi öğretim yönteminin değerlendirilmesi ile ilgili yapılan başka çalışmada alınan öğrenci görüşlerine göre ders öğretmenlerinin en çok anlatım yöntemini (%45) kullandıkları belirtilmektedir. Daha sonra soru-cevap yöntemini (%27) ve not tutturma yöntemini (%12) kullandıkları görülmektedir (Dombaycı, 2008).

Felsefe dersinin öğretiminde kullandıkları yöntem ve tekniklere ilişkin öğretmen görüşleri ise öğrenci görüşlerine paralellik göstermiş, ilk olarak anlatım (%68), soru-cevap yöntemi(%16) ise ikinci olarak yer almıştır. Öğretmenler öğrencilerin belirttiği yazdırma yöntemi yerine tartışma yöntemini (%6) kullandıklarını belirtmişlerdir (Dombaycı, 2008).

Öğretmen adaylarının felsefe öğretimine yönelik görüşlerinin alındığı çalışmada ise felsefe dersinin konularının çok soyut olduğu (%95), konuların güncel yaşama göre olmadığı (%92), öğretmenlerin öğrenci seviyelerine göre konuyu anlatamadığı (%80), ezbere yönelik bir ders yapıldığı (%77), çoğunlukla kişilerin görüşleri üzerinden ders yapıldığı (%76), derslerin çok sıkıcı ve monoton bir şekilde işlendiği (%73) belirtilmiştir (Ergün ve Yapıcı, 2007).

Bu sonuçlara bakarak bir değerlendirme yapılacak olursa öğretmen ve öğrenci görüşlerinde olduğu gibi dersin işlenişinde yöntem olarak genellikle anlatım, soru-cevap ve tartışma yöntemi kullanılarak bilgiler öğrencilere öğretilmektedir. Öğrencilerin soyut konuları kavrayabilmesi, derinlemesine düşünebilmesi, sorunlarına çözümler üretebilmesi, araştırmaya ve bilmeye istekli olması, gündelik yaşamı kavrayabilmesi, teoriği pratiğe çevirebilmesi gibi amaçlar için felsefe dersinin işlenmesinde kullanılacak yöntemler çok büyük önem arz etmektedir. Dersin amaçları bu belirtilen konuları kapsamalıdır.

Felsefe öğretimi ezbere dayalı olmayan, öğrenciyi pasif hale getirmeyen, yaratıcılık ve sorgulama yeteneğini geliştiren bir eğitim anlayışına sahip gençler yetiştirmeyi hedeflemelidir (Kefeli, 2012).

Felsefe dersinde yapılan etkinlikler sadece bilişsel alana yönelik olmamalı, duyuşsal yapıların da geliştirilmesi dersin amaçları açısından önemlidir (Beydoğan, Cihan ve Taşdemir, 2006).

Felsefe dersini seven öğrenciler bu derse olumlu bakabilmekte, dersi sevmeyen öğrenci ise dersi anlayamamakta ve derse karşı önyargı taşımaktadır (Kefeli, 2011).

Felsefe dersi öğrencilerin yaşamda sorgulama, tartışma, karar alma, farklı görüşlere hoşgörülü olma, demokratik olma gibi özellikler taşıyan bireylerin yetişmesinde çok önemlidir. Ayrıca bu dersin öğretiminde seçilen içerik kadar yöntem seçimi ve uygulaması ve bu uygulama sırasında yapılan etkinliklerde çok önemlidir (Yılmaz vd., 2005).

Felsefe dersinde içeriğin aktarılması ve süresi dersin daha verimli ve motive işlenmesini sağlayacak şekilde olmalıdır. Dersin planlamasında uygulanan öğretim

etkinlikleri önemlidir. Öğrencilerin çok fazla duyu organına hitap ederek onların duyuşsal ve düşünsel gelişimlerini en üst seviyeye taşımak, öğretim etkinliklerindeki en önemli amaçtır. Bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor beceriler öğrencilere kazandırılmak istenen amaçlarındandır. Ki bu durum felsefe dersini daha da zenginleştirir. Kullanılan duyuşsal ve bilişsel becerilerle öğrencilerin karar verme, amaç belirleme ve problem çözme gibi becerileri de gelişebilir (Özden, 2010).

Günümüzde felsefe dersleri yaşanan toplumdan ve dünya sorunlarından uzak bir yöntemle yapılmaktadır. Bu durum dersin eğitim anlayışına uymamaktadır. Felsefenin ele aldığı sanat, edebiyat, bilim, yaşanan dünyaya ilişkin gelişmeler ve toplumsal olaylardan haberdar olunarak felsefenin insan, yaşam ve kültür ile arasındaki bağının kurulması gerekmektedir. Bundan dolayı felsefe dersini gerçekleştirecek olan yöntem ve tekniklerin farkında olmak önem taşımaktadır (Beydoğan, Cihan ve Taşdemir, 2006).

Kullanılacak öğretim teknikleri, dersin içerik ve kapsamına uygunluğu öğrencileri daha aktif hale getirecek, felsefenin problemleri üstüne düşünebilecek, olaylara bağımsız olarak bakıp yorumlayabilecek bireyler yetiştirmeyi amaçlamalıdır (Yılmaz vd., 2005). Felsefe dersinin öğretiminde gerekirse birden fazla öğretim yöntemi bir arada kullanılabilir (Beydoğan ve vd.,2006). Okullarda birçok dersin öğretiminde kullanılan ancak öğretiminde tam olarak uygulamaya dönüştürülmeyen teknikler arasında edebi metinlerden yararlanma, analogi ve drama yer almaktadır. Günümüzdeki teknolojik materyaller, internetin sağladığı imkânlar yoluyla dersin yöntem ve tekniği zenginleştirilebilir. Zenginleştirilen yöntem ve teknikleri ile felsefe öğretiminde öğrencilerin felsefi problemler üzerine daha değişik açılardan düşünebilmesi, olaylara bağımsız bakabilmesi, eleştirel bir bakış açısına sahip olabilmesi ve özgür düşünebilmesini sağlar. Bu da dersin amaçlarının gerçekleştirilmesinde çok büyük önem arz eder (Özden, 2010).

Günümüzde teknolojinin düzeyi ve sağladığı imkânlar tartışılmazdır. Felsefe çalışmalarında da bilgiyi üretme, ona daha hızlı ulaşmak önemlidir. Bu bakımından felsefe öğretimi için teknolojik olanaklardan yararlanmak gereklidir (Çüçen, 2006).

2.8.2 Türkiye’de felsefe öğretimi hakkında yapılmış çalışmalardan örnekler. Alan yazın taraması incelenecek olursa Türkiye’de web destekli felsefe öğretimi ile ilgili bir uygulama ve araştırma daha önce yapılamamıştır.

Felsefe öğretimi konusunda da Türkiye’de olan üniversitelerde bilimsel anlamda yapılmış araştırmalar çok azdır. Daha çok bu araştırmaların çoğu eğitim bilimleri alanında yapılmaktadır. Uzmanlık alanı felsefe olan öğretim üyeleri eğitim bilimlerinde çok az bulunmaktadır (Akdağ, 2003).

Yurt dışında felsefe öğretimi ile ilgili çeşitli kongreler yapılmaktadır. Felsefe öğretimi hakkında konuyla ilgili akademik çalışmalar; nicel araştırmalar ancak makaleler düzeyinde devam etmektedir. Batı ülkeleri birçok konuda olduğu gibi felsefe öğretimini de bir uzmanlık alanı ve sorunu olarak ele alıp değerlendirmiş ve bu konuda da daha çok geliştirmiştir (Akdağ, 2003).

Türkiye’de felsefe öğretimi üzerine yapılan çalışmalardan birkaç örnek vermek gerekirse;

Felsefe öğretimi üzerine ilk yapılan çalışmalardan biri Kuçuradi’nin 1969’da yayınlanan “Liselerimizde Felsefe Öğretimi” başlıklı kitabıdır. Kuçuradi, felsefenin yaygınlaşması ve felsefe öğretiminin niteliğinin artması için önemli çalışmalar yapmıştır. 24-25 Ekim 1974 tarihinde Hacettepe Üniversitesi’nde Türkiye Felsefe Kurumunun düzenlediği panellerden biri “Türkiye’de Felsefe Eğitimi” üzerine yapılmıştır. Burada, felsefecilerin konuyla ilgili tartıştıklarını ve ortaöğretim kurumlarındaki felsefe öğretimini sorguladıklarını görmekteyiz.

Felsefe öğretimi konusunda çalışmalar yapan Necmettin Tozlu, 1982-1983 Eğitim ve Öğretim yılında Erzurum Liselerini kapsayan nicel araştırmanla ilişkin sonuçları 1986’da “Liselerde Felsefe Dersinin Öğretiminde Karşılaşılan Problemler” başlığı ile iki makale olarak yayınlamıştır.

Konuyla ilgili çalışmalar yapan diğer bir öğretim üyesi de Osman Kafadar’dır.1994’te Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri dergisinde “Felsefe Öğretimi” üzerine yayınlanmış iki makalesi bulunmaktadır. Bunlar, felsefe öğretiminin Türk Eğitim sistemi içindeki gelişimini ve Cumhuriyet döneminde liselerde felsefe öğretimini ele almaktadır. Felsefe öğretimi konusunu “Öğretmen Dünyası” dergisi, 1998 yılında 218. sayısında özel bir dosya olarak işlemiş, pek çok araştırmacı ve öğretim üyesinin makalesine yer vermiştir.

Kocaeli Üniversitesi Felsefe Bölümünün girişiminde yayınlanmakta olan “Felsefelogos Dergisi”, 1998’deki 5. Sayısını “Cumhuriyet Türkiye’inde Felsefe” ve 2000 yılındaki 10. Sayısını ise “Felsefe ve Eğitim” konusuna ayırmıştır.

2002 Yılında Marmara Üniversitesinde düzenlenen “ I. Öğrenme ve Öğretme Kongresi”nde Akdağ’ın sunduğu bildiri 1300 lise son sınıf öğrencisi üzerinde uygulanmış bir anketin sonuçlarına ilişkindir. Bu çalışmada felsefe derslerinin etkililik boyutları öğrenci görüşlerine göre sorgulanmıştır. Mehmet Ali Dombaycı’nın 2002 yılında Gazi üniversitesinde yaptığı “Ortaöğretim İlke, Yöntem ve Teknikler Açısından Felsefe Öğretimi” konulu yüksek lisans tezi de bu alanda yapılan akademik bir çalışma niteliğindedir.

Ahmet İnam’ın “Türkiye’de Felsefe Eğitimi” başlıklı makalesi 1975’te Yeni Dergide; Nesrin Kale’nin “Felsefe Öğretimi” başlıklı makalesi ise Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 1994-27:1’de yayınlanmıştır. Hasan Cicioğlu’nun “Cumhuriyet Döneminde Ortaöğretim Programlarında Felsefe Grubu Derslerinin Analizi” (1985); Necla Arat’ın “Felsefe Eğitimi” başlıklı makalesi Abece dergisinin 100. sayısında yayınlamıştır. Yine “Abece Dergisi”nin 1989’daki 37. Sayısında Yavuz Tümer’in “Lise Felsefe Eğitiminin Sorunları” başlıklı makalesinde görüyoruz.

Kuçuradi ve Evans’ın editörlüğündeki “21 Yüzyıla Girerken Felsefe Öğretimi” başlıklı kitapta, felsefe öğretiminin pratik ve kuramsal boyutları bütünsel bir açıdan sorgulanmaktadır. Çalışmada, felsefe ve demokrasi değerleri, diğer disiplinlerle ilişkisinde felsefe öğretimi, felsefe öğretiminin gerekliliği ve felsefenin öğretim programları açısından durumu ele alınıp değerlendirilmiştir.

2004 yılında Murat Yalçın’ın, “Ortaöğretim Kurumlarında Felsefe Grubu Derslerinin Öğretimi ve Sorunları” adlı yüksek lisans tezinde dersin etkililiği ve amaçlarının gerçekleşmesinde yöntem ve teknikleri ile ilgili çalışmaların etkili olacağı sonucuna varılmıştır.

2012 yılında Derya Karaaslan’ın “Türkiye’de 1980 Sonrası Dönemde Liselerde Felsefe Eğitimi” adlı yüksek lisans tezinde mevcut müfredatın ders dışı aktivitelere izin vermediğini, konferans, panel gibi bilimsel etkinliklerin yeterli olmadığını, müfredatın öğrenci istek ve beklentilerine göre yapılmadığını, derslerin işlenişinde yöntem ve tekniklerin yeterli olmadığı sonucuna varmıştır.

Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi 2005 yılı sayı:11’de “Felsefe Öğretmenlerinin Öğretim Yöntemlerinin Kullanma Düzeylerinin

Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi” adlı araştırmayı yapan Zafer Yılmaz, Mustafa Cihan ve Çavuş Şahin, elde ettikleri verilere göre felsefe öğretmenlerinin çok fazla değişik öğretim yöntemi kullanmadıkları sonucuna varmışlardır.

Uludağ Üniversitesi’nde Kadir Çüçen (2006), Uludağ Üniversitesinde yaptığı “Bilgisayarda Felsefe Eğitimi ve Öğretimi” adlı araştırmasında öğrencilerle felsefe grubu derslerinden mantık dersi ile ilgili bir çalışma yapmıştır. Bu araştırmanın teorik ve kurumsal önemi ise üniversite araştırma görevlilerinin ve öğrencilerinin daha çabuk bilgiye erişmesi, bilgisayar destekli öğrenim görmesi, öğretim yapması, görsel öğretimin önemini kavraması, ulusal bilgi alanının dışına çıkabilmesi, evrensel olana ulaşabilmesi, bireysel gelişimin çağdaş eğitim araçlarını kullanarak çoğaltmasıdır. Bu araştırmanın sonucuna bakacak olursak günümüzde teknolojinin sağladığı imkânların çok olduğu bir gerçektir. Felsefe ile ilgili çalışmalar yapılırken de bilgiye hızlı ulaşmak ve var olan teknolojilerden yararlanmak gerekir. Bilgisayarlarda yapılacak felsefe derslerinin eğitim ve öğretimi ile bireye daha kolay ve hızlı bir şekilde bilginin ulaşması ve geri dönüşümü sağlanabilir (Çüçen, 2006).

2016 yılında Bahçeşehir Üniversitesinde yaptığı ‘Bilgisayar Destekli Öğretim Materyallerinin Felsefe Dersi Başarısına Etkisi’ konulu çalışmasında Belkız Okumuş, Felsefe derslerinde Bilgisayar Destekli Öğretim materyalleri kullanılarak gerçekleşen öğretimin daha başarılı sonuçlandığını belirtmiştir. BDÖ materyallerinin daha çok duyuya hitap ettiğini, öğrencilerin derste daha istekli olduklarını, bilgisayar teknolojilere daha çok ilgi duyduklarını, zaman ve mekândan bağımsız öğretimin daha yararlı olduğunu belirtmiştir (Okumuş, 2016).

Günümüzde en önemli öğretim yöntemlerinden biri olarak kabul edilen, yeni fikirlerin ve görüşlerin öğrenilip takip edilmesinde büyük kolaylık sağlayan, bilgisayar destekli öğretim yönteminin felsefe derslerinde büyük oranda kullanılmadığı görülmektedir (%10) (Yılmaz vd., 2005). Gelişen eğitim teknolojisinin yukarıda bahsedilen felsefe öğretiminin sorunlarının çözümüne katkı sağlayacağı düşünülmekte ve bu dersin öğretiminde bir ders materyali olarak kullanılması gerekmektedir.

Bölüm III

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın felsefi paradigması, modeli, araştırmanın çalışma grubu, araştırmanın süreci, verilerin toplanması, uygulamadan elde edilen veriler ve bu verilerin analizinde hangi yollardan yararlanıldığı, araştırmanın geçerliği, güvenilirliği ve sınırlılıkları açıklanacaktır.

3.1 Felsefi Paradigma

Bu araştırmanın paradigması konusunda araştırma yöntemlerinden nitel araştırma modeli üzerinde bilgi verilmesi amaçlanmaktadır. Bu araştırmanın konusunu, felsefe dersinin web destekli öğretim uygulaması ile yapılmasına ilişkin öğrenci görüşleri oluşturmaktadır. Bu ortama karşı öğrenci görüşlerini tespit etmek amaçlandığından, bu araştırma nitel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma, son yıllarda sosyal bilimlerde gittikçe tercih edilen bir yöntem olmuştur. Doğa bilimleri, insan bilimlerine göre daha az değişken ve daha çok kesinlik taşımaktadır. Oysa insanı konu alan alanlar, zaman ve toplumsal etkenlere göre daha hızlı değişmekte ve daha az kesinlik taşımaktadır. Günümüzde sosyal olgu ve olayları incelerken genelleme yapmaktan çok, anlamaya çalışmak daha çok önem taşımaktadır (Özdemir, 2010).

Nitel araştırmayı, “gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma” olarak tanımlamak mümkündür (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 39). Nitel araştırma, toplumsal sistemlerin derinliklerini keşfetmek, insanın kendi sınırlarını çözmek üzere geliştirdiği bilgi üretme yollarından biridir (Özdemir, 2010, s. 326). Nitel araştırmalarda genellikle üç tür veri toplanır:

1. Çevre ile ilgili olan veriler; Araştırmanın yapıldığı çevrenin kültürel, demografik, fiziksel ve psiko-sosyal yapısına ilişkindir.

2. Süreçle ilgili veriler; araştırma boyunca neler olup bittiği ve bu olanların araştırma grubuna ilişkin etkisinin ne olduğudur.

3. Algılara ilişkin veriler ise; araştırma grubuna dahil olan bireylerin süreç hakkında düşüncelerine ilişkin veridir (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 40).

Araştırmacı, üç çeşit veriyi toplamak için en yaygın olan görüşme, gözlem ve yazılı materyallerin incelenmesi yöntemlerini kullanabilir. Nitel yöntemlerden en yaygın olarak kullanılan yöntem görüşme'dir. Görüşme insanların dünyaya baktıkları pencereyi, öznel olan tecrübelerini, duygu ve değerlerini ve algı biçimlerini ortaya koymada oldukça güçlü olan bir araştırma yöntemidir. Görüşme sürecinin, gözlem ve yazılı dökümanlardan elde edilen verilerle desteklenmesi araştırmanın güvenilirlik ve geçerliliğini arttırmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 40-41).

Nitel araştırmaların en önemli yanlarından birisi, esnek yapısından dolayı araştırmanın tasarım ve gerçekleştirilmesinde araştırmacıya kolaylık sağlamasıdır. Yeni yöntem ve yaklaşımlar geliştirilmesine ve araştırma deseninde değişiklikler yapılmasına imkân sağlar. Çünkü sosyal olay ve olgular sürekli değişim gösterdikleri için nitel araştırmalar bu konuda verimli bir araştırma yoludur (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 52).

Nitel veri analizinde önerilen yollar üç çeşittir.

1. Elde edilen veriler, özgün şekli korunmak kaydıyla gerekirse katılımcı bireylerin alıştırma ile ilgili ifadelerinden direkt alıntı yapılarak betimsel bir yaklaşımla veriler ortaya konur.

2. Veriler betimsel bir yaklaşımla sunulmakla beraber bazı temalar belirlenir ve bu temalar arasında ilişkiler kurulur.

3. Araştırmacı betimleme ve tematik analizin yanında kendi yorumlarını da kullanır ve verileri analiz eder. Aynı araştırmada bu üç yaklaşım bir arada kullanılarak da veri analizi yapılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 221).

3.2 Araştırma Modeli

Araştırma Lise 11. sınıflarda web destekli öğretim içeriğinin felsefe dersinin öğretilmesi sürecinde kullanılması bunun sonucunda öğrenci kazanımlarının belirlenmesi ve bu öğretim ortamı hakkındaki öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesidir. Bu çalışma bir eylem araştırması olarak gerçekleştirilmiştir.

Eğitim sözlüğüne göre eylem araştırması; 1- öğretmenlerin kendi öğretim yolları, öğrencilerin nasıl daha iyi öğrendiği ve ölçümlerin nasıl yapıldığı ile ilgili bilgi toplamak için kullandıkları sistemli araştırma, 2- okul ve sınıf temeli eğitimsel uygulamaları geliştirmeyi amaçlayan ve genellikle öğretmenler tarafından gerçekleştirilen araştırmalar (Demirel, 2005). Eğitimde eylem araştırması, eğitim ile ilgili uygulamaları anlamak, değerlendirmek ve daha sonra değiştirmek ve

iyileştirmek için yapılan araştırmalardır (Köklü, 2001, s. 36). Eylem araştırmasını yazın alanında ‘öğretmen araştırması’ olarak görmek de mümkündür. Bunun nedeni, araştırma sürecinde öğretmenin araştırmacı rolünde olmasıdır. Bu araştırmada web desteği ile felsefe dersi öğretiminin gerçekleşmesi, bu yolla işlenen derse karşı öğrenci başarılarının belirlenmesi ve bu öğretim yöntemine karşı öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesidir. Bunun sonucunda yürütülecek dersin yeni öğrenme ve öğretme anlayışları çerçevesinde yeniden tasarlanması amaçlanmıştır. Bu araştırmada araştırmacı aynı zamanda dersin öğretmeni ve araştırma süreci içinde yer almaktadır.

3.3 Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2014–2015 Eğitim-Öğretim yılı, İstanbul ili Şişli İlçesi Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı, Şişli Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’nde 11.sınıf düzeyi 29 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubundaki 29 öğrencinin 4’ü kız, 25’i erkektir. Bilişim bölümünde okuyan 11/A sınıfı öğrencileri bu bölüme sınavla girmişlerdir. Bu bölümü isteyerek tercih etikleri için bilgisayarlar ile internete meraklıdırlar.

3.4 Araştırmanın Süreci

Araştırma sürecinin birinci bölümü Morrison, Ross, Kemp’in öğretim tasarımının bir bölümünden yararlanılarak çalışma yapılmıştır. Sürecin diğer bölümlerini ise veri toplama aracı, verilerin analizi, güvenilirlik, geçerlilik, sınırlama ve sınırlandırmalar oluşturmaktadır.

3.4.1 İhtiyaç analizi

Aşama 1: Planlama

İhtiyacı belirlemek için uzman öğretmenlerle e-posta yoluyla ve yüzyüze görüşmeler yapılacak, öğrencilerle ise sınıf ortamında dersin işlenişi hakkında görüşmeler yapılmış, notlar tutulmuştur.

Hedef Kitle: Şişli Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde okuyan 11/ A sınıfı öğrencileri (29 kişi)

Strateji: Hedef kitle çerçevesi içinde yer alan öğrencilerle dersin işlenişi hakkında ve okulun diğer felsefe öğretmenleriyle dersin öğretim sorunları hakkında görüşme yapılacaktır.

Analiz: Görüşme sonucunda elde edilen veriler mevcut durum ile olması istenilen durum arasındaki farkı saptayarak araştırmanın problemini tanımlayabilmek adına görüşme sonuçları yorumlanmıştır.

Aşama 2: Veri Toplama

Katılımcı Sayısı: Okulun diğer 3 felsefe öğretmeni ve 11/A Bilişim sınıfının 29 öğrencisi.

Araştırmanın uygulama süresi: Felsefe dersinin öğretimi için hazırlanan web sitesi içeriğinin öğrencilere uygulanacağı takvim, ekim ayının 3, 4 ve 5. haftası ile kasım ayının 1 ve 2. haftalarıdır.

Veri Toplama Aracı: Okulun felsefe öğretmenleriyle ve 11/A sınıfı öğrencilerinin felsefe dersine ilişkin görüşlerini elde etmek için hazırlanmış sorular.

Aşama 3: Verilerin Analizi

Bu araştırmanın bir ihtiyaç olarak görülmesinde felsefe dersinin işlenişi ve öğretim sorunları hakkında öğrenci görüşleri ve okulun diğer felsefe öğretmenlerinin görüşleri esas alınmıştır. Felsefe dersinin birinci ünitesi sınıf ortamında işlenmiş ve derslerde öğrencilerin felsefeye ilgisizliği, derslerde sıkıldığı ve konuyla ilgili sorulan sorulara cevap vermedikleri gözlenmiştir.

Öğrencilere yapılan görüşmelerde öğrencilere derse karşı ilgisizliklerinin nedenleri sorulmuş; öğrenciler, felsefe dersi ile ilgili kavramlara çok yabancı olduklarını, felsefe kelimesinin anlamını bilmediklerini ve bu sınıfa kadar merak dahi etmediklerini, dersin konularının soyut olduğunu, güncel hayata aktarabildikleri dersleri daha çok sevdiklerini, üniversite sınavında az sayıda sorunun çıktığını, zaten meslek lisesi öğrencileri olduklarından iki yıllık bilgisayar bölümüne doğrudan kayıt olabileceklerini belirtmişlerdir.

Felsefe dersi hakkında ne düşünüyorsunuz sorusuna; Birinci öğrenci görüşünü şu şekilde belirtmiştir:

“Biz felsefe dersini bu yıl ilk kez görüyoruz. Felsefenin soruları bana ilginç geldi. Tanrının varlığını, kendi varlığımızı sorguluyor. Bilgilerimizin doğuştan geldiğini söyleyen filozofları anlamadım mesela. Görmediğimiz şeyleri sorguluyor. Güncel örnekler çok yok gibi. Tarih dersi gibi değil mesela. Doğrusunu söylemek gerekirse çok sıkılıyorum derste.”

İkinci öğrenci görüşünü şu şekilde belirtmiştir:

“ Dönem başında bu dersin ortaokuldan itibaren verilmesi gerektiğini söylediğinizde şaşırılmışım. İnsanın kendini ve yaşamı sorgulaması konusunda ilgili olduğu için gerekli bu ders. Ama çok kavram var ve dikkatimi çok veremiyorum. Evde kitaptaki bugün işlediğiniz konuyu okudum ama hiç bir şey anlamadım. Bu dersten sınıfta kalmaktan korkuyorum doğrusu hocam.”

Felsefe dersinin öğretimi hakkında okulun felsefe öğretmenlerinin de görüşme sorusuna verdikleri cevaplar aşağıdaki gibidir: Felsefe dersine karşı öğrencilerinizin görüşleri nasıldır, sorusuna görüşme yapılan üç felsefe öğretmeni de öğrencilerin derse karşı olumsuz olduklarını, dersin soyut ve kavramsal düşünceye dayalı olduğunu, öğrencilerin okumayı sevmediklerini, okumayı sevmeyen öğrencilerin felsefeyi sevmeyeceklerini, bu dersin sadece 11. sınıfta okutulduğunu, 11. sınıfa kadar öğrencilerin yaşama dair genel bir yargılarının oluştuğunu, din, varlık, ahlak ve bilgi gibi konulara karşı önyargı ile yaklaştıklarını söylemişlerdir.

Birinci Felsefe öğretmeni görüşlerini şu şekilde belirtmiştir:

“Felsefe konusunda öğrencilerimizin tutumlarına ilişkin iki zorlu süreç yaşıyorum: Birincisi; ilk olarak felsefe dersinin amaçlarını anlatmakta zorlanıyorum. Bu zorluk soyut veya kavramsal kavrayıştan ve düşünmeye karşı var olan olumsuz tutumdan kaynaklanmaktadır. Dersi anlamakta öğrenciler zorlanmaktadır. Felsefe kavramsal düşünmeyi ön plana çıkararak bir ders olduğu için öğrenciler tarafından önyargı ile yaklaşılabilir bir ders olmaktadır. Düşünme özü itibarıyla boş zaman gerektiren bir etkinlik olarak görülmekte ve felsefe boş işlerle uğraşmak olarak değerlendirilmektedir.”

İkinci felsefe öğretmeni de görüşlerini şu şekilde belirtmiştir:

“Felsefe dersi soyut kavrayışa dayandığı için öğrencilerimizin felsefe dersinde zorlandıklarını düşünüyorum. Özellikle eğitim-öğretim sisteminin test tekniğine dayalı seçme sınavlarına endeksli olduğu düşünülecek olursa ve bu durumun da öğrencilerimizin okuma isteklerini ve düşünme yeteneklerini geriletmesi nedeniyle okuyup analiz yapabilecek ve bu analizlerinden sentezlere varabilecek öğrenci sayısını zaman içinde azaltmıştır. Uzun yıllara dayanan deneyimimle bu durumu sınıflarımda gözlemleyebiliyorum.”

Toplumumuzun yanlış önyargılarından birisi de düşünme ile ilgilidir. Derin düşünmenin genel kullanım tabiri ile “fazla düşünmenin” gereksiz olduğu hatta insanın sorunlarını daha da artırabileceği önyargısıdır. Hatta toplumumuzun hafızasında da yer etmiş olan Düşünen Adam Heykeli, Türkiye’de Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesinin bahçesinde ancak kendine yer bulabilmiştir.’’

Aşama 4: Sonuç Hazırlama Raporu

Özellikle günümüz toplumsal yaşamında bilgiye dair üretimin gerçekleşmesi için felsefeye çok ihtiyaç duyulmaktadır. Felsefe, kişinin bilgiyi üretebilme, kendini gerçekleştirebilme, farklı görüşler üzerine yorumlar yapabilme, bağlantılar kurabilme, daha önce söylenmiş görüşlere dogmatik yaklaşmama, analiz ve sentez yapabilme, önemlisi de hayatı sorgulayabilme açılarından önemli bir alandır. Toplumsal yaşamda hoşgörü sahibi olan, insan haklarına saygılı, eşitlikçi, özgürlükçü, adil ve demokrasi bilinci gelişmiş bireyler yetiştirilmesi için özellikle felsefe dersi çok gereklidir. Bu nedenle toplumların gelişebilmesi için dersin amacına en uygun şekilde öğrencilere öğretilmesi bir ihtiyaçtır.

Öğrencilerin ders hakkındaki görüşleri ve diğer felsefe öğretmenlerinin dersin öğretimi konusundaki görüşleri değerlendirilerek şu sonuca varılmıştır:

Felsefe dersinin konularının pratik yaşama etkisi diğer alanlarda olduğu gibi doğrudan görülmemektedir. Bu ders ortaöğretimde sadece 11. sınıflarda okutulmaktadır, oysa diğer branşlardaki derslerin temelleri ilk öğretimden bu yana verilmektedir. Bu nedenle öğrenciler dersin konularını ilk defa gördüklerinden onlara bu konular yabancı gelmektedir. Felsefe alanında herkes için doğru diye bir şey olmadığından, bu durum dersin kavratılmasında da zorluk taşımaktadır.

Felsefe öğretiminin soyut bir ders olmasından dolayı dersin görsel ve işitsel materyallerle daha ilgi çekici, somut ve anlaşılır bir hale getirilmesi, zaman ve mekan sınırlaması olmaksızın öğrencilerin bilgi kaynağına kolayca ulaşabilmelerinin sağlanması, değişik öğrenme tarzları ve alışkanlıkları olan öğrencilere kolaylık ve esneklik sağlanması, dersin daha zengin içeriklerle öğrencilere sunulmak istenmesi gibi nedenler düşünülerek uzman görüşlerine de alınarak felsefe dersinin web destekli öğretilmesi konusu bir ihtiyaç olarak belirlenmiştir.

3.4.2 Bağlam analizi

Öğrenen kişi analizi. Bu bölümde öğrenen kişilerin genel özellikleri, hazır bulunuşluk özellikleri ve öğrenme stilleri, konuya ilişkin motivasyon ve tutum, kişisel ve sosyal özellikler, öğrenmede kültürel farklılıklar gösteren öğrenciler ve engelli öğrenenler yer almaktadır.

Genel Özellikleri: Bu bölümün amacı çalışma grubumuz hakkında genel bilgi sahibi olmaktır.

Veriler şu şekildedir; şişli Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde 11/A sınıfında 29 öğrenci vardır.

Çalışma grubundaki 29 öğrencinin 4'ü kız, 25'i erkektir. Bilişim bölümünde okuyan 11/A sınıfı öğrencileri bu bölüme sınavla girmişlerdir. Bu bölümü isteyerek tercih etikleri için bilgisayar ve internete meraklıdırlar.

Hazır Bulunuşluk Özellikleri: Öğrencilerle yapılan görüşmelerde felsefe kelimesinin anlamını bu derse kadar bilmediklerini, felsefe dersini ilk kez bu yıl öğrendiklerinden konularına yabancı olduklarını, dersin konularını soyut bulduklarını belirtmişlerdir.

Öğrenme Stilleri: Öğrencilerle yapılan görüşmelerde sözel dersleri daha çok anlatım, soru-cevap, tartışma, örnekleme, not tutturma gibi yollarla öğrendiklerini belirtmişlerdir. Sayısal derslerde ise daha çok konu anlatımı ve örnek çözüme yolunu tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Öğrencilerin akademik bilgi verileri analiz edilecek olursa geçmiş yıllarda felsefe dersi olmadığı için bu dersi ilk defa bu yıl öğreneceklerdir. Öğrencilerin daha önceki yıllardan dersin konularına ilişkin bir temelleri yoktur.

Konuya İlişkin Motivasyon ve Tutum: Bu dersin sadece 11. sınıfta okutulduğunu, 11. sınıfa kadar öğrencilerin yaşama dair genel bir yargılarının olduğunu din, varlık, ahlak ve bilgi gibi konulara karşı önyargı ile yaklaştıklarını söylemişlerdir. Dersin konularına karşı ilgisiz oldukları gözlenmiştir.

Kişisel ve Sosyal Özellikler: Öğrencilerin yaş ve olgunluk düzeyleri dersin kavratılmasında bir engel değildir. Sınıftaki öğrencilerin felsefenin amaçlarından biri olan kendini ve yaşadığı toplumu sorgulayabilme konusunda bilinçli bir yaşta oldukları söylenebilir. Bazı öğrencilerin sınıfta parmak kaldırıp derse katılmakta çekindiği gözlenmiştir. Yapılan görüşmelerde kitap okuma alışkanlıklarının

olmadığını, daha çok sosyal medyada zaman geçirdiklerini, tiyatroya gitmediklerini, bilgisayardan çeşitli dizi ve film izlediklerini belirtmişlerdir.

Öğrenmede Kültürel Farklılıklar Gösteren Öğrenciler: Sınıfta Türkiye'nin her bölgesinden öğrenci bulunmaktadır. Ama bu durum bir ayrımcılık yaratmamaktadır.

Engelli Öğrenenler: 11/A Bilişim sınıfında engelli bir öğrenci bulunmamaktadır.

Bağlam analizi. Bu bölümde öğretim ve transfer bağlamı yer almaktadır. Öğrencilerin web destekli öğretime katılabilmeleri için evlerinde bilgisayarlarının olup olmadığı araştırıldı. Bilişim sınıfında okuyan 29 öğrencinin de evde bilgisayarının olduğu tespit edildi. Öğrenciler istedikleri zaman ve mekânda web sitesinden dersin konu anlatımı bölümünden görsel ve işitsel seçeneklerle konuyu öğrenebilirler, testler çözebilir, tartışma konuları hakkında yorumlar yapabilir. Ders günü sınıf ortamında da ders konuları, görsel bölümler tartışılır, anlaşılmayan konular tekrarlanır, ünite ile ilgili sorular çözülür.

Transfer Bağlamı: Uygulama sonrasında öğrencilerin web destekli felsefe dersinin konularını birden fazla materyaller ile işlemeleri sonucu bilgiyi üretebilecekleri, internet yoluyla paylaşabilecekleri, dersin konularını gündelik hayata yorumlayabilecekleri, kendilerini ünite sonu sınavabilecekleri, sınıf ortamına bağlı kalmadan derse katılabilmeleri, soyut konuları olan dersin, öğrenciler açısından daha çok anlaşılır olabileceği düşünülmektedir.

3.4.3 Görev analizi. Sınıf ortamında web sitesini nasıl kullanacakları anlatılır. Öğrenciler web tasarımı bölümünde okudukları için web sitesine nasıl giriş yapacaklarını bilmektedirler.

Web sitesinin yönetim paneli bölümünden öğrencilerin e-posta adres ve şifreleriyle siteye sorunsuz kayıt oldukları kontrol edilerek başvurular onaylanır. “bilgeliksevgisi.net” adresine kaydolun öğrenciler kendilerine sınıf ortamında ödev olarak verilen konu anlatımı bölümünden istenilen seçenikle verilen ödev konusunu öğrenmesi istenir ve etkinliklere katılması belirtilir.

Her hafta sınıf ortamında web sitesinde yapılan çalışmalar kontrol edilir, etkinlikler tartışılır, konuların anlaşılmayan bir bölümü olursa öğretmen tarafından sınıfta açıklanır.

Web sitesinde öğrencilerin ölçme ve değerlendirme sorularını yapmaları sağlanır.

Sınıf ortamında öğrenci kazanımlarını belirlemek için üniteyle ilgili sınav yapılır.

Web sitesi üzerinde yer alan etkinliklerin öğrenciler tarafından belirlenen tarihlerde yapılması sağlanır. Yapılan bu etkinlikler öğrenci kazanımları açısından değerlendirilir.

3.4.4 Hedef analizi. Öğrenciler felsefe dersinin soyut olan konularını güncel örneklerde daha rahat algılayabilir.

Tartışma, yorum yapabilme yeteneği gelişebilir.

Dersin öğrenimi sadece sınıf ortamında olmadığından kendini daha özgür hissedebilir.

Bilgisayar bölümünde okuduklarından web sitesinde ders işlenmesi onlar için daha keyifli olabilir.

Film ve animasyon gibi görsel alanlarda felsefe üzerinden düşünme etkinliklerinin yapılması hayal dünyalarının gelişmesine katkı sağlayabilir.

Sınıf ortamında derse katılmaktan çekinen öğrenci web sitesi aracılığıyla daha rahat derse katılabilir.

Felsefe dersinin konularının içeriğinin geniş olmasından dolayı sınırlı süre problemi web sitesinde ortadan kalkar. Öğrenci istediği kadar konuları tekrarlayabilir.

Bilgi ünitesi konularını web sitesi aracılığıyla kavrayabilir.

3.4.5 Öğretim stratejileri. Araştırmanın uygulama planı yıllık üniteye göre ve müfredat göz önüne alınarak hazırlanmıştır. Uygulama yapılırken belirlenen haftalarda web sitesindeki bölümlerle ilgili öğrencilere ödevler verilmiş daha sonra bu çalışmalar sınıf ortamında tartışılmış, öğrencilerin eksik oldukları ya da anlamadıkları konuların öğretimi sınıf ortamında gerçekleşmiştir. Uygulamanın planlaması aşağıdaki gibidir:

3.4.5.1 Uygulamanın planlanması

Ekim

3. Hafta

1. Bilgi nedir ve bilgi türleri nelerdir, konusunun web sitesinde yer alan konu anlatımları bölümünden istenilen seçenikle (video, slayt, yazılı metin, ses kaydı) öğrenilmesi
2. Web sitesinin tartışma bölümünde yer alan “mutluluk bilgisizliktedir”, metnin web sitesinde yer alan bölümde öğrenciler tarafından tartışılması, yorumlanması
3. Web sitesinde yer alan “felsefi fıkralar ve mitolojiden örnekler” bölümünün öğrenilmesi
4. Sınıf ortamında web sitesinde verilen ödevlerin anlatım, soru-cevap, tartışma yöntem ve teknikleriyle işlenmesi

4. Hafta

1. Doğruluk ve gerçeklik kavramları ile bilginin doğruluk ölçütleri konusunun web sitesinde yer alan konu anlatımları bölümünden istenilen seçenikle (video, slayt, yazılı metin, ses kaydı) öğrenilmesi
2. Web sitesinin tartışma bölümünde yer alan eğitim ile ilgili karikatürün web sitesi ortamında yorumlamaları
3. Web sitesinde yer alan “paradokslar ve felsefi deyişler” bölümünün öğrenilmesi
4. Sınıf ortamında web sitesinde verilen ödevlerin anlatım, soru-cevap, tartışma yöntem ve teknikleriyle işlenmesi

5. Hafta

1. Felsefenin bilgiye bakışı ve bilgi felsefesinin problemleri konusunun web sitesinde yer alan konu anlatımları bölümünden istenilen seçenikle (video, slayt, yazılı metin, ses kaydı) öğrenilmesi
2. Web sitesinin tartışma bölümünde yer alan animasyon ve görsel resimlerin izlenip yorumlanması

3. Web sitesinde yer alan “Bunları Biliyor muydunuz” bölümünün öğrenilmesi
4. Sınıf ortamında web sitesinde verilen ödevlerin anlatım, soru-cevap, tartışma yöntem ve teknikleriyle işlenmesi

Kasım

1. Hafta

1. Bilginin kaynağı ve imkânı konusunun web sitesinde yer alan konu anlatımları bölümünden istenilen seçenikle (video, slayt, yazılı metin, ses kaydı) öğrenilmesi
2. Web sitesinde yer alan “kitap önerisi” bölümünde yer alan kitabın tanıtımı ve verilen metnin okunarak öğrenilmesi
3. Bilgi ünitesi konusunda adı geçen filozofların yaşamları hakkında bilgi edilmesi
4. Sınıf ortamında web sitesinde verilen ödevlerin anlatım, soru-cevap, tartışma yöntem ve teknikleriyle işlenmesi

2. Hafta

1. Bilginin insan yaşamındaki yeri konusuna ilişkin “Baraka” adlı filmin izlenmesi ve web sitesindeki tartışma bölümünde filmin mesajının yorumlanması
2. Ünite sonunda konu kavrama ve YGS testlerinin yapılması
3. Sınıf ortamında web sitesinde verilen ödevlerin anlatım, soru-cevap, tartışma yöntem ve teknikleriyle işlenmesi

Web Sitesi İçeriğinde Yer Alan Konu Başlıkları

Ünite -2

Bilgi felsefesi

1. Bilginin Oluşum Süreci
2. Bilgi Türleri
3. Bilimsel bilginin özellikleri
4. Felsefi bilginin özellikleri

5. Doğruluk ve Gerçeklik İlişkisi
6. Bilginin Doğruluk Ölçütleri
7. Bilgi Felsefesinin Temel Problemleri
8. Bilgi felsefesinin kelime anlamı
9. Bilgi felsefesinin temel problemleri
10. Bilginin İmkânı Problemi
11. Bilginin mümkün olmadığı görüşü
12. Bilginin mümkün olduğu görüşü
13. Bilgi ve Yaşam İlişkisi

Bilgi Ünitesini Öğrenmede Ortaya Çıkması Amaçlanan Öğrenci Kazanımları

1. Bilginin oluşum sürecinin farkına varma.
2. Bilgi türlerini ayırt etme.
3. Doğruluk ve gerçeklik arasındaki farkı anlama.
4. Bilginin doğruluk ölçütleri konusundaki farklı görüşleri kavrama.
5. Felsefenin bilgiye bakışını kavrama.
6. Bilgi felsefesinin problemlerini açıklama.
7. Bilginin mümkün olup olmadığı konusundaki görüşleri açıklama.
8. Bilginin kaynağı konusundaki farklı yaklaşımları tanıma.
9. Bilginin insan yaşamındaki önemini sorgulama.

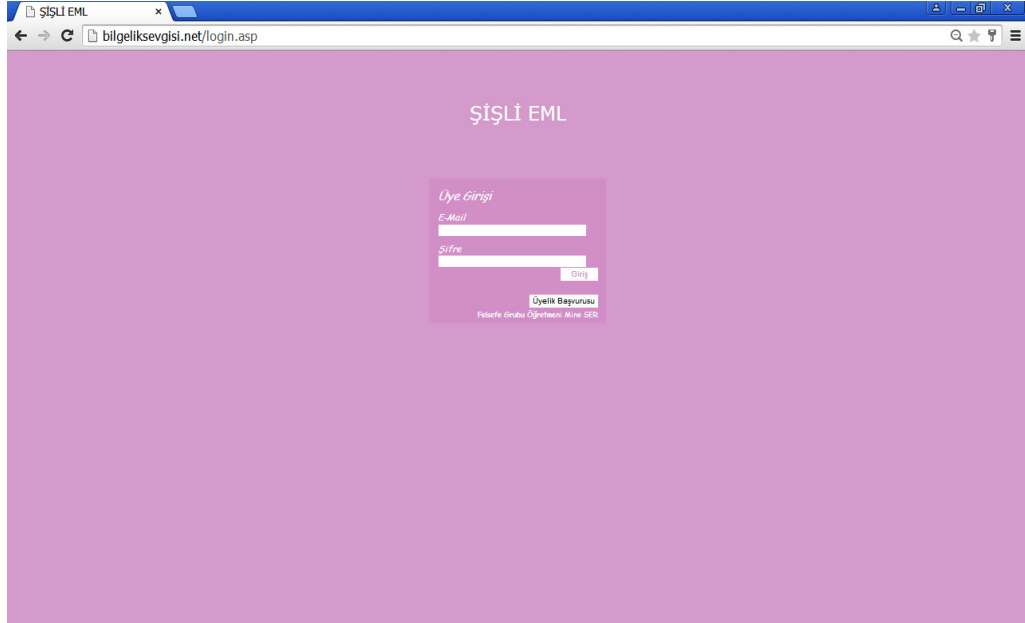
3.4.5.2 Öğretim materyali olarak web sitesi. Öğretim materyali olarak ‘bilgelik sevgisi.net’ adlı bir web sitesi hazırlanmıştır. Felsefe dersinin bilgi ünitesi bu site üzerinden işlenmiştir. Site tasarımında dersin konuları çeşitli bölümlerde yer almaktadır. Aşağıdaki menü başlıkları çerçevesinde tüm bölümler ele alınmıştır.

Tablo 3

Site Tasarımında Yer Alan Menü Başlıkları

Konu Anlatımları (video ve slayt ile yazılı ve sesli anlatımlar)	Paradokslar	Film Önerileri
Filozofların Eserlerinden Alıntılar	Mitolojiden Örnekler	Çalışma Soruları
Filozoflar Hakkında Filozoflardan Deyişler	Felsefi Fıkralar Bunlar biliyor musunuz?	Tartışma Konuları Görseller

Resim 1’de web sitesinin giriş sayfası yer almaktadır. Öğrenciler şifre ve e-posta adresleri ile ‘bilgeliksevgisi.net’ adresine girerek siteye ulaşabilmektedirler. Siteye girdikleri süre, tarih ve siteyi kaç kez ziyaret ettikleri, sitede aktif olup olmadıkları site yöneticisi tarafından görülebilmektedir.

Resim 1. Web tabanlı öğretim materyali giriş sayfası

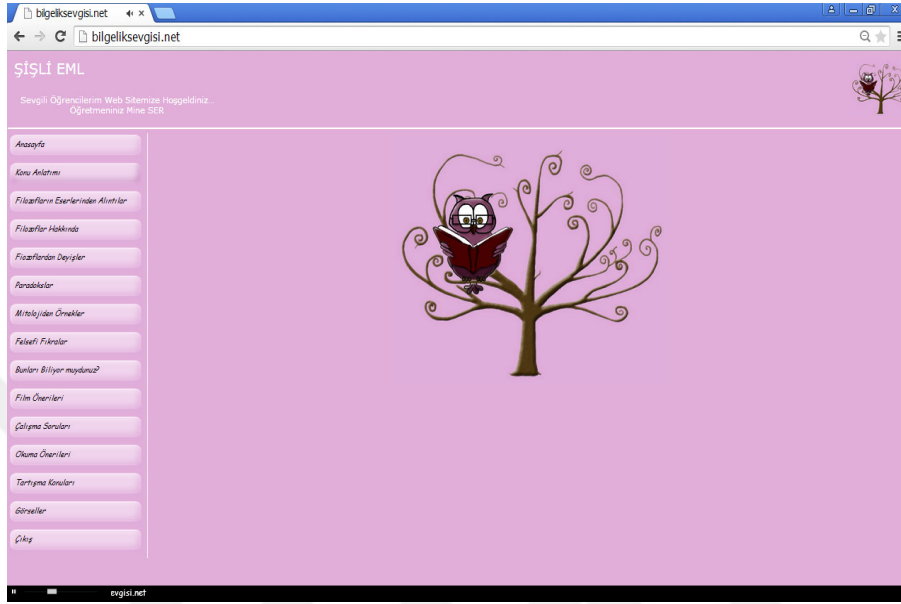
Resim 2'de Web sitesinin yönetim paneli yer almaktadır. Site içerisinde güvenlik açısından üyelik otomasyon sistemi oluşturulmuş, araştırmacı tarafından yönetim paneli yardımı ile üyelerin (öğrencilerin) yapmış oldukları etkinlikler, araştırmacının onayından sonra sitede yayınlanabilmektedir.

The screenshot shows the administration panel for Evgisi.net. The page title is 'Üyeler' (Members). The main content area displays a table of members with the following columns: ID, Ad Soyad, Son Giriş, and İşlem. The table contains 20 rows of data. The sidebar on the left includes sections for 'Görevler' (Tasks), 'Üye Ara' (Search Member), 'Üye İstatistik' (Member Statistics), 'Sırala' (Sort), 'Online Üyeler' (Online Members), and 'Bugün giriş yapanlar' (Members who logged in today).

ID	Ad Soyad	Son Giriş	İşlem
		09 Mayıs 2015 Cumartesi	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		12 Kasım 2014 Çarşamba	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		12 Kasım 2014 Çarşamba	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		09 Mayıs 2015 Cumartesi	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		16 Kasım 2014 Pazar	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		09 Mayıs 2015 Cumartesi	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		08 Mayıs 2015 Cuma	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		09 Mayıs 2015 Cumartesi	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		16 Ocak 2015 Cuma	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		12 Ekim 2014 Pazar	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		12 Kasım 2014 Çarşamba	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		08 Mayıs 2015 Cuma	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		09 Mayıs 2015 Cumartesi	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		16 Kasım 2014 Pazar	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		26 Kasım 2014 Çarşamba	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		13 Mayıs 2015 Çarşamba	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		08 Mayıs 2015 Cuma	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		10 Mayıs 2015 Pazar	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		08 Ekim 2014 Çarşamba	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		08 Ekim 2014 Çarşamba	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		12 Kasım 2014 Çarşamba	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		12 Kasım 2014 Çarşamba	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		08 Mayıs 2015 Cuma	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		08 Mayıs 2015 Cuma	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		12 Kasım 2014 Çarşamba	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		08 Mayıs 2015 Cuma	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		10 Mayıs 2015 Pazar	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		09 Mayıs 2015 Cumartesi	[İzle] [Sil] [Gözetim]
		08 Mayıs 2015 Cuma	[İzle] [Sil] [Gözetim]

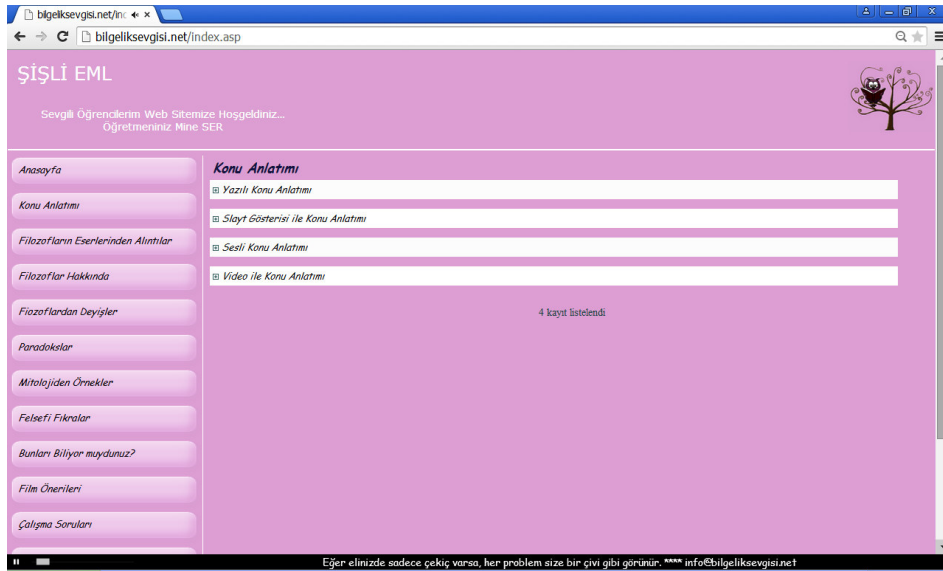
Resim 2. Yönetim paneli sayfası

Resim 3'te site içindeki konu başlıkları yer almaktadır. Sitede öğrencilere sitede ait bir müzik bölümleri arasında geçiş yaparken onlara eşlik etmektedir.

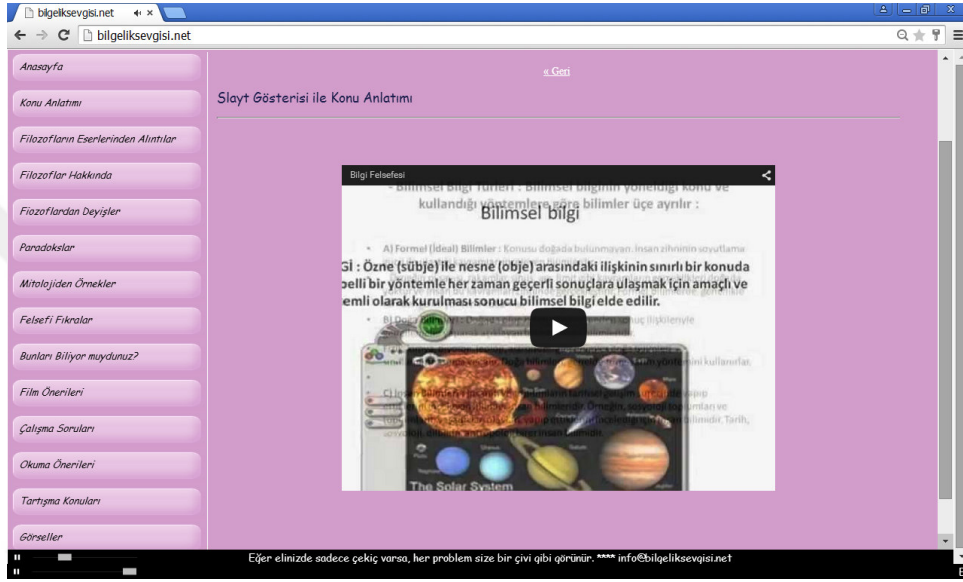
Resim 3. Site tasarımında yer alan menü başlıkları

Resim 4'te ünite ile ilgili sesli, yazılı, video ve slayt ile bilgi felsefesinin konu anlatımları yer almaktadır.

Resim 4. Bilgi felsefesi konu anlatımları

Resim 5'te öğrenciler bilgi felsefesi hakkında web sitesi yoluyla birden çok duyuma hitap eden bilgileri öğrenebilmektedir. Konu anlatımları bölümünde bilgiler, öğrencinin sıkılmasını önlemek ve ilgisini arttırmak için video, ses kaydı, yazılı ve slayt şeklindedir. Öğrencinin istediği kadar konuyu tekrarlayarak öğrenme şansı vardır.

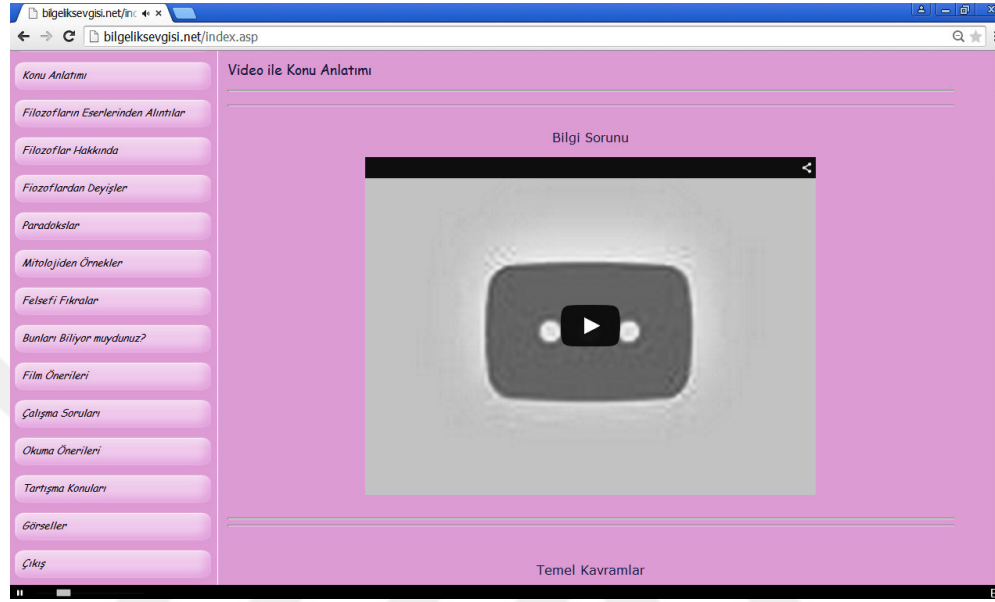
Resim 5. Slayt ile konu anlatımı

Resim 6'da konuların içeriğinden örnekler gösterilmektedir.

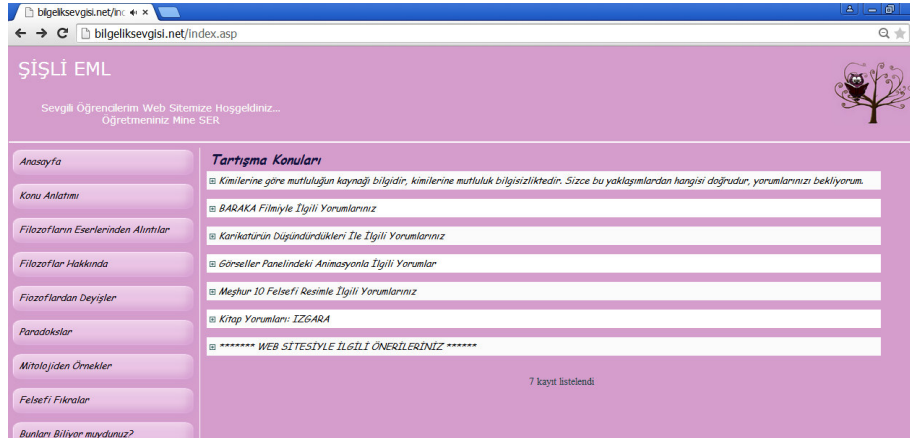
Resim 6. Düz metin olarak konu anlatımı

Resim 7’de Web sitesi içerisinde öğrencilerin farklı duyularına hitap etmek amaçlandığından video ile konu anlatımları da mevcuttur.

Resim 7. Video ile konu anlatımı

Resim 8’de Web sitesinde öğrenciler belirlenmiş başlıklara göre izledikleri film, resimler, karikatür, tavsiye edilen bir kitap, filozoflara dair sözler, animasyon vb. hakkında yorumlar yapabilmektedirler. Tartışma bölümlerinde belirlenen konulara ilişkin öğrenciler istedikleri kadar yorum yazabilmekte birbirlerinin yorumlarını görebilmekte, eleştirebilmekte ve bu platformda tartışabilmektedirler. Sınıf ortamında kısıtlı sürede her öğrenciye söz hakkı verilemediğinden web sitesinde öğrencilerin tamamına bir konu hakkındaki görüşlerini ifade etme olanağı sağlanmaktadır. Aynı zamanda tartışmaya katılan öğrencilerin derslere olan ilgisi de belirlenmektedir.

Resim 8. Web sitesinde yer alan tartışma konuları

Resim 9'da eğitim sistemi ile ilgili bir karikatürde konuyla ilgili öğrenci görüşlerinin yazılması öngörülmektedir.

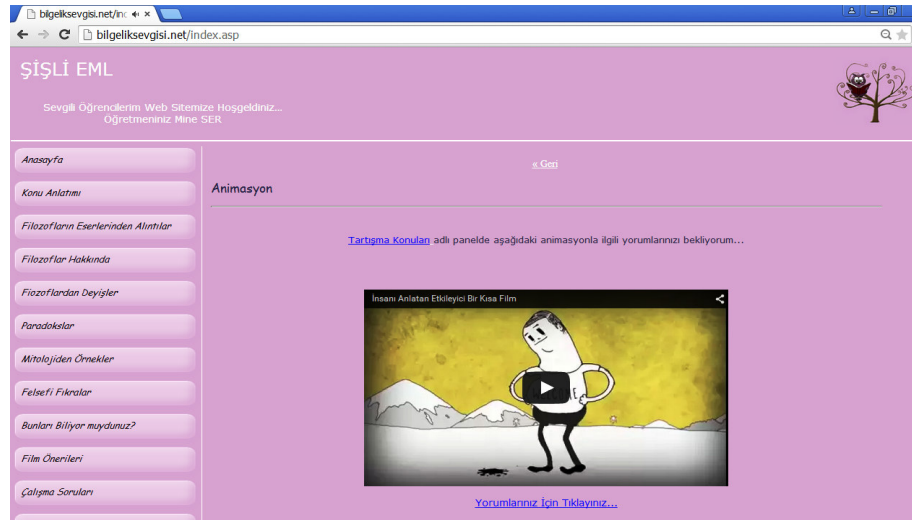
Resim 9. Tartışma konuları (Karikatür)

Resim 10’da öğrencilerin karikatür hakkındaki yorumları görülmektedir.

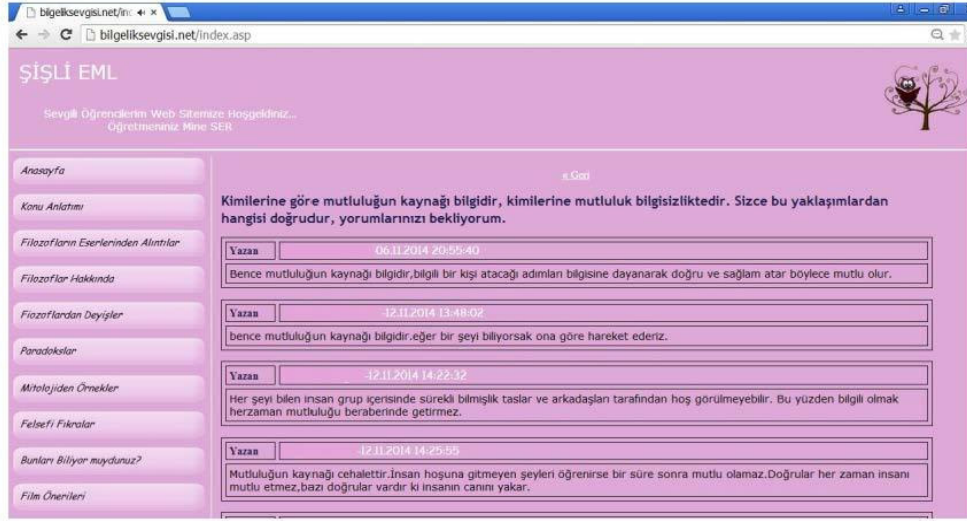
Resim 10. Tartışma konuları (karikatür) hakkında öğrenci yorumları

Resim 11’de animasyonlar sayesinde sınıf ortamında sadece geleneksel yolla yapılan ders işleme yönteminin çok ötesine geçilmektedir. Öğrencilere daha eğlenceli bir ortam sunmak, öğretilmek istenen soyut konuları veya bilgileri somutlaştırma ve zihinde canlandırma güçlükleri ortadan kaldırılmak istenmektedir. Öğrenciler izledikleri animasyonla ilgili yorum bölümünde görüşlerini, düşündüklerini yazabilmektedir.

Resim 11. Tartışma konuları (animasyon)

Resim 12’de ‘mutluluk’ ile ilgili verilmiş bir metnin öğrenciler tarafından yorumlandığı görülmektedir.

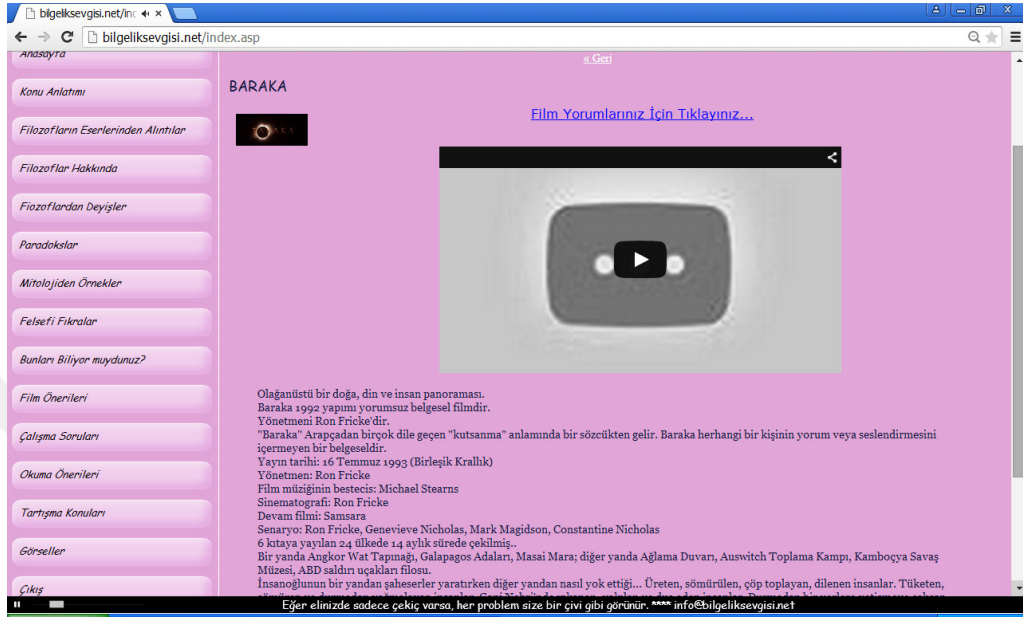
Resim 12. Tartışma konuları (felsefi içerikli söz) hakkında öğrenci yorumları

Resim 13’te web’te tanıtımı yapılan ve öğrencilerin okudukları ya da okuması istenilen kitap hakkında yorum yapmaları amaçlanmaktadır.

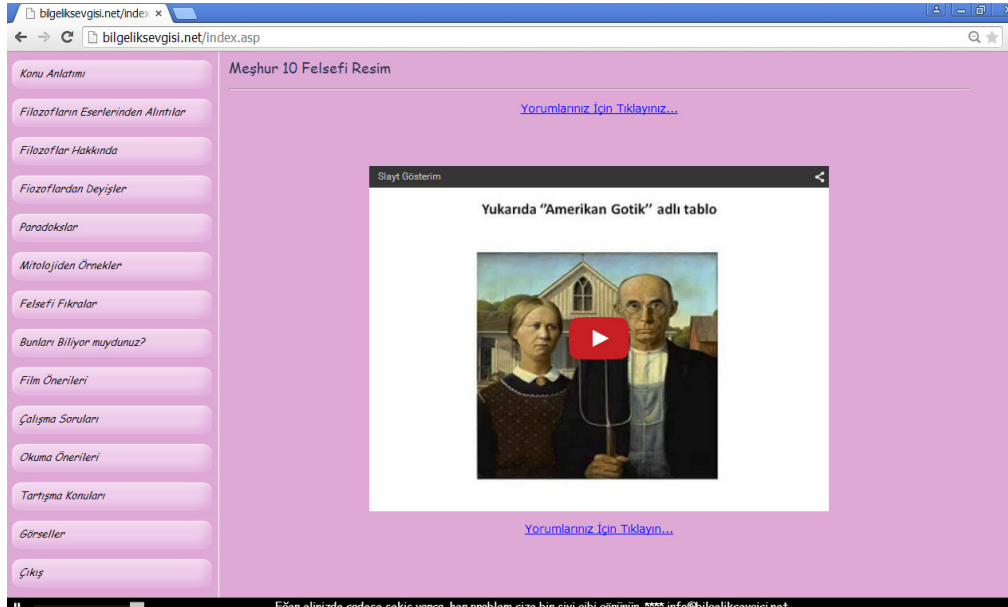
Resim 13. Web sitesinde önerilen kitap hakkında öğrenci yorumları

Resim 14'te öğrencilerin bilgi ve yaşam üzerine izlemeleri gereken belgesel film gösterilmektedir.

Resim 14. Web sitesinde öğrencilerin izlemesi gereken film (Bakara)

Resim 15'te öğrencilere sanat tarihinde ünlü on resim tanıtılmakta ve bu resimlerin onlarda uyandırdığı izlenimler hakkında yorumlamalar yapmaları amaçlanmaktadır.

Resim 15. Sanat felsefesi açısından dünyaca ünlü resimler

İçerikteki tüm bilgiler yıllık plandaki süreye ve müfredat konularına bağlı kalınarak seçilmiş ve uzman görüşüne başvurulmuş web sitesine konulmuştur.

3.5 Veri Toplama Aracı

Web destekli dersin uygulama sonrası öğrenci kazanımlarını belirlemek için sınıf ortamında üniteyle ilgili yapılan çoktan seçmeli bir sınav, web sitesinde uygulanan etkinlik değerlendirme bölümleri, anket ve bire bir öğrenci görüşme sonuçları ile site içinde yer alan 'web sitesi hakkında öğrenci görüş ve önerileri' bölümünden elde edilen bilgiler veri toplama toplama aracı olarak belirlenmiştir.

3.5.1 Öğrenci kazanımları. Web destekli işlenen dersle ilgili öğrenci kazanımlarını belirlemek için üniteyle ilgili bir sınav ve web sitesindeki etkinlikler değerlendirilmiştir.

1) Üniteyle ilgili 20 sorudan oluşan çoktan seçmeli uygulanan sınav 60 puan üzerinden değerlendirmeye alınmıştır.

2) Web sitesinde yer alan 4 etkinlik uygulamasından her biri 10 puan olup toplam etkinlikler 40 puan olarak belirlenmiş, toplam öğrenci kazanımları sınav puanları ile birlikte 100 puan üzerinden değerlendirilmiştir.

Etkinlikler:

Etkinlik-1 (mutluluk ve bilgi), Etkinlik-2 (film), Etkinlik-3 (karikatür), Etkinlik-4 (animasyon)'dur.

Etkinlikler puanlanırken 5 kategori belirlenmiş, Bunlar öğrencinin;

1. yaratıcılık
2. hayal gücü,
3. görsellerdeki detayları gözlemlene yeteneği,
4. olay ve olguları kavramlaştırıp yorumlayabilme,
5. öğrendiklerini eski bilgileriyle kıyaslayıp kullanabilme gücü gibi kriterler göz önüne alınarak puanlanmıştır.

3.5.2 Görüşmeler. İnsan gibi sosyal bir varlıktır. Zaman, mekan ve kişiden kişiye değişen duygu ve düşüncelere sahiptir. Bir kişinin davranışlarının nedenleri ve bir konu hakkındaki görüşleri veya duyguları öğrenilmek isteniyorsa, en iyi yöntem kişiye gidilerek ondan bilgi almaktır (Türnüklü, 2001).

Bu araştırmada web destekli dersin öğretimine ilişkin öğrenci görüşleri, birebir öğrencilerle ses kaydı yoluyla yapılan görüşmelerin yanında, web sitesi üzerinde belirlenen bölüme öğrencilerin web sitesi ve dersin öğretimi hakkında yazdıkları yorumlar da değerlendirilmeye alınmıştır.

Görüşmenin güvenilirliği için görüşme sürecinde kaydedilen konuşmaların yazıya dökümü sürecindeki tutarlılık büyük önem taşımaktadır. Bu sebeple kasete kaydedilen konuşmalar iki farklı zamanda çözümlenerek her iki çözümleme sürecindeki tutarlılığa bakılmıştır.

Bu araştırmada veri toplanırken katılımcıların görüşleri üç yolla elde edilmiştir:

1. Web sitesinin bölümleri arasında yer alan “web sitesi hakkında önerileriniz” başlığı altında öğrencilerin yaptıkları yorumlar

2. Web sitesi ve içeriği hakkında okulun felsefe öğretmenlerine e-posta yoluyla sorulan sorular:

- a. Felsefe dersinin öğretimine ilişkin hazırlanmış olan sitenin içerik ve tasarımını nasıl buldunuz?
- b. Felsefe derslerinde buna benzer bir web sitesi kullanmayı düşünür müsünüz?

3. Ses kaydı yoluyla beş öğrenciyle görüşme yapılmış, veriler kayıt edilmiş ve öğrencilerin görüşleri değerlendirilmiştir. Web sitesi hakkında öğrencilerle yapılan görüşme soruları:

- a. Web sitesinden felsefe dersini öğrenmek sizce nasıl bir deneyimdir?
- b. Web sitesindeki materyalleri nasıl buldunuz, size göre bu sitenin eksik yanları var mıdır?
- c. Diğer derslerinizin de web sitesi desteğiyle işlenmesini ister misiniz?

3.5.3 Anket. Anket objenin kendisi hakkında kâğıt-kalem yoluyla bilgi verme yöntemidir. Bu yöntem betimleme teknikleri arasında en yaygın kullanılan yöntemdir. Bunun nedeni, kolay, ucuz ve doğrudan doğruya veri toplama tekniği oluşudur. Ayrıca fikirler, inanışlar, tavsiye ve bireysel yaşantılarla ilgili bilgilerin elde edilmesi için de uygun bir yöntemdir. Anket yöntemi sosyoloji, psikoloji ve eğitim araştırmalarının gelişimine büyük katkısı olmuştur (Kaptan, 1973, s. 235).

Bu araştırmada web sitesi ve içeriği hakkında öğrenci görüşlerini belirlemek için bir anket hazırlanmıştır. Kapsam geçerliği açısından web sitesi ve içeriği üç alan uzmanının görüşlerine sunulmuş, uzman görüşleri çerçevesinde onay alındıktan sonra anket uygulanmıştır.

Öğrencilere web sitesi hakkında uygulanan anket soruları:

1. İnternette günde ne kadar zaman geçiriyorsunuz?
2. İnternette aşağıdaki sitelerde günde ortalama ne kadar zaman harcıyorsunuz?
3. (Haber-magazin, eğitim, sanat-kültür, sosyal medya, oyun-eğlence)
4. Bilgi ünitesi için hazırlanan web sitesinde günde ne kadar zaman geçiriyorsunuz?
5. Bilgi ünitesini öğrenmeniz için web sitesindeki aşağıdaki kategorileri nasıl değerlendirirsiniz??
6. (konu anlatımı, filozofların eserlerinden alıntılar, filozoflar hakkında, filozoflardan deyişler, paradokslar, mitolojiden örnekler, felsefi fıkralar, bunları biliyor muydunuz, film önerileri, çalışma soruları, okuma önerileri, tartışma konuları, görseller)
7. Felsefe derslerinin diğer ünitelerinin de web destekli işlenmesini ister misiniz?
8. Diğer derslerinizin de web destekli işlenmesini ister misiniz?

Uygulanan anketin sonuçlarından elde edilen içerik bulgular kısmında açıklanmıştır.

3.6 Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen veriler betimsel ve içerik analizi yoluyla değerlendirilmiştir. Araştırma kapsamında öğrenci kazanımlarını belirlemek için yapılan çoktan seçmeli sınav, öğrencilerin doğru cevaplarına göre puanlanmış, web sitesi üzerinden konu ile ilgili etkinliklere katılan öğrencilerin cevapları ise belirlenen kriterlere göre puanlanmıştır. Sonuçlar bulgular kısmında bir tabloda içerik analizi yoluyla yorumlanarak değerlendirilmiştir. Görüşme kayıtlarına göre

toplanan verilerin özgün formuna mümkün olduğunca sadık kalınarak gerektiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin ve uzmanların söylediklerinden direkt alıntılar yaparak betimsel bir yolla veriler okuyucuya sunulmuştur. Web sitesinde ‘Web sitesi ilgili önerileriniz’ bölümünde yer alan öğrenci görüşleri de ayrı bir kategoride bulgular kısmında betimsel yolla değerlendirilmiştir. Öğrencilerin ankete verdiği cevaplar bir tablo aracılığıyla gösterilmiş, frekans ve yüzdeleri hesaplanarak elde edilen sonuçlar bulgular kısmında açıklanmıştır.

Web sitesi ve içeriği hakkında hazırlanan sorular okulun felsefe öğretmenlerine e-posta yoluyla sorulmuş, yapılan görüşme sonuçları da bulgular kısmında değerlendirilmiştir.

3.7 Araştırmanın Güvenirliği ve Geçerliği

Nitel araştırmalarda verilerin toplanma aşamasında araştırmada kullanılan verilerin kaynakları, araştırmanın sonuçlarının ne olacağına ilişkin araştırmacının beklentilerine yanıt vermek amacıyla tek tek ya da birlikte kullanılabilir. Birden fazla veri kullanılması çalışmayı zenginleştirmekte daha fazla sonuca ve çeşitli yorumlara ulaşılabilmesi sebebiyle önerilmektedir. Bu durumun araştırmanın güvenirliliğini büyük ölçüde arttıracakı düşünülmektedir (Şimşek ve Yıldırım, 2008).

Araştırmanın bir ihtiyaç olarak görülmesinde literatür çalışmalarında felsefe dersinin öğretim sorunlarına ilişkin yapılmış araştırmalarının sonuçları ile yapılan bu araştırmadaki uzman ve öğrenci görüşlerinin benzerlik taşıması etkili olmuştur.

Literatür araştırmalarına göre daha önce web destekli felsefe öğretimine ilişkin bir araştırma yapılmamıştır. Web destekli felsefe öğretim yönteminin araştırılıp değerlendirilmesine yönelik yapılan bu çalışmada öğrenci kazanımlarına ilişkin ölçme ve değerlendirme, anket ve görüşme gibi birden fazla veri kaynakları ile veri toplanarak veri çeşitlemesi yapılmıştır.

Hazırlanan web sitesinin içeriği hakkında uzman görüşlerinden yararlanılmıştır. Anket içerik ve kapsam geçerliği açısından uzman görüşüne sunulmuş, daha sonra öğrencilere uygulanmıştır. Öğrenci görüşmeleri için görüşme soruları hazırlanmış, geçerlik ve güvenirlilik açısından uzman görüşüne sunulmuştur.

3.8 Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışmanın sınırlılıkları şunlardır;

1. Araştırma 2014-2015 Eğitim ve Öğretim yılı, Şişli Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi 11/A sınıfı toplam 29 öğrenci ile sınırlıdır.
2. Araştırma, 2014-2015 eğitim öğretim yılı ilk döneminde toplanan verilerin kullanılması ile sınırlıdır.
3. Araştırma, veri toplama tekniklerinden öğrenci kazanımlarını belirlemek için yapılan ölçme ve değerlendirme, anket ve görüşme ve ile sınırlıdır.
4. Araştırma, felsefe dersinin öğretimi için hazırlanan web sitesi içeriğinin öğrencilere uygulanacağı süre ve konu ile sınırlıdır.

Bölüm IV

Bulgular

Web destekli felsefe öğretimi hakkında öğrenci kazanımlarına ilişkin çoktan seçmeli bir sınav ve web sitesinde öğrencilerin yaptığı etkinlikler, web destekli felsefe öğretimi hakkında öğrencilere uygulanan anket, öğrencilerin web sitesindeki öğrenci görüş ve önerileri bölümü ve ses kaydı yoluyla yapılan görüşme sonuçları araştırmanın bulgularını oluşturmaktadır.

4.1 Öğrenci Kazanımlarına İlişkin Sınav ve Etkinlik Bulguları

Öğrenci kazanımlarını belirlemek için sınıf ortamında çoktan seçmeli 20 sorudan oluşan sınavın sonuçları ile web sitesinde yer alan etkinlikler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 4

Öğrenci kazanımlarına yönelik ölçme ve değerlendirme

Adı Soyadı	Sınav	Etkinlik-1	Etkinlik-2	Etkinlik-3	Etkinlik-4	TOPLAM
		Mutluluk ve Bilgi	"Baraka" Filmi	Karikatür	Animasyon	
	60	10	10	10	10	100
1. Öğrenci	48	8	10	10	10	86
2. Öğrenci	39	5	7	9	7	67
3. Öğrenci	57	8	8	10	9	92
4. Öğrenci	60	8	10	10	9	96
5. Öğrenci	48	8	5	10	9	80
6. Öğrenci	51	7	10	10	10	88
7. Öğrenci	57,6	5	8	10	10	90
8. Öğrenci	45	8	10	7	9	79
9. Öğrenci	52,8	8	8	8	8	84
10. Öğrenci	60	8	7	10	9	94
11. Öğrenci	48	5	7	9	10	79
12. Öğrenci	57,6	5	10	10	9	91
13. Öğrenci	60	8	8	10	9	95
14. Öğrenci	60	7	10	10	9	96
15. Öğrenci	51	8	8	10	9	86
16. Öğrenci	55,8	9	8	9	9	90
17. Öğrenci	52,8	5	7	10	10	84
18. Öğrenci	48	10	10	7	10	85
19. Öğrenci	30	5	10	9	9	63
20. Öğrenci	36	10	8	8	8	70
21. Öğrenci	57	7	10	9	9	93
22. Öğrenci	60	7	10	10	8	95

23. Öğrenci	51	8	7	10	9	85
24. Öğrenci	54	5	10	10	9	88
25. Öğrenci	60	5	5	10	9	89
26. Öğrenci	57	8	8	10	9	92
27. Öğrenci	51	7	8	9	10	85
28. Öğrenci	55,8	7	8	7	8	85
29. Öğrenci	57,6	5	8	9	10	89
Ortalama: 52,45		7,03	8,38	9,31	9,07	86,07
Standart Sapma:7,58	1,57		1,50	1,00	0,75	8,28

Öğrenci kazanımlarını belirlemek için uygulanan çoktan seçmeli sınav 60 puan üzerinden değerlendirilmiş, sınıfın ortalaması 52,45 olup öğrencilerin büyük bir kısmı yüksek not almıştır. Standart sapmanın 7,58 olması öğrencilerin sınav puanlarının birbirine yakın olmadığını göstermektedir. Sınıfta 6 öğrenci yapılan sınavdan tam puan almıştır.

‘Mutluluk ve Bilgi Etkinliği’ metin yorumlamasında öğrencilerin başarı ortalaması 10 üzerinden 7,03’dür. Bu ortalamaya göre öğrencilerin büyük kısmının ‘Mutluluk ve Bilgi’ etkinliğinden yüksek not almışlardır. Ayrıca standart sapmanın 1,57 olması, öğrenci görüşlerinin birbirlerine çok yakın olduğunu göstermektedir. Sınıfta 2 öğrenci bu etkinlikten tam puan almıştır.

‘Baraka Filmi Etkinliği’nde öğrencilerin başarı ortalaması 10 üzerinden 8,38’dir. Bu ortalamaya göre öğrencilerin büyük kısmının “Baraka” filmi etkinliğinde başarılı olduklarını göstermektedir. Ayrıca standart sapmanın 1,50 olması öğrenci görüşlerinin birbirlerine yakın olduğunu göstermektedir. Sınıfta 11 öğrenci bu etkinlikten tam puan almıştır.

‘Karikatür Etkinliği’ uygulamasında öğrencilerin başarı ortalaması 10 üzerinden 9,31’dir. Bu ortalamaya göre öğrencilerin büyük kısmının karikatür etkinliği başarılarının yüksek olduğunu göstermektedir. Ayrıca standart sapmanın 1,00 olması öğrenci görüşlerinin birbirlerine çok yakın olduğunu göstermektedir. Sınıfta 16 öğrenci bu etkinlikten tam puan almıştır.

‘Animasyon Etkinliği’nde öğrencilerin başarı ortalaması 10 üzerinden 9,07’dir. Bu ortalamaya göre öğrencilerin büyük bir kısmının animasyon etkinliğinde başarılarının yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca standart sapmanın 0,75 olması

öğrenci görüşlerinin birbirlerine çok yakın olduğunu göstermektedir. Sınıfta 7 öğrenci bu etkinlikten tam puan almıştır.

Öğrencilerin başarı gösterdiği etkinlikler sıralanacak olursa birinci sırada animasyon, ikinci karikatür, üçüncü film ve dördüncü sırada ise verilen bir metni yorumlama ile ilgili olan mutluluk ve bilgi etkinliğidir.

Sonuç olarak sınıf ortamında yapılan sınavda 6 öğrenci tam puan alırken, web sitesi üzerinde yapılan etkinliklerden görsel öğelerin kullanıldığı karikatür etkinliğinde 16 öğrenci, ‘Baraka’ filmi etkinliğinde 11 öğrenci, animasyon etkinliğinde 7 öğrenci tam puan almıştır. Verilen bir metni yorumlamada sadece 2 öğrenci tam puan almıştır. Etkinlikler içinde sınıf başarı ortalamasında en düşük olan etkinlik “Mutluluk ve Bilgi”dir. Verilen metni yorumlama etkinliğinde sınıf ortalamasının düşük olmasının nedenini öğrencilerin kitap okumayı sevmedikleri ve öğrencilerde okuma alışkanlığı olmadığına bağlanabilir. Çünkü öğrencilere uygulanan ankette de kitap okuma önerileri bölümü ile felsefi metinler bölümünü “hiç yararlı bulmadım” ve “az yararlı buldum” (% 37,93) seçenekleri en çok işaretlenen bölümlerdir.

Öğrencilerin sınav puanları ve etkinlikleri (“Mutluluk ve Bilgi”, “Baraka” Film, “Karikatür”, “Animasyon”) toplandığında öğrenci kazanımlarına ilişkin sınıf başarı ortalaması 100 üzerinden 86,07’dir. Bu ortalama bize öğrencilerin büyük kısmının sınav ve etkinlik puanlarının toplam ortalamasının yüksek olduğunu göstermektedir. Ayrıca standart sapmanın 8,28 olması, öğrencilerin toplam puanları arasında çok fazla farklılık olmadığını göstermektedir.

4.2 Öğrenci Görüşlerine İlişkin Bulgular

4.2.1 Felsefe dersinin öğretimi için hazırlanan web sitesi hakkında okulun felsefe öğretmenleriyle yapılan görüşmenin bulguları. Görüşme yapılan üç felsefe öğretmeni de web sitesinin içerik ve kullanılabilirlik açısından dersin öğretim amaçlarını karşıladığını belirtmişlerdir. Dersin öğretiminde anlatım, soru-cevap ve tartışma yoluyla konuların sınıf ortamında işlenmesinin yanında teknolojik materyallerin kullanımının ders öğretimini kolaylaştıracağını, özellikle tartışma bölümündeki konu başlıklarının sorgulamaya dayalı felsefe dersinin içeriğine uygun olduğunu, film ve animasyonların dersi daha keyifli kılacağını, felsefe derslerinin

öğretiminde böyle bir web sitesinin dersin daha rahat anlaşılmasında yararlı olacağını, kendi derslerinde de böyle bir siteyi kullanabileceklerini belirtmişlerdir.

Görüşülen birinci felsefe öğretmeni görüşlerini şu şekilde belirtmiştir:

“Felsefe dersi öğretimi için hazırlamış olduğunuz site içerik ve kullanılabilirliği açısından değerlendirildiğinde, felsefe dersi öğretimi amaçlarını karşıladığını düşünüyorum. Filozofların metinlerinden seçilen parçalar ilgi çekici olmaktadır. Ve bu parçalara ilişkin yönlendirici sorular eklenebilir. Tartışma konuları ve yorumlar kısmı öğrenciler açısından da dikkat çekici olmaktadır. Bu bölüm interaktif bir düzenleme ile daha da ilgi çekici hale getirilebilir.”

Görüşülen ikinci felsefe öğretmeni görüşlerini şu şekilde belirtmiştir:

“Öncelikle ben bu siteyi bir fikir olarak çok beğendim. Günümüzde insanların ve özellikle öğrencilerin interneti çok yoğun olarak kullandığı düşünüldüğünde uygulanması mantıklı ve yararlı olacaktır. Özel olarak sitenin görünümü, müzik gayet hoş olmuş. Konu anlatımı bölümünde konuların yazılı, slaytla, sesli ve video olarak değişik şekillerde anlatımı öğrencinin kendi öğrenme biçimine göre bir seçim yapabilmesine olanak tanımış. Tartışma bölümünde yer alan başlıklar hem ilgi çekici ve hem de dersin içeriği ile örtüşmekte, görsellerde yer alan bölümler de dersin öğrenimine keyif katacağını düşünüyorum. Bence diğer öğretmenlerin de kullanabileceği, kullanması gereken bir yöntem olmuş. Ben de böyle bir siteyi kullanmayı isterim.”

4.2.2 Web sitesi ile ilgili yapılan öğrenci görüşmelerine ilişkin bulgular.

Web destekli öğrenme hakkında ses kaydı yoluyla beş öğrencinin görüşleri alınmıştır. Görüşmede öğrencilerin web sitesine karşı olumlu bir tutum sergiledikleri tespit edilmiştir. Geleneksel yolla işlenen derslere göre web sitesindeki görsel ve işitsel materyallerle anlatılan konuların dersi daha çok anlamayı kolaylaştırdığını, karikatür, animasyon ve film gibi öğelerin dersi somut hale getirdiğini, ders kitaplarının felsefe dersini anlamada yetersiz olduğunu, istenilen zamanda ve sınıf ortamına bağlı kalmadan derse katılmanın yararlı ve keyifli olduğunu belirtmişlerdir. Öğrenciler sözel derslerin web ile desteklenebileceğini, web sitesindeki materyallerin konuları somutlaştırabileceğini ama sayısal derslerin sınıf ortamında işlenmesi gerektiğini, sayısal derslerde öğretmenin sınıf ortamında daha çok problem

çözmesini isteyebileceklerini, anlamadıklarını konuyu anında öğretmene sormak istediklerini bu şekilde olursa daha yararlı olacağını belirtmişlerdir

Öğrencilere yöneltilen sorulardan;

Webten felsefe dersini öğrenmek sizce nasıl bir deneyim, sorusuna; Birinci öğrenci: *“Web sitesinde kaynaklar bol olduğu için videoları falan evde izleyerek daha iyi anlayabiliriz. İyi bir deneyim bence. Sınıf ortamında işlediğimiz dersler sıkıcıydı, çok kavram vardı, oysa bu yöntemle daha çok zevk aldım ve daha yararlı buldum. Sınıftaki kişileri görmek zorunda değiliz. İstedğim zamanda dersi öğrenme şansının olması çok güzel bence.*

Web sitesindeki materyalleri nasıl buldunuz, daha çok geliştirilebilir mi, ya da eksik gördüğünüz bir yanı var mıydı, sorusuna; Öğrencilerin içeriği beğendiklerini, ama tasarımın daha çok geliştirilebileceğini belirtmişlerdir. Mesela, web sitesindeki pembe rengi ve müziği beğenmediklerini belirtmişlerdir. Paradoksları ve karikatürleri güzel bulduklarını, daha çok filmin siteye konulabileceğini belirtmişlerdir.

Diğer derslerinizin de web destekli işlenmesini ister misiniz, sorusuna; İkinci öğrenci:

“Sözel derslerin öğrenilmesi daha çok görselle daha rahat olur. Daha kolay anlarız. Sayısal değil de sözel derslerin olması güzel olurdu. Ama matematikte, mesela hocanın bir daha anlatmasını istiyoruz. Sayısal okulda, sözeller web destekli olsa daha mantıklı”

4.2.3 “Web sitesi ile ilgili önerileriniz” bölümü hakkında öğrenci görüşlerine ilişkin bulgular. Öğrenciler web sitesinde öğretici bilgilerin olduğunu, sitenin kendileri için fayda sağladığını, okulda sınırlı zamanda işlenemeyen konuların burada daha rahat öğrenildiğini, bazı öğrenciler site müziğini beğenmediklerini, iki öğrenci de sitenin ilgilerini çok çekmediğini, sayısal dersleri daha çok sevdiklerini belirtmiştir. Web sitesinde yer alan site hakkındaki birkaç öğrenci yorumu aşağıdaki gibidir:

“Öğretici bilgiler var, güzel bir site olmuş. Gerçekten amacına ulaşıyor Site gerçekten çok güzel. Bize çok güzel bilgiler veriyor. Bana bu imkanı verdiğiniz için teşekkürler.”

“Başarılı bir site olmuş ellerinize sağlık bilgiler muhteşem. Yalnız tek sıkıntı arka fon müziği hocam, bittikten sonra başka bir tane eski senfonilerden filan çalarsa muhteşem olur.”

“Bence çok güzel bir site olmuş. Animasyonlar, resimler, örneklerle dolu ve böylece evde sessiz ve dikkatli bir ortamda konuları daha rahat anlamamızı sağlıyor bence.” “Öğrencilerin böyle sitelere ihtiyaçları var. Tebrik ederim.” Sitede çok güzel bilgiler var. Bilgilerin arttırılmasıyla site daha da güzel hale gelecektir.”

4.3 Web Sitesi Hakkında Uygulanan Ankete İlişkin Bulgular

Öğrencilere web sitesi hakkında bir anket uygulanmıştır. Uygulanan ankette öğrencilere internette en çok zaman harcadıkları sitelerin hangileri olduğu (haber magazin, eğitim, sanat-kültür, sosyal medya, oyun eğlence), günde internette ve felsefe öğretimi için hazırlanan sitede harcadıkları süre, öğrencilerin web sitesinde belirtilen bölümlerden hangilerini yararlı buldukları, felsefe derslerinin diğer ünitelerinin ve diğer derslerin de web destekli işlenmesini isteyip istemedikleri sorulmuş ve buna göre bir değerlendirme yapılmıştır. Anket bulguları aşağıdaki tablolarda yer almaktadır:

Tablo 5

Öğrencilerin internette aşağıdaki sitelerde günde ortalama harcadıkları süre

Sıra	Bölümler	Hiç		Az Harcıyorum		Harcıyorum		Çok		Çok Fazla		Toplam	
		Harcamıyorum		(0-2 saat)		(3-4 saat)		(5-6 saat)		(7 saat)		F	%
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	F	%
1	Haber magazin	10	34.48	17	58.62	1	3.45	0	0.00	1	3.45	29	100
2	Eğitim	3	10.34	5	17.24	7	24.14	10	34.48	4	13.79	29	100
3	Sanat- kültür	4	13.79	6	20.69	17	58.62	2	6.90	0	0.00	29	100
4	Sosyal medya	2	6.90	4	13.79	12	41.37	9	31.03	2	6.90	29	100
5	Diğer (Oyun Eğlence)	5	17.24	7	24.14	11	37.93	6	20.69	0	0.00	29	100
6	İnternette zaman harcıyorsunuz	0	0.00	4	13.79	12	41.37	5	17.24	8	27.59	29	100
7	Bilgi ünitesinde zaman harcıyorsunuz	0	0.00	8	27.58	19	65.51	2	6.90	0	0	29	100

Öğrencilerin gündelik yaşamlarında internet, haber magazin, eğitim, sanat-kültür, sosyal medya, oyun-eğlence ve bilgi ünitesinde geçirilen süreye ilişkin sonuçlar aşağıdaki gibidir:

- % 65.5'i (19 kişi) internette haber-magazinde zaman geçirdiğini,
- % 82.7'si (24 kişi) internette diğer (oyun-eğlence) için zaman geçirdiğini,
- % 86.2'si (25 kişi) sanat-kültür için internette zaman geçirdiğini,
- % 89.6'sı (26 kişi) internette eğitim için zaman geçirdiğini,
- % 93'ü (27 kişi) sosyal medyada zaman harcadıklarını,
- % 100'ü (29 kişi) İnternette her gün zaman geçirdiğini,
- % 100'ü (29 kişi) bilgi ünitesinde her gün zaman geçirdiğini söylemişlerdir.

Bu verilere göre öğrencilerin (% 100) tamamı gün içinde internette zaman geçirdiğini, en çok internette 3-4 saat zaman geçirenlerin oranının yüksek olduğunu görmekteyiz (% 41.37).

Bilgi ünitesinin öğretimi için hazırlanan web sitesinde öğrencilerin (%100) tamamının zaman geçirdiğini, tabloda öğrencilerin bilgi ünitesinde günde en çok 3-4 saat zaman geçirenlerin oranının tabloda en yüksek olduğu görülmektedir (%65.51).

Ankette ikinci sırada sosyal medyada zaman geçirenlerin oranının yüksek olduğunu görmekteyiz. Öğrencilerin en az zaman geçirdikleri bölüm ise haber-magazindir.

Tablo 6

Bilgi ünitesini öğrenmelerinde web sitesinde belirtilen aşağıda belirtilen kategorilerin yararına ilişkin öğrenci görüşleri

Sıra	Madde	Hiç Yararlı Olmadı		Az Yararlı Oldu		Yararlı Oldu		Çok Yararlı Oldu		Çok fazla yararlı Oldu		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1.	Konu Anlatımı	2	6.90	3	10.34	18	62.0	2	6.90	4	13.79	29	100
2.	Filozofların Eserlerinden Alıntılar	3	10.34	7	24.13	12	41.37	5	17.24	2	6.90	29	100
3.	Filozoflar Hakkında	2	6.90	5	17.24	14	48.28	6	20.69	2	6.90	29	100
4.	Filozoflardan Değişler	4	13.79	4	13.79	12	41.38	6	20.69	3	10.34	29	100
5.	Paradokslar	2	6.90	7	24.14	10	34.48	6	20.69	4	13.79	29	100
6.	Mitolojiden Örnekler	1	3.45	6	20.69	11	37.93	7	24.14	4	13.79	29	100
7.	Felsefi Fıkralar	3	10.34	6	20.69	10	34.48	7	24.14	3	10.34	29	100
8.	Bunları Biliyor muydunuz?	1	3.45	6	20.69	8	27.59	8	27.59	6	20.69	29	100
9.	Film Önerileri	2	6.90	5	17.24	10	34.48	9	31.03	3	10.34	29	100
10.	Çalışma Soruları	2	6.90	5	17.24	9	31.03	10	34.48	3	10.34	29	100
11.	Okuma Önerileri	4	13.79	7	24.14	9	31.03	6	20.69	3	10.34	29	100
12.	Tartışma Konuları	0	0.00	2	6.90	6	20.68	13	44.82	8	27.59	29	100
13.	Görseller	0	0.00	2	6.90	11	37.93	8	27.59	8	27.59	29	100
14.	Bilgi Ünitesini öğrenmeniz için Web Sitesi yararlı oldu mu?	0	0.00	2	6.90	13	44.83	7	24.14	7	24.14	29	100

Öğrencilerin bilgi ünitesini öğrenmelerinde web sitesinde belirtilen kategorilerin çok yararlı ve fazla yararlı olduğunu söyleyenlerin oranı aşağıdaki gibidir:

- % 74.4'ü (21 kişi) tartışma konularının çok yararlı ve çok fazla yararlı olduğunu,
- % 55.1'i (16 kişi) görseller konularını çok yararlı ve çok fazla yararlı olduğunu,
- % 48.2'si (14 kişi) web sitesinin bilgi ünitesini öğrenmede çok yararlı ve çok fazla yararlı olduğunu,
- % 48.2'si (14 kişi) bunları biliyor musunuz bölümünün çok yararlı ve çok fazla yararlı olduğunu,
- % 44.8'i (13 kişi) çalışma soruları bölümünün çok yararlı ve çok fazla yararlı olduğunu,
- % 41.3'ü (12 kişi) film önerileri bölümünün çok yararlı ve çok fazla yararlı olduğunu belirtmişlerdir.

Öğrencilerin en çok yararlı buldukları bölüm tartışma ve görsel konulara ilişkin bölümlerdir. Web sitesinde uygulanan etkinlik başarı puanları da değerlendirildiğinde öğrencilerin görsellere ait uygulamalardan aldıkları puanlar yüksektir. Baraka film etkinliği 10 puan üzerinde 8.38, karikatür etkinliği 10 puan üzerinden 9.31, animasyon etkinliği 10 puan üzerinden 9.07'dir.

Öğrencilerin uygulanan etkinliklerde aldıkları puanlar ile uygulanan anketteki verilerin sonuçları bir tutarlılık göstermektedir. Öğrenciler görsel materyallerin olduğu etkinliklerde daha çok başarılı olmuşlardır.

Öğrencilerin, bilgi ünitesini öğrenmelerinde web sitesinde yer alan kategorilerin yararına ilişkin öğrenci görüşlerinin yüzdeler oranları:

- % 62'si (18 kişi) konu anlatımları bölümünün yararlı olduğunu,
- % 48.2'si (14 kişi) filozoflar hakkında bilgiler bölümünün yararlı olduğunu,
- % 44.8'i (8 kişi) web sitesinin bilgi ünitesini öğrenmede yararlı olduğunu belirtmiştir.
- % 41.3'ü (12 kişi) filozofların eserlerinden alıntılar bölümünün yararlı olduğunu,
- % 41.3'ü (12 kişi) filozoflardan deyişler bölümünün yararlı olduğunu,
- % 37.9'u (11 kişi) mitolojiden örnekler bölümünün yararlı olduğunu,
- % 34.4'ü (10 kişi) paradokslar bölümünün yararlı olduğunu,

- % 34.4'ü (10 kişi) felsefi fıkralar bölümünün yararlı olduğunu,
- % 34.4'ü (10 kişi) film önerileri bölümünün yararlı olduğunu,
- % 31'i (9 kişi) çalışma sorularının yararlı olduğunu,
- % 31'i (9 kişi) okuma önerileri bölümünün yararlı olduğunu belirtmişlerdir.
- % 27.5'i (8 kişi) bunları biliyor musunuz bölümünün yararlı olduğunu,
- % 20.6'sı (6 kişi) tartışma konuları bölümünün yararlı olduğunu belirtmişlerdir.
- % 37.9'u (11 kişi) görseller bölümünün yararlı olduğunu belirtmişlerdir.

Bu tabloya göre öğrenciler konu anlatımları bölümünü yararlı bulmuşlardır. Paradokslar, felsefi fıkralar ve film önerileri bölümünü 10 öğrenci yararlı bulmuştur. Görseller ve tartışma bölümlerindeki oranların düşük olmasının nedeni öğrencilerin bu bölümleri “çok yararlı buldum” seçeneğini daha çok seçtikleri içindir.

Öğrencilerin web sitesinde hiç yarar sağlamadığını düşündükleri bölümler sırasıyla:

- Okuma önerileri % 13.7, (4 kişi) ve filozoflardan deyişler bölümleri için %13, (3 kişi) aynı sonuç elde edilmiş, ikisinde de 4'er öğrenci bu bölümlerin hiç yararlı olmadığını belirtmişlerdir.
- Felsefi fıkralar % 10.3, (3 kişi) ve filozofların eserlerinden alıntılar bölümleri için %10.3, (3 kişi) aynı sonuç elde edilmiş, ikisinde de 3'er öğrenci bu bölümlerin hiç yararlı olmadığını belirtmişlerdir.
- Konu anlatımı, filozoflar hakkında bilgiler, paradokslar, film önerileri ve çalışma soruları hakkında hiç yararlı olmadığı konusunda aynı sonuçlar elde edilmiş, bu bölümler için 2 şer öğrenci hiç yararlı olmadığını belirtmişlerdir (%6.9).
- Öğrencilerin ankette “hiç yararlı bulmadım” ile “az yararlı buldum” dedikleri bölüm kitap okuma ve önerileri bölümüdür (37.93).

Sonuçlara bakacak olursak web sitesinde en yararsız olarak görülen kitap okuma ve öneri bölümüdür. Öğrencilerin, kazanımlar bölümünde yer alan etkinlik puanlamaları içinde en az başarılı oldukları bölüm “Mutluluk ve Bilgi” adlı metin yorumlama bölümüdür. Bu bölümde diğer bölümlere göre 10 puan üzerinden 7.03 almışlardır. Bu da bize gösteriyor ki öğrencilerin anketteki kitap okuma bölümündeki oranlar ile etkinlikteki aldıkları puanlar birbirini desteklemektedir. Öğrenciler kitap

okuma önerisi bölümüne daha az ilgi göstermişler ve metin yorumlama bölümlerinde de daha az başarılı olmuşlardır.

Tablo 7

Felsefe dersinin ve diğer derslerin web sitesi üzerinden işlenmesine yönelik öğrenci görüşleri

Sıra	Madde	Hiç İstemem		Az isterim		İsterim		Çok isterim		Çok fazla isterim		TOPLAM	
		F	%	f	%	F	%	f	%	f	%	f	%
1.	Felsefe Dersinin diğer Ünitelerinin de Web destekli işlenmesini ister misiniz?	0	0.00	4	13.79	12	41.38	8	27.59	5	17.24	29	100
2.	Başka derslerinizin de Web destekli işlenmesini ister misiniz?	3	10.34	5	17.24	11	37.93	3	10.34	7	24.13	29	100

Öğrencilerin %100'ü felsefe dersinin web destekli işlenmesini istemişlerdir. Diğer derslerin de web destekli işlenmesini “isterim” diyenlerin oranı (% 37.9), “çok isterim” ve “çok fazla isterim” diyenlerin oranı ise (% 34), işlenmesini “istemem” diyenlerin oranı (% 10.3). Öğrencilerin görüşme sorularına verdikleri cevaplarda da felsefe dersini bir web sitesi aracılığıyla işlemek istediklerini, sözel derslerde böyle bir yöntemi istediklerini ama sayısal derslerde sınıf ortamında öğretmene doğrudan sorular sorarak öğrenmek istediklerini belirtmişlerdir. Ankete verdikleri cevaplarla görüşme sorularına verdikleri cevaplar tutarlılık taşımaktadır.

Bölüm V

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu bölümde araştırmanın konusu hakkında oluşturulmuş sorularının çözümlenmesi, tartışılması ve araştırma bulgularından elde edilen sonuçlara dayanarak gelecek araştırmalar için öneriler yer almaktadır.

5.1 Tartışma ve Sonuçlar

Felsefe, öğrencilere kendini gerçekleştirebilme, bilgi üretebilme, farklı görüşler üzerine yorumlar yapabilme, bağlantılar kurabilme, daha önce söylenmiş görüşlere dogmatik yaklaşmama, analiz ve sentez yapabilme gibi kazanımlar açısından eğitim sistemleri için vazgeçilmez bir alandır.

Akdağ (2011)'a göre insan ilişkilerinde hoşgörü sahibi olma, aşırılıklardan kaçınıp orta yolu bulma, insan haklarına saygılı ve eşitlikçi düşünen, özgürlükçü, çok sesli ve demokratik bilinci olan bireylerin yetiştirilmesinde, felsefe öğretiminin katkıları çok fazla olup, eğitimin en temel odağı haline gelmesi gerekir.

İnsanın eğitilmesinde felsefe derslerinin önemi çok fazla olmasına rağmen ülkemizde bu ders kuramsal bilgiler yığını olarak okullarda yer almakta, ezberlenerek geçirilen bir ders gibi görülmektedir. Bundan dolayı dersin işleme tarzı öğrencilerin düşünmesini sınırlamakta ve yaşam ile düşünce arasında onların bir bağ kurmasının önüne geçmektedir (Kefeli, 2011).

Felsefe dersi öğretilirken sadece kara tahta önünde ders anlatan öğretmenin yerine, günümüz eğitim teknolojilerinin ortaya koyduğu materyaller yardımıyla dersin içeriğinin zenginleştirilmesi gerekir. Çünkü konuların soyut oluşu ve gündelik yaşama doğrudan uyarlanamayışı dersin öğretimindeki en önemli zorluklardan biridir.

Oysa felsefe dersinde yapılan etkinlikler sadece bilişsel alana yönelik olmamalı, öğrencilerin duyuşsal yapılarının da geliştirilmesi dersin amaçları açısından önemlidir (Beydoğan, vd., 2006).

Felsefe kelimesinin anlamı 'bilgelik sevgisi' olduğundan, bilgiyi üreten felsefenin, bilgiyi aktaran, ona ulaşmamızı sağlayan günümüz teknolojisinden uzak kalması düşünülemez. Çünkü yeni bilgilerin üretilebilmesinde teknolojinin düzeyi ve sağladığı imkanlar günümüzde çok fazladır. Literatür çalışmalarına bakacak olursak,

Çüçen (2006) ve Okumuş (2016) felsefe öğretiminde BDÖ materyalleri kullanarak çalışmalar yapmışlardır. Ama web destekli felsefe öğretimi ile ilgili bugüne kadar yapılmış herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Çüçen (2006)'e göre bilgisayarlarda yapılacak felsefe derslerinde bireye daha kolay ve çabuk bir şekilde bilginin ulaşması ve geri dönüşü sağlanmaktadır. Felsefe için bilgiye daha hızlı şekilde ulaşmak önemli olup bu bakımından felsefe alanında teknolojik olanaklardan yararlanmak gereklidir.

BDÖ materyalleri kullanarak gerçekleşen felsefe öğretiminde sınıf ortamında geleneksel yolla işlenen derslere göre daha iyi bir sonuç alınmış, öğrencilerin uygulanan sınavda daha başarılı oldukları saptanmış, bunda BDÖ materyallerinin öğrencilerin daha fazla duyularına hitap etmesiyle öğrencilerin dikkatlerini konuya yönelttiği, öğrencilerin hızına göre öğrendiği, zaman ve yerden bağımsız konuyu tekrar edebildiği gibi özellikler etkili olmuştur (Okumuş, 2016).

Web desteği ile öğretilen derste çeşitli materyaller kullanılarak öğrencinin bilgiye doğrudan ulaşabilmesi sağlanmaktadır. Öğrenci internet ortamında derse ilişkin konuları hazır bir sitede öğretmen ve diğer arkadaşları ile etkileşim içinde öğrenmektedir.

Öğrenme gerçekleşirken, kullanılan birden fazla öğrenme materyallerinin varlığının ve bunların birden fazla duyuya hitap etmesinin öğretimde önemli olduğunu söyleyen Burmayık ve Karamete (2004), bütün bu materyallerin teknolojik yeniliklerle uyumlu olarak öğrenenlere sunulmasının önemini belirtmektedir.

Bu araştırmada web sitesinde yer alan materyaller hazırlanırken farklı öğrenme tarzlarına sahip öğrenciler dikkate alınmıştır. Hazırlanan web sitesinde video, animasyon, film, karikatür, resim, yazılı ve sesli konu anlatımları gibi görsel ve işitsel bölümlerin yer almasına önem verilmiştir.

Felsefe dersi dışındaki diğer derslerin konuları ilköğretimden bu yana öğrencilere verilmektedir. Öğrencilerin bu derslere ilişkin bir alt yapıları vardır. Örneğin matematik, edebiyat ve fen dersleri gibi. Oysa felsefe dersi sadece 11. sınıfta okutulmaktadır. İlk kez 11. sınıfta bu dersle karşılaşan öğrenciler soyut konular içeren felsefe dersine karşı olumsuz bir yargı taşımaktadır. Yapılan görüşmelerde uzmanlar daha çok varlık, din ve bilgi gibi soyut konuların öğretiminde zorluk yaşadıklarını, bu durumun derse olan ilgiyi azalttığını, öğrencilerin gündelik hayata aktaramadıkları konuları öğrenmekte daha çok zorluk yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Ergün ve Yapıcı (2007)'nin yapmış olduğu araştırmaya göre de felsefe dersinin sorunları konusunda öğretmen adaylarının felsefe öğretimine yönelik görüşlerinin alındığı çalışmada dersinin konularının çok soyut olduğu (%95), konuların güncel yaşama göre olmadığı (%92), öğretmenlerin öğrenci seviyelerine göre konuyu anlatamadığı (%80), ezbere yönelik bir ders yapıldığı (%77), çoğunlukla kişilerin görüşleri üzerinden ders yapıldığı (%76), derslerin çok sıkıcı ve monoton bir şekilde işlendiği (%73) belirtilmiştir.

Felsefeye özel ilgisi olan, dersi seven öğrenciler bu derse olumlu bakabilmekte iken dersi sevmeyen öğrenciler ise dersi anlayamamakta ve derse karşı önyargı taşımaktadırlar (Kefeli, 2011). Araştırmada web öğretimi uygulaması öncesinde derse ilgisi olmayan öğrencilerle görüşülmüş ve uzman öğretmenlerle görüşmeler yapılmış, dersin öğretimi ve web destekli öğretim hakkında öğretmenlerin görüşleri değerlendirilmiş; öğrencilerle yapılan görüşmelerde öğrencilerin dersi sıkıcı bulduklarını, dersin soyut olduğunu, çok fazla kavram olduğundan bunları anlamakta zorlandıklarını belirtmişler, öğretmenler de felsefe dersinin konularının soyut olduğunu, bu durumun öğrencilerin derse olan ilgisini azalttığını, farklı yöntem ve tekniklerden biri olan web destekli öğretimin öğrencilerin ilgisini çekebileceğini, zengin materyallerle dersin daha anlaşılır olabileceğini belirtmişlerdir. Bilgi ünitesi ile ilgili hazırlanan web sitesi uzman görüşlerine sunulmuş, uzman öğretmenler web sitesinin içerik ve kullanılabilirlik açısından dersin öğretimini karşıladığını belirtmişlerdir. Felsefe dersinin ikinci ünitesi web desteği yoluyla işlenmiştir. Web destekli felsefe öğretimi ile ilgili öğrenci kazanımları, anket ve görüşme sonuçları şu şekilde açıklanmıştır:

Web destekli öğretim süresi boyunca öğrencilerin belirli kazanımlarını tespit etmek için yapılan sınav puanları ile etkinlikler değerlendirildiğinde öğrencilerin bu bölümlerdeki başarı puanlarının toplam ortalaması %86,07'dir. Bu ortalama bize öğrencilerin büyük bir kısmının web destekli işlenen derste kazanımlarının yüksek olduğunu ve bir öğretim materyali olarak kullanılan web sitesinin felsefe dersinin öğretilmesinde olumlu sonuçlar verdiği göstermektedir.

Yıldırım (2013)'in da belirttiği gibi öğretim süreci boyunca öğretim ile ilgili belirlenen kazanımların elde edilip edilmediğinin ölçülmesi amacıyla yapılan etkinlikler olarak tanımlanan ölçme ve değerlendirme, öğrencilerden bilgiyi öğrenip öğrenmediklerini, eksikleri olup olmadığını, yanlış ve yeterince öğrenilmeyen konuların hangileri olduğunu bulmaya yönelik bazı koşulları yerine getirmesi için

farklı tekniklerde hazırlanmış soruların öğrenciler tarafından doldurulmasının istendiği etkinliklerdir.

Bu çalışmada öğrencilerin web destekli öğretim ortamına ilişkin görüşlerini elde etmek için uygulanan anket sonuçları değerlendirildiğinde, öğrencilerin bilgi ünitesinde iyi derecede zaman geçirdiği görülmektedir. Sosyal medyada öğrencilerin ‘zaman geçiyorum’, diyenlerin oranının (% 79.30) olmasının nedenini, sosyal medyanın günümüzün popüler kültürü ve sosyal hayatın vazgeçilmezi olmasına bağlanabilir. Ankette görsel materyallerin dersin öğrenilmesinde ‘yararlı oldu’, diyenlerin oranı, % 93.11’ tür. Bu sonuç bize, soyut olan felsefe dersini görsel materyaller yoluyla işlediğimizde, öğrencilerin derse ilgisini çekebileceğimize ve öğrencilerin görsel materyallerle dersi işlemek istediklerine, öğrenci kazanımları yararlı olduğuna işaret etmektedir.

Web sitesinde ve sınıf ortamında öğrencilerin dersin konuları hakkında tartışma yapabilmesi önem taşımaktadır. Çünkü felsefe dersinde diğer öğrencilerin görüşlerini sorgulama, farklı bakış açılarını görme ve yeni bilgiler öğrenme açısından tartışma yönetimi dersin amacına uygunluk taşımaktadır. Dombaycı (2008)’nın da yaptığı çalışmaya göre öğretmenlerin felsefe derslerinde kullandıkları ilk üç yöntem; anlatım (% 68), soru-cevap (% 16) ve tartışma yöntemi (% 6)’dir. Öğretmenlerin tartışma yöntemini dersin öğretiminde çok az kullandığı görülmektedir.

Yapılan bu çalışmada öğrencilerin % 93.09’u, tartışma konularını yararlı bulduklarını belirtmişlerdir. Sorgulama ve tartışma felsefe dersinin amaçları ile örtüştüğünden web sitesinde tartışma bölümünün ilgi çekmesi sevindirici bir durumdur. Çalışmanın sonucuna göre öğrencilerin dersin işlenişinde tartışma yönteminin daha çok kullanılmasını istediklerini görmekteyiz.

Yüzelik açısından düşük bir oran olmasına rağmen, web sitesindeki diğer bölümlere göre öğrencilerin hiç yararlı bulmadıkları bölüm kitap okuma önerisi (% 13.7) ile hiç yararlı bulunmayan bölüm yine metin okumaya dayalı filozoflardan deyişler bölümüdür (% 13.7). Web üzerinde uygulanan Etkinlik-1’de öğrencilerin en az başarılı oldukları bölüm okuduğu bir metni yorumlama bölümü olmuştur. Yapılan görüşmelerde öğrenciler kitap okumayı çok sevmediklerini, kitap okumaktan sıkıldıklarını belirtmişlerdir. Yaşamda okuyan, tartışan, kendini geliştiren sorgulayan öğrenciler yetiştirilmesi dersin en önemli amacı olduğundan, bundan dolayı öğrencilerin kitap okumaya yönlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Çünkü

okumayan, yorumlayamayan, duyarak yaşayan, okuduğunu idrak etmeyen öğrenciler dogmatik düşüncenin esiri olabileceklerinden evrensel bir dünya görüşü oluşturmazlar.

Türnüklü (2001)'e göre bir kişinin davranışlarının nedenleri ve bir konu hakkındaki görüşleri veya duyguları öğrenilmek isteniyorsa, en iyi yöntem kişiye gidilerek ondan bilgi almaktır. Bu araştırmada da öğrenci görüşleri birebir ses kaydı youyla, öğrencilerin web sitesinde yaptıkları site hakkındaki görüşlerle ve uygulanan anketle bilgiler elde edilmiş, araştırma sonuçlarına bu görüşler yansıtılmıştır.

Görüşme ve 'web sitesi hakkındaki öneri ve görüşleriniz' bölümünde yer alan bilgilerin sonuçlarına bakacak olursak, öğrencilerin web sitesine karşı olumlu bir tutum sergiledikleri görülmüştür. Geleneksel yolla işlenen derslere göre web sitesindeki görsel ve işitsel yolla işlenen konuların dersi daha çok anlamayı kolaylaştırdığını, karikatür, animasyon ve film gibi materyallerin dersi anlamayı daha zevkli hale getirdiğini belirtmişlerdir.

Deperlioğlu ve Köse (2010)'ye göre de dersin öğrencilere anlatılmasında çoklu ortama dair teknolojilerin kullanılması, öğrencilere işbirlikçi ve yapılandırmacı bir öğrenme ortamı sağlamakta, verimli bir ders işlemede kullanılan sunum, video, ses, görsel teknolojilerin öğrenme başarısını olumlu etkilediği düşünülmektedir.

Araştırmanın uygulandığı sınıf bilişim öğrencileri olduklarından web tasarım dersi gördükleri için sitenin tasarımının daha da geliştirilebileceğini ama içerik olarak olumlu bulduklarını belirtmişlerdir. Sözel derslerin web üzerinden daha yararlı olduğunu, ama sayısal derslerde sınıf ortamında doğrudan öğretmene soru sorarak daha kolay öğrendiklerini belirtmişlerdir.

Öğrenciler yapılan görüşmelerde web sitesinden dersi öğrenmeye ilişkin olarak istenilen zamanda ve sınıf ortamına bağlı kalmadan derse katılmanın yararlı ve keyifli olduğunu belirtmişlerdir. Altun (2000)'a göre de web destekli öğretim ile eğitim süreci boyunca öğrenci eğitim almak istediği zamana kendisi karar verir. Öğrenci derslere değişik zamanlarda katılsa bile kaldığı yerden eğitimine devam edebilme fırsatını bulmaktadır.

Bilginin bir meta gibi alınıp satıldığı günümüzde yeni bilgilerin üretilmesinde felsefenin önemli büyüktür. Çünkü öğrencilerin yeni bilgiler üretebilmek, bunları diğer kişilerle paylaşabilmek, bilgiyi sorgulamak ve tartışabilmek için özellikle felsefe dersine ihtiyaçları vardır. Felsefe dersinin de eğitim teknolojisinin önemli bir materyali olan web destekli öğrenme yoluyla soyut konuları görsel ve işitsel

materyaller kullanarak öğrencilerin dersi daha rahat algılamasına, sevmesine ve derse ilgilerinin artırılmasına yardımcı olunabilir. Sadece felsefe dersi için değil, diğer tüm dersler için de web destekli öğretim yönteminin kullanılması gerekir. Çünkü teknolojinin hayatımızın her alanında giderek artan önemine bakacak olursak eğitimde de teknolojik materyalleri öğretimde kullanmak kaçınılmaz gibi görünmektedir.

Ülkemizdeki sorunlara yönelik olarak basında açıklama yapan Türkiye’de felsefe alanında uzun yıllar çalışmış ve “Felsefenin Bilge Annesi” olarak bilinen Prof. Dr Ioanna Kuçuradi (2016); “Okullarda felsefe öğretilirse, 20 yıl sonra ülkemiz farklı bir Türkiye olur, bilgisizliğin yarattığı sorunlar yüzünden bugün acı çekiyoruz” derken felsefe dersinin öğretiminin toplumsal yaşam için önemli olduğuna vurgu yapmaktadır.

5.2 Gelecek Araştırmalar için Öneriler

Felsefe dersinin insan yaşamı için önemi büyük olduğundan toplumların gelişebilmesi için iyi düşünebilen, sorgulayabilen, bilgiyi üretebilen nesillere ihtiyaç vardır. Günümüzde bilimin ve teknolojinin gelişebilmesi için de felsefeye ihtiyaç vardır. Bundan dolayı felsefenin iyi öğretilmesi için felsefe öğretimi sorunları hakkında daha çok araştırmaların yapılması gerekir.

Akdağ (2003), felsefe öğretimi konusunda Türkiye’deki üniversitelerde bilimsel anlamda yapılmış araştırmaların az olduğunu, daha çok bu araştırmaların da eğitim bilimleri alanında yapıldığını, uzmanlık alanı felsefe olan öğretim üyelerinin eğitim bilimlerinde çok az olduğu belirtmiştir.

Bu nedenle felsefe dersinin öğretim sorunlarına teknolojik destekli çözümlere yönelik özellikle MEB ile eğitim bilimleri ve felsefe bölümleri işbirliği yapılmalıdır.

Günümüzün eğitim sistemlerinde, felsefe derslerinde teknolojik eğitim materyallerin kullanılması daha çok desteklenmelidir. Bunun için teknolojik alt yapı hizmetleri MEB’in çalışmaları ve desteği ile gerçekleştirilmelidir.

Web destekli felsefe öğretimi hakkında ilk kez yapılan bu araştırmanın örneklerinin farklı yaş gruplarında daha çok yapılması desteklenmelidir.

WDÖ materyallerini kullanma ya da web sitesi hazırlama konusunda MEB öğretmenlere hizmet içi eğitim programları düzenlemelidir. Felsefe öğretiminde gereksinim duyulan bilgi ve düşünce paylaşımı teknolojinin desteği ile daha hızlı olacağından okullarda WDÖ çalışmaları yapılmalıdır.

Sürekli gelişen teknolojiye karşı ders materyalleri güncellenmeli, öğrencilerin her zaman ulaşabileceği EBA'da paylaşılmalıdır. Bu bilgilere nasıl ulaşılacağı konusunda hem öğretmenler hem de öğrenciler bilgilendirilmelidir.

Öğrencilerin öğretmenle ve birbirleri ile etkileşim kurabileceği web sitelerinin kullanılması MEB tarafından desteklenmelidir.

Sadece ders kitabı kaynak olmamalı, çeşitli teknolojik materyaller yoluyla öğrencilerin derse ilgisi çekilmelidir. Özellikle sanal kütüphaneler hazırlanmalıdır. Düşünsel alanda gereksinim duyulan felsefi kaynaklar paylaşılmalıdır. Öğrencilerin kitap okuması için çalışmalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, K.Ü. (2000). *Etkili Öğrenme ve Öğretme* (3 Basım.). İzmir: Kanyılmaz Matbaası
- Adıyaman, Z. (2002). Uzaktan Eğitim Yoluyla Yabancı Dil Öğretimi. *The Turkish Journal Of Educational Technology- TOJET*.1 (1), 92-97.
- Alkan, C. (1997). *Eğitim Teknolojisi* (5. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık
- Akdağ, B. (2002). Ortaöğretimdeki Felsefe Derslerinin Etkililiğinin Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi.. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15, 11-28
- Akdağ, B. (2003). “Felsefe Öğretimi Araştırmaları”, *Felsefeci Dergisi*, Sayı:3,Akdağ, B <http://bulentakdag.blogspot.com.tr/2008/08/felsefe-retimi-aratrmalar.html> adlı adresten 18 Mart 2016 tarihinde edinilmiştir.
- Akpınar, Y. (1999). *Bilgisayar Destekli Öğretim ve Uygulamalar*. Ankara:Anı Yayıncılık.
- Altan, N. (2000). Bilgisayar Terimleri Ansiklopedik Sözlüğü. (1 Basım.). İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Altun, S.A., ve Altun, A., (2000). “Bir Eğitim Aracı olarak internet”, *Milli Eğitim Dergisi*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, No: 147, s. 23.
- Alyaz, Y.(2003). "*Bilgisayar ve Öğretimde Kullanılması*," *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme* (Edip Koşar ve diğerleri). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Aydın, C. H. (2003). Uzaktan Eğitimin Geleceğine İlişkin Eğilimler. *TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Dergisi*, 419, 28-36.
- Bal, H., Keleş, M., ve Erbil, O. (2002). *Eğitim Teknolojisi Kılavuzu*. Ankara: Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı Yayınları
- Balay, R. (2004). Küreselleşme, Bilgi Toplumu ve Eğitim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 37 (2), 61-82.
- Baykul, Y. (1999). *İlköğretimde Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara: T.C. MEB Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı.
- Beydoğan, H. Ö., Cihan, M., ve Taşdemir, A. (2006). Lise Felsefe Öğretim Programının Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri Çerçevesinde

Değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 7 (2),17-37.

Bento R.F., Bento A.M., (2000). "Using the Web to extend and support classroom learning", *College Student Journal*, cilt no 34, sayı.

Beşiroğlu, S. (2001). *İnternet Destekli Öğretim Örneği* (Yüksek Lisans Tezi), Ankara.

Burmabıyık, A. ve Karamete, A. (2014). Tabletler ve etkileşimli tahtalar için 3 boyutlu geometri etkinlikleri geliştirme süreci. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 209-222.

Cabı, E. (2002). *Web Destekli Pascal Öğretimi*, (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, (2002).

Çakır, H. (2011). Mobil öğrenmeye ilişkin bir yazılım geliştirme ve değerlendirme. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(40), 1-9.

Çetin, O. (2010). WEB Tabanlı Öğretim ve WEB Tabanlı Öğretimde Kullanılabilecek Örnek Bir İçerik Tasarımı. <http://oguzcetin.gen.tr/web-tabanlı-ogretim-ve-web-tabanlı-ogretimde-kullanilabilecek-ornek-bir-icerik-tasarimi.html> adresinden 18 Mart 2016 tarihinde edinilmiştir.

Çüçen, A. K. (1996). *Felsefeye Giriş*. Bursa: Asa Kitabevi.

Çüçen, A. K., (2006). *Bilgisayarda Felsefe Eğitimi ve Öğretimi*. Araştırma Bitirme Raporu. Bursa.

Demirel, Ö.(2002). *Planlamadan Değerlendirmeye Öğretme Sanatı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Demirel, Ö. (2005). *Eğitim Sözlüğü*. (3. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Demirel, Ö., S.Sadi S., ve Yağcı, E., (2001). *Öğretim teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. (1.Basım). Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Diemer, A. (1993). "Felsefe", *Günümüzde Felsefe Disiplinleri*, (Derleme / Çeviri) Doğan Özlem. İstanbul: İnkilâp Kitabevi

Deperlioğlu, Ö. ve Köse, U. (2010). *Web 2.0 teknolojilerinin eğitim üzerindeki etkileri ve örnek bir öğrenme yaşantısı*. XII. Akademik Bilişim Konferansı, Muğla.

Dombaycı, M. A. (2008). *Türkiye’de Ortaöğretimde Felsefe Öğretiminin Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.

- Dombaycı, M. A. (2002). *Ortaöğretimde Öğretim İlke, Yöntem ve Teknikler Açısından Felsefe Öğretimi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara
- Descartes, R. (1989). *Metot Üzerine Konuşma*.(çev). Mehmet Karasan, M.E.B.Yayımları: İstanbul
- Dooittle, Peter E. (2001). "Instructional Design for Web-based Instruction Instruction alSequencen", Virginia Polytechnic Institute and State University,2001 <http://staff.washington.edu/re12/geog100-UW/Archive/instructionalsequence.pdf> [erişim tarihi: 18.03.2016] adresinden alınmıştır.
- Dursun, Ö. Ö. (2004) *"Eğitsel Web Sitelerinin Görsel Tasarım ve Kullanıcılara Sunulan Hizmetlere Göre Değerlendirilmesi."* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi EBE, Eskişehir
- Ergün, M. ve Yapıcı, M. (2007). Öğretmen Adaylarının Felsefe Dersine İlişkin Görüşleri. 02.03.2016 tarihinde <http://myapici.blogspot.com/2007/12/retmen-adaylarinin-felsefe-dersine.html> adresinden alınmıştır.
- Fındıkçı, G. (1996). *Bilgi Toplumunda Yöneticilerde Kendini Geliştirme*. İstanbul: Kültür Koleji Eğitim Vakfı Yayınları.
- Fidan, N. (1996). *Okulda Öğrenme ve Öğretme*. Ankara: Alkım Kitapçılık Yayıncılık.
- Günay, M. (2011b). Felsefe Eğitimi ve Öğretimi Üzerine. Felsefe'nin Aynasında Siyaset, Özel Bölüm: *İlk ve OrtaÖğretimde Felsefe Özne Dergisi*, 8 (15), 163-167.
- Hesapçioğlu, M. (1992). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. İstanbul: Beta Basım.
- Hoşcan, Y. (2000). *"Bilgi Toplumu ve Bilişim Teknolojileri,"* Açıköğretim Okulöncesi Öğretmenliği Lisans Programı Bilgisayar (Editör: Yaşar Hoşcan)Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Işık, A., H Işık.İ. ve Güler, İ. (2008). Uzaktan Eğitimde Güvenlik Uygulamaları *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 1(2),1-3
- İmer, G. (2000). *Eğitim Fakültelerinde Öğretmen Adaylarının Bilgisayara ve Bilgisayarı Eğitimde Kullanmaya Yönelik Tutumları*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- İpek, İ. (2001). *Bilgisayarla Öğretim-Tasarım Geliştirme ve Yöntemler*. Ankara: Tıp Teknik Kitapçılık Ltd. Şti.
- İyi, S. (2011). Çocuklar İçin Felsefe Eğitiminde Edebi Eserlerin Yeri. Jean Baudrillard Özel Bölüm: Felsefe Eğitimi ve Çocuklar İçin Felsefe Özne Dergisi, 8(14), 211-214.

- İsman, A. (1998). *Students preception of a class offered through distance education* (Doktora Tezi), Ohio University, Ohio.
- Kabakçı, I. ve Ziya, K. (2003). *Web'den Öğrenme: Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara: Türkiye Bilişim Derneği Yayınları.
- Kaptan, F. ve Korkmaz, H. (2003). *İlköğretimde Fen Bilgisi Öğretimi* Ankara: YÖK/ Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Öğretmen Eğitimi Dizisi.
- Karasar, N. (2004). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Karataş, S. (2003). "Öğretim Amaçlı Web Sayfası Tasarımında Renk Kullanımı *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Cilt: 23, Sayı: 2, ss.139-148.
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan Eğitim*, Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Kale, N. (1994). Felsefe Öğretimi. *Ankara Üniversitesi Yayınları Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 27 (1), 113-120.
- Kaptan, S. (1973). *Bilimsel Araştırma Teknikleri, Tez Hazırlama Yolları*. Ankara: Ayyıldız Matbaası.
- Kaptan, H. ve Çamurcu Y. (2002). "Veri İletişim Dersi İçin Web Tabanlı Animasyonlar" II. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyum ve Fuarı Bildirileri, 16-18 Ekim Sakarya .https://www.ietc.net/publication_folder/ietc/ietc2002.pdf adresinden 17 Mart 2016 tarihinde edinilmiştir.
- Kaptan, H. v Buldu, A. "Yeni Bir Eğitim Olgusu Olarak Web Tabanlı Eğitime Kısa Bir Bakış," VII. Türkiye'de İnternet Konferansı 1-3 Kasım 2001. <http://inet-tr.org.tr/inetconf7/program/40.html> adresinden 18 Mart 2016 tarihinde edinilmiştir.
- Kefeli, İ. (2011). Felsefe Öğretiminde Yeni Bir Model Arayışı: Ayşe Teyze'nin Çantası.Jean Baudrillard, Özel Bölüm: *Felsefe Eğitimi ve Çocuklar İçin Felsefe Özne Dergisi*, 8(14), 199-210.
- Koçel, T. (2001). *İşletme Yöneticiliği*. İstanbul: Beta Basım.
- Koşar, Edip, Sedat Y, Rüçhan Ö., Uğur A., Yunus A. ve Harun Ç. *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık, 2003.
- Köklü, N. (2001). Eğitim Eylem Araştırması. *A.Ü Eğitim Bilimleri Dergisi*. Cilt 34, Sayı 1-2, 35-43.
- Köktaş, Ş. K.(2003). *Sınıf Yönetimi*. Adana: Nobel Kitapevi. MEB, (2009). Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Ortaöğretim Felsefe Dersi Öğretim Programı, Ankara

- Kuçuradi,I. (2016). Düşünbil Dergisi. İm Yayınları. Mart sayısı. 33, 26-27
<http://www.dusunbil.com/haberler/felsefe/prof-ioanna-kucuradi-okullarda-felsefe-ogretsek-20-yil-sonra-farkli-bir-turkiye-olur.html> adresinden 28 Mart 2016 tarihinde edinilmiştir.
- Külekçi, E. (2013). 4+4+4 Eğitim Sistemi Kapsamında Birleştirilmiş Sınıf Uygulamasına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2).
- Mathew, Norman and Maryanne Doherty-Poirier, "Using The World Wide Web To Enhance Classroom Instruction", First Monday, Volume 5, Number 3 [http://firstmonday .dk/issues/issue5_3/mathew/index.html](http://firstmonday.dk/issues/issue5_3/mathew/index.html) adresinden 28 Mart 2016 tarihinde edinilmiştir.
- MEB, (2009). Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Ortaöğretim Felsefe Dersi Öğretim Programı, Ankara.
- MEB .(2016) Talime ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, <http://ttkb.meb.gov.tr/program2.aspx?islem=1&kno=64>) adresinden 17 Mart 2016 tarihinde edinilmiştir.
- Mehmet Şendağ S. ve Gündüz, ğ. (2007). Öğretmen Adaylarının Web Tabanlı Öğrenme. *Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 8 (14), 137-149.
- Nemlioglu, S.B. (2000) “Web Tabanlı Cografya Dersine Bir Örnek”,Egitim’99-2000, Ted Ankara Koleji, Cilt 1.Sayı 3
- Noe, R. A. (1999). *İnsan Kaynaklarının Eğitim ve Gelişimi*. (Çev.: Canan Çetin) İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş
- Pektaş, Hasip, "İntemet'te Görsel Kirlenme", *Bilim ve Teknik*, Yıl:, Sayı:400 , s.72, Mart, 2001
- Öğuzkan, A. F. (1985). *Orta Dereceli Okullarda Öğretim, Amaç, İlke, Yöntem ve Teknikler*, Ankara: Emel Matbacılık.
- Okumuş, B. (2016). *Bilgisayar Destekli Öğretim Materyallerinin Felsefe Dersi Başarısına Etkisi*, Bilgi Teknolojileri Bölümü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul
- Öner, N. (1995). *Felsefe Yolunda Düşünceler*, İstanbul : MEB Yayınları.
- Özden, Y. (2010). *Öğrenme ve Öğretme* (10.Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınevi
- Özçağlayan, M. (1998). *Yeni İletişim Teknolojileri ve Değişim*. Ankara: Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.

- Özdemir, M. (2010). Nitel Veri Analizi: Sosyal Bilimlerde Yöntembilim Sorunsalı Üzerine Bir Çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323- 343.
- Özer, B., ve Öcal, S. (2013). Sınıf Öğretmenlerinin Ev Ödevlerine Yönelik Uygulamalarının ve Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 2(1), 133-149.
- Skaalid, B. (1999). "Web Design For Instruction Research-Based Guidelines," 1999 (<http://www.usask.ca/education/coursework/skaalid/site/navigation.htm> adresinden 15 Mart 2016 tarihinde edinilmiştir).
- Semerci, N. (2002). "Web Tabanlı Öğretimde Kritik Düşünme Geliştirilebilir mi?." II. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyum ve Fuarı Bildirileri, 16-18 Ekim Sakarya.
- Sözer, E. (1998). *Kuramdan Uygulamaya Sosyal Bilimlerin Öğretimi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Şahin, T. Y. (2000). "Eğitimin Teknolojik Temelleri", Öğretmenlik Mesleğine Giriş, (Editör:Veysel Sönmez), Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şendağ, S. ve Gündüz, G. (2007). Öğretmen Adaylarının Web Tabanlı Öğrenme Materyalinin Kullanılabilirliği ve Etkililiği Hakkındaki Görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 8 (14), 137-149.
- Şentürk, A. (1999). "Web tabanlı sınıfların olumlu ve olumsuz yönlerinin değerlendirilmesi," *U.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17.Cilt, Sayı:4, 27.
- Tor, H. ve Erden, O. (2004). İlköğretim Öğrencilerinin Bilgi Teknolojilerinden Yararlanma düzeyleri Üzerine Bir Araştırma. *The Turkish Online Journal*.
- Türnüklü, A. (2001). Eğitim Bilim Alanında Aynı Araştırma Sorusunu Yanıtlamak İçin Farklı Araştırma Tekniklerin Birlikte Kullanılması. *Eğitim ve Bilim*, s.26 (120), 13.
- Torum, O. (2003)."Web Tabanlı Öğrenme Ortamının Tasarımı", *Human Resources İnsan Kaynakları Yönetimi Dergisi*, Yıl:8, Sayı:2, Aralık.
- Uluğ, F. (1999). *Eğitimde Grup Süreçleri*, İmge Kitabevi: Ankara.
- Uşun, S. *Özel Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

- Ünsal, H. (2002). Web Destekli Eğitim, Elektronik Öğrenme ve Web Destekli Öğretim Programlarındaki Çeşitli Ders Modelleri. *XI. Eğitim Bilimleri Kongresi*. (23-26 Ekim 2002). Kıbrıs-Lefkoşa: Yakınoğu Üniversitesi.
- Varol, Nurhayat. "Web Tabanlı Eğitimde Sayfa Tasarımının Bilimsel Açından İncelenmesi" il. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyum ve Fuarı Bildirileri, 16-18 Ekim 2002, Sakarya. https://www.ietc.net/publication_folder/ietc/ietc2002.pdf, adresinden 18 Mart 2016 tarihinde edinilmiştir.
- Volery, T., Lord, D. (2000). "Critical Success Factors in Online Education," *The International Journal Education Management*, cilt 14, sayı 5, 216-233.
- Yalçınkaya, S. (2006). *Web Tabanlı Uzaktan Eğitim Sistemi ve Çukurova Üniversitesi Öğretim Elemanlarının Yetkinlikleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, Cüneyt. "Web organizasyonu ve Tasarımı" 2003 <http://www.cuneytyilmaz.com/belgeler/webtasarim/2000web/sect02e.html> adresinden 17 Mart 2016 tarihinde edinilmiştir.
- Yigit, Y., Yıldırım, S., ve Özden, M.Y. (2000). "Web Tabanlı internet Öğreticisi: Bir Durum Çalışması", *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, sayı 19, 166-176.
- Yılmaz, Z., Cihan, M., ve Şahin, Ç. (2005). Felsefe Öğretmenlerinin Öğretim Yöntemlerini Kullanma Düzeylerinin Öğretmen Öğrenci Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 199-213.

EKLER

A. Bilgi Felsefesi Konu Testi

S-1. John Locke doğuştan, önsel, bir bilgi olmadığını tanıtlamak için ‘boş levha (tabula rasa)’ deyimini kullanmıştır. Locke’ye göre insan beyni, doğduğu anda, boş bir levha gibidir. Bu levha, yaşlandıkça, duyuvar yoluyla elde edilen algılarla dolacaktır. Bu yüzdendir ki yeni doğan çocuk hiçbir şey bilmez ve aptalların levhaları ömür boyu boş kalır. Çünkü doğuştan bilgi yoktur.

Buna göre, Locke’nin bilgi görüşü aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Akıl bilgiyi tek başına elde edemez, mutlaka deneye de ihtiyaç duyar.
- B) Bilgi ancak içsel bir görü ile elde edilir.
- C) Bilginin kaynağı akıl değil, deneydir.
- D) İnsan aklında doğuştan olan, bilgiler değil, bilgi edinme gücüdür.
- E) Günlük yaşamda bir problemi çözen ve bize fayda sağlayan şey doğrudur.

S-2. ‘Descartes, her şeyden şüphe etmenin mümkün olduğu; ancak şüphe eden insanın, şüphe ettiği anda; şüphe ettiğinden şüphe etmesinin mümkün olmadığı sonucuna varır. Şüphe etmek bir tür düşünmektir. Düşünmek ise var olmayı gerektirir. Bu noktada Descartes, kendisinden şüphe edilmesi mümkün olmayan, ilk kesin bilgiye ulaşır. “Düşünüyorum o halde varım.”

Bu parçaya göre Descartes’in şüphe anlayışı için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A)Yöntemsel olduğu
- B) Zorunlu olduğu
- C) Bilgiyi imkansız kıldığı

D) Deneye dayandığı

E) Aşırı ve değişmez olduğu

S-3. Bilgiye ancak duyularla ulaşılabılır.

- Bilginin kaynağı duyumdur.

-Akıl da duyumdan başka bir şey değildir.

Bu görüşler aşığıdaki akımlardan hangisinin görüşlerini ifade etmektedir?

A) Sensüalizm B) Kritisizm C) Empirizm D) Sezgicilik E)Pragmatizm

S-4. ‘Şu karşımda duran ağaç bana nasıl görünüyorsa öyledir; sana nasıl görünüyorsa senin için de öyledir’ diyen bir filozofun aşığıdakilerden hangisini kesinlikle reddetmesi beklenir?

A)Duyusal bilgiyi

B) Bilginin göreliliğini

C) Bireysel farklılıkları

D)Genel-geçer bilgiyi

E) Öznel bilgiyi

S-5. Hegel’e göre ‘Akla uygun olan gerçek; gerçek olan da akla uygundur’ yani aklın yasalarıyla varlığın yasaları bir ve aynıdır. Bu yasalara göre varlık kendisini tez-antitez-sentez şeklinde açar.

Bu parçadan hareketle aşığıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Varlık diyalektik bir gelişim süreci izler.

B) Gerçekliğin bilgisine akılla ulaşılabılır.

C) Varlık hakkında bilgi edinmek için duyulara ihtiyaç yoktur.

D) Varolan her şey rasyoneldir.

E) Bilgi doğrudan sezgi yoluyla elde edilebilir.

S-6- Sofistlere göre bilgi konusunda tek ölçüt insandır. Bu yüzden herkes için geçerli olabilecek bir bilgiye ulaşmak imkansızdır. Bilgi duyumdan geldiği için ve duyum kişiden kişiye değişeceğinden bilgi de kişiden kişiye değişir.

Sofistlerin bu görüşü bilgi felsefesinde aşağıdaki kavramlardan hangisiyle adlandırılır?

A) Rasyonalizm B) Sezgicilik C) Rölativizm D) Empirizm E) Pozitivizm

S-7. 'Öğretmen sınıfta ders anlatıyor' önermesinin deneysel olarak doğru olup olmadığını bilmek için sınıfa gireriz. Önermenin doğruluğu, öğretmenin gerçekten sınıfta ders anlatıyor olmasına bağlıdır.

Bu parçaya göre bir bilginin doğruluğu aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

A) Yarar sağlamasına

B) Yöntemli olarak edinilmesine

C) Düşünceye temellendirilebilir olmasına

D) Farklı kaynaklardan edinilmesine

E) Gerçeğe uygun olmasına

S-8. İnsan duygudan kalkarak coşkuya varan bir bilme ile varlık alemine adeta doğrudan bir yöneliş içinde bulunur. Söz konusu olan bireysel ve anlık yaşayış hallerine dayalı bir biliş, bir vaziyet alıştıdır. Burada, mantık ilkelerine akıl yürütmeler, genel geçerli içerik taşır. Kavram ve tavırlar yerine sezgilerden ve hayal gücünden beslenen subjektif bir bilgi ortaya çıkar.

Parçada özellikleri verilen bilgi türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sanat Bilgisi B) Din Bilgisi C) Felsefi Bilgi D) Gündelik Bilgi E) Bilimsel Bilgi

S-9. Akla uygun olan şey doğrudur.

- Olgulara dayanan bilgi doğrudur.

- Yararlı olan bilgi doğrudur.

Yukarıdaki yargılar bilgi felsefesinin hangi sorusuna yanıt niteliğindedir?

A) Bilginin sınırları nelerdir?

B) Ne gibi bilgi türleri vardır?

C) Gerçeklik ile doğruluk arasında nasıl bir fark vardır?

D) Bilginin doğruluğunun ölçütü nedir?

E) Bilginin kaynağı metafiziksel midir?

S-10. 'Taşları, toprağı, ağaçları var eden insan bilinci değildir. Çünkü bunlar dünya üstünde insan var olmadan önce de vardı. Dünya milyarlarca yılını, bu doğal varlıklarıyla birlikte insansız yaşamıştır. Örneğin kuşların kendi bilincinin ya da insan bilincinin ürünü olmadığını ve kendisinin dışında bağımsız olarak var olduğunu çocuklar bile bilir.' diyen bir filozofun karşı olması beklenen görüş aşağıdakilerden hangisidir?

A) Akıl bilginin taşıyıcısı değil, aynı zamanda yaratıcısıdır.

B) Doğruluğun ölçütü bilginin gerçekliğe uygunluğudur.

C) Deneysel olarak kanıtlanan bilgi doğrudur.

D) Her türlü bilgi, gözlem ve duyuların kullanımını sonucu oluşur.

E) Dış dünyanın varlığı düşüncelerimizden bağımsız değildir.

S-11. Pyrrhon'a göre, bilgiye ulaşmaya çalışmak gereksiz bir çabadır, çünkü bilgi insanın huzurunu kaçıır. Yukarıdaki görüş hangi felsefi soruya verilen bir yanıttır?

- A) Evrenin ilk ögesi nedir?
- B) Herkes için geçerli, mutlak hakikatler var mıdır?
- C) İnsan nasıl mutlu olur?
- D) Duyu bilgisine ne kadar güvenilebilir?
- E) Güzellik öznededir, nesnededir?

S-12- Pozitivistlere göre yalnızca olgulara dayanan bilgiler doğrudur. İnsanlar sadece olguları bilebilirler, olguların dışında hiçbir şey bilinemez. Bu nedenle metafizik uğraşlar bırakılmalıdır.

Bu açıklamaya göre bir pozitivist düşünürün aşağıdakilerden hangisini yapması beklenemez?

- A) Tanrı, ruh gibi kavramları açıklamaya çalışması.
- B) Olguları olgularla açıklaması.
- C) Bilimsel bilgileri olgulara dayanarak sınıflandırması.
- D) Bilimsel bilgilerin olgulara uygunluğunu araştırması
- E) Olgulara dayanan bilimsel bilgiler elde etmeye çalışması

S-13. Timon, hem duyulara hem de akla karşı güvensizlik duymuştur. Aynı şeyler insanlar tarafından farklı algılanır. Aynı suyu bir el sıcak, bir el soğuk algılayabilir. Bundan dolayı suyun gerçekte sıcak mı, yoksa soğuk mu olduğu bilinemez.

Timon'a ait bu görüş, bilgiyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ait bir yanıt niteliğindedir?

- A) Bilginin kaynağına

- B) Bilginin değerine
- C) Bilginin imkansızlığına
- D) Bilginin mutlaklığına
- E) Bilginin imkanına

S-14. Felsefenin esas konusunun insan olması gerektiği hususunda Sofistlerle uyuşan Sokrates şöyle der: ‘Annem, nasıl var olan bir bebeğin dünyaya gelmesine yardımcı oluyorsa öğretmen de öğrencisine yeni bir şey öğretmez, ancak onun aklında var olan bilgileri açığa çıkarır.’

Sokrates’in bu sözlerinden ulaşılabilecek yargı aşığıdakilerden hangisidir?

- A) Bilgi doğuştan gelir.
- B) Bilgi deneyimlerle elde edilir.
- C) Bilgelik en yüksek erdemdir.
- D) Bilgi, insan istediği sürece kazanılır.
- E) Yaşamın her anında bilgi yaratmak mümkündür.

S-15. Aşığıdakilerden hangisi ‘bilimsel bilginin’ özellikleri arasında sayılamaz?

- A) Bilimsel bilgi gözlem ve deney verileri esas alınır. Değer yargılarından arındırılır, objektiftir.
- B) Olayları açıklarken neden-sonuç ilişkisi vardır.
- C) Bilimsel bilgiler kişiseldir. Bilim adamı çeşitli bilgilere dayanarak, o bilgileri birleştirerek tutarlı açıklama yapar.
- D) Bilimsel bilgi, yerel değil evrenseldir, tüm insanlığa aittir.

E) Deney metoduna dayanır, sonuçları kesinlik taşır.

S-16. Yaratıcılık akla ve duyguya dayanır.

- Onu ne zaman ne mekan sınırlayabilir.

- Belli bir yönteme bağlı elde edilmez.

- Kurgulayıcısının sezgilerinden beslenir.

Bu özelliklere sahip olan bilgi türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Felsefi bilgi B) Sanat Bilgisi C) Bilimsel Bilgi D) Dini bilgi E) Gündelik Bilgi

S-17. Descartes bilgiye sağlam bir temel bulmak için her şeyden şüphe eder. Bu şüphesini kesinlik ifade eden bir temele ulaşınca kadar devam ettirir. Yani sadece düşündüğünden şüphe edemez olur. O zaman da formülü bulur. “Düşünüyorum o halde varım.”

Bu bilgilere dayanarak Descartes’in aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söylenebilir?

A) Açık, seçik kesin bilgiye ulaşmayı

B) İnançların doğruluğunu ortaya koymayı

C) İşe yarar bilgiyi ortaya çıkarmayı

D) Mutlak bilginin olmadığı

E) Bilginin edinilme yollarını göstermeyi

S-18. Sokrates, herkeste var olan doğruyu ortaya çıkarabileceğine inanır. Hiç eğitimi olmayan bir köleye geometri ispatları yaptırır; köle, eğitim görmediği halde matematik biliyorsa bu doğustandır, der.

Sokrates bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisini vurgulamaktadır?

- A) Bilmenin hatırlamak olduğunu
- B) Doğru bilginin olanaksızlığını
- C) Doğruluğun ölçütünün fayda olduğunu
- D) Sezgiye dayanan bilginin doğru olduğunu
- E) Doğru bilgiye deneyimle ulaşıldığını

S-19. Bergson'a göre yaşamın bilgisine sezgiyle ulaşılır. Sezgi, yaşamı içten duyup yaşayarak onun doğru ve açık bilgisi verir. Sezgi, deneye ve akıl yürütmeye dayalı bir düşünmenin tersine, bir bütünü birden ve doğrudan kavranmasıdır.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Düşüncenin dışında nesnel bir dünya yoktur.
- B) Bütün bilgiler doğuştan gelir.
- C) Mutlak bilgiye ulaşmak imkansızdır.
- D) Bilgi gerçeklikle örtüşüyorsa doğrudur.
- E) Hakikate yalnızca iç görüyle ulaşılabilir.

S-20. Protagoras, para karşılığında gençlere hitabet ve tartışma sanatını öğreten bir sofisttir. Ona göre her şey kişiye nasıl görünüyorsa öyledir. Her şeyin ölçüsü insandır. Bilgi insana, zamana ve mekana göre değişir.

Buna göre sofistlerin bilgi anlayışı için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Objektif bilgiler aradıkları

- B) Akla ve deneye güvendikleri
- C) Kesin, değişmeyen gerçeklerin varlığını kabul ettikleri
- D) Görelî olduğunu kabul ettikleri
- E) Bilgiye aracısız bir iç görüyle ulaşılabilğini savundukları

B. Görüşme Soruları

a. Felsefe Dersinin Öğretimi ve Web Sitesi Hakkında

Okulumuzun Felsefe Öğretmenlerine Yöneltilen Mülakat Soruları

1. Felsefe dersine karşı öğrenci tutumları nasıldır?
2. Felsefe dersi için hazırlanan Web sitesi hakkında ne düşünüyorsunuz?
3. Felsefe derslerinde siz de böyle bir web sitesi kullanmak ister misiniz?

b. Web Sitesi Hakkında Öğrencilere Yöneltilen Mülakat Soruları

1. Web sitesinden felsefe dersini öğrenmek sizce nasıl bir deneyim?
2. Web sitesindeki materyalleri nasıl buldunuz, daha çok geliştirilebilir mi, ya da eksik gördüğünüz bir yanı var mıydı?
3. Felsefe dersinin diğer ünitelerinin de web destekli işlenmesini ister misiniz?
4. Diğer derslerinizin de web sitesinden işlenmesini ister misiniz?

C. Anket

Sevgili Öğrenciler,

Bu anket Yüksek Lisans Tezi kapsamındaki araştırmayla ilgilidir. Bunun sonucunda size herhangi bir not verilmeyecektir. Dolayısıyla, lütfen adınızı yazmayınız. Soruları iyice okuyarak içtenlikle cevaplamınız, çalışmanın daha nitelikli olmasını sağlayacaktır. Katkılarınız için teşekkür ederim.

Felsefe Öğretmeni Mine Münire SER

Cinsiyetiniz: Kadın Erkek

İnternette aşağıdaki sitelerde günde ortalama ne kadar zaman harcıyorsunuz?	Hiç Harcamıyorum	Az Harcıyorum (0-2 Saat)	Harcıyorum (3-4 Saat)	Çok Harcıyorum (5-6 Saat)	Çok Fazla Harcıyorum (7 Saat ve üstü)
Haber-Magazin	☐	☐	☐	☐	☐
Eğitim	☐	☐	☐	☐	☐
Sanat-Kültür	☐	☐	☐	☐	☐
Sosyal Medya: Facebook, Tweeter vb.	☐	☐	☐	☐	☐
Diğer: oyun, eğlence vb.	☐	☐	☐	☐	☐
İnternette günde kadar zaman geçiriyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
Bilgi ünitesi için hazırlanan web sitesinde günde ne kadar zaman geçiriyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐

Bilgi Ünitesini öğrenmenizde Web sitesindeki aşağıdaki kategoriler yararlı oldu mu?

	Hiç Yararlı Olmadı	Az Yararlı Oldu	Yararlı Oldu	Çok Yararlı Oldu	Çok Fazla Yararlı Oldu
Konu Anlatımı	☐	☐	☐	☐	☐
Filozofların Eserlerinden Alıntılar	☐	☐	☐	☐	☐
Filozoflar Hakkında	☐	☐	☐	☐	☐
Filozoflardan Deyişler	☐	☐	☐	☐	☐
Paradokslar	☐	☐	☐	☐	☐
Mitolojiden Örnekler	☐	☐	☐	☐	☐
Felsefi Fıkralar	☐	☐	☐	☐	☐
Bunları Biliyor muydunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
Film Önerileri	☐	☐	☐	☐	☐
Çalışma Soruları	☐	☐	☐	☐	☐
Okuma Önerileri	☐	☐	☐	☐	☐
Tartışma Konuları	☐	☐	☐	☐	☐
Görseller	☐	☐	☐	☐	☐
Bilgi Ünitesini öğrenmeniz için web sitesi yararlı oldu mu?	☐	☐	☐	☐	☐

	Hiç İstemem	Az İsterim	İsterim	Çok İsterim	Çok Fazla İsterim
Felsefe dersinin diğer ünitelerinin de web destekli işlenmesini ister misiniz?	☐	☐	☐	☐	☐
Diğer derslerinizin de web destekli işlenmesini ister misiniz?	☐	☐	☐	☐	☐

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Soyad, Ad: Ser, Mine Münire

Uyruk: Türk (T.C.)

Doğum Tarihi:

13 Mayıs 1974, Mersin

Medeni Durum: Bekar

Telefon: 0505 395 43 55

email: tuna-sezin-09@hotmail.com

EĞİTİM

Derece

Lisans

Lise

Kurum

Fırat Üniversitesi

Mersin Ticaret Lisesi

Mezuniyet Yılı

1997

1993

İŞ DENEYİMİ

Yıl

Kurum

Görev

2008-Devam

Öğretmen

Şişli Mesleki ve Teknik Anadolu lisesi

2008-2001

Öğretmen

Adana Ticaret Odası Anadolu Lisesi

2001-1998

Öğretmen

İskenderun İbni Sina Adadolu Lisesi